ALESSANDRO VARALDO

roman polițist

PATIMA

biblioteca WEEK–END

PATIMA

de ALESSANDRO VARALDO

Coperta: OLIMPIU BARBU
Tehnoredactare : FANE TICU
ISBN 973-9006-09-4

Alessandro Varaldo

PATIMA

Trad. de B. IOSIF

— EDITURA ROMÂNA —
CRAIOVA
— 1991 —

Prima lovitură

I

N-am fost protagonistul acestei istorii. Cu toate că... N-am fost decât un biet spectator. Şi poate de aceea voi putea istorisi cu mult calm, cu mai mult calm desigur, decât vor citi cititorii.

Eu ştiu că aceasta povestire e adevărata, deşi unii se vor îndoi. Dar nu-i condamn, îi scuz. Chiar eu, dacă n-aş fi retrăit toate acestea, nu le-aş da nicio crezare.

Deocamdată vreau să mă prezint. Mă cheamă Giovanni, tatăl meu, Sante Révere, a fost un anticar destul de stimat, dar după moartea mamei mele, el a lichidat afacerile sale şi se stabili la Spoletto, cu ceva economii, care îi dădură posibilitatea să trăiască pe picior de dinainte de război. Dar în 1919, când am devenit liber şi stăpânul moştenirii, în urma morţii tatălui meu, nu prea am avut cu ce să duc o viaţă bogată. În anul de graţie 1920, suma de 1 500 lire pe lună, nu era cine ştie ce. Dar am luat o hotărâre energică. Mi-am spus: ca cetăţean liber poţi s-o duci binişor, dar ca student însemnează că eşti bogat.

Şi m-am înscris din nou la universitate, pe care am întrerupt-o în timpul războiului. Astăzi, la 35 de ani, am două licenţe: în drept şi litere şi sunt pe pragul celei de a treia: medicina. Dacă în răstimp voi găsi vreo ocupaţie convenabilă, bine, dacă nu, voi continua să duc viaţa studenţească. Cui ce-i place! Pentru un student, 50 lire pe zi e destul de bine.

Locuiesc lângă palatul de justiţie şi mănânc într-un restaurant mic şi curat lângă Piaţa Cola di Rienzo: sunt chiar decanul vizitatorilor.

Am trei vecini la masă, dintre care doi sunt vechi amici regăsiţi.

Giacomo Serra, care e pictor şi a început să facă ceva avere şi Biondo Biondi (fireşte, cu un astfel de nume e toscan şi e negru ca un creol) maior de bersalieri, amândoi cam de-o vârstă cu mine.

Al treilea vecin e... o vecină: o femeie, o fată frumoasă,

studentă la medicină.

Cum a devenit ea vecina noastră de masă? Eram într-o seară, tocmai la sfârşitul cinei, când intră o fată, care se îndreptă spre casieriţă.

Vorbiră câteva minute, şi se vedea, cât colo, că se înţelegeau.

Fata, înaltă, zveltă, brună, înfăşurată într-un impermeabil roşu, îşi roti privirile spre mesele din sală şi le opri asupra mea, cu un salut uşor, la care răspunsei cam fâstâcit. Chelnerul veni spre noi şi ne ceru permisiunea, ca domnişoara să ia loc la masa noastră. Vă puteţi închipui ce-a fost! Serra şi Biondi, Don-Juani înfocaţi, se ridicară cu entuziasm şi oaspetele nostru deveni prietenul nostru. O chema Magdalena Terzi, din Perugia, studentă la medicină. Pe mine mă cunoştea. Cine nu cunoştea, la Universitate, pe Giovanni Révere care lua a treia licenţă? Ea, cunoştea şi pe pictor: declară că e fericită de a fi în compania noastră şi ne mărturisi că preferă s-o chemăm pur şi simplu Maud în loc de domnişoară. Dar totul s-a oprit aici!

Fapt e că după o săptămână Maud era pentru noi o prietenă, mai bine zis un prieten şi prezenţa ei era ca şi o a patra dimensiune: ca şi cum nu exista ea, sexul frumos.

Iată dar cum stăteau lucrurile în ziua de 2 martie 1930 la orele 9 seara, când, în jurul mesei noastre din restaurantul „La racul verde” se continua o discuţie, începută încă după prânz. Să povestim în ordine, după cum a fost. Pe la cinci, maiorul şi cu mine stăteam în faţa a două limonade melancolice, când intră Serra cu un aer de om plictisit.

— Nu vă e ruşine? Mai bine mergem la cinema.

Trebuia să trecem numai strada: un local atrăgător ne anunţa pe Douglas Fairbanks în „Masca de Fier”. Eram într-un mediu familial şi sentimental. Femei de treabă, negustorese blajine într-o sală numai să te topeşti. Ceea ce

contemplam întrecea orice imaginaţie.

La un moment, când se făcu lumină, maiorul exclamă:

— Cel puţin se învaţă puţină istorie!

Când am ieşit, ne îndreptarăm spre fluviu însoţiţi de amintirile muşchetare ale amicilor mei.

Resemnat, îl lăsai să-şi descarce inimile şi la un moment dat Biondi începu să urle sub cerul proaspăt, în faţa apei molcome, ameninţând cu pumnul Augusteul, care nu putea răspunde.

— Puteţi spune ce vreţi, în viaţă nu există decât întâmplarea!

Îl privii cum făcea mutre, numai să-l pălmuieşti.

Atunci, pictorul îşi rosti şi el gândul.

— Ai dreptate, nu există decât aventură.

Sărmanul Giacomo, care era nevoit să picteze nasuri palide şi să viseze aventuri. Asta era viaţă? Prietenii mei păşeau alături de mine, tăcuţi, absorbiţi de fantasmagoriile lor nevinovate, în timp ce subsemnatul — nu uitaţi că sunt de trei ani licenţiat — persoană serioasă, liniştită, aşezată, mulţumită de sine şi de situaţia sa, fără pizmă nici vanitate, înamorat de ziua de ieri şi fără nicio curiozitate pentru ziua de mâine, se gândea la cuvântul întâmplare, ca la un viitor transatlantic al aerului, care ar putea, poate, uni New-Yorkul cu Roma într-o jumătate de oră, bineînţeles dacă umanitatea ar simţi nevoia.

Întâmplare? Cuvânt fără sens, viu numai în cărţi, tovarăş plăcut în singurătate, când plouă şi e frig, când e atât de plăcut să citeşti în pat. Între timp, amurgul lunii martie era aproape primăvăratic, treceau fete frumoase şi copii curaţi, iar la restaurantul „La racul verde” mă aştepta o friptură fină.

Aş înghiţi-o cu puţin vin Froscati, întrebând apoi, în timp ce savuram cafeaua, dacă lumea nu e de vânzare.

— Întâmplarea! murmură bersalierul.

— Aventura! repetă ca un ecou pictorul.

— Sunt de acord. Dar ce-ar fi dacă, până una alta, am merge la masă? continuai eu, arătând cu degetul firma „La racul verde” ce se arăta în apropiere. Amicii deciseră că deocamdată se poate merge la masă şi după câteva clipe treceam pragul restaurantului.

Maud ne întâmpină cu mustrări.

— Ruşine! O jumătate de oră întârziere! Sunt de-acu la fructe ! Daţi-mi voie să v-o prezint. Înaltă, brună, gene şi sprâncene severe, buze roşii într-un veşnic surâs, în sfârşit o faţă aproape perfectă, cu un corp, care nu trebuie să invidieze nici pe Diana la vânătoare. Îmbrăcămintea închisă, dar fără croială masculină. E femeie, o simte bine dar nu caută să profite. Vârsta? Aceea pe care femeile o mărturisesc încă, departe de gândul de a lăsa martori periculoşi pentru viitor. Maud părea că are 24 ani, mulţi pentru o fată, puţin pentru o femeie, ideali pentru o studentă. Când era întrebată de ce, la vârsta de 24 ani e abia în anul al treilea, ea răspundea că din cauze familiale a fost nevoită o, vreme să întrerupă studiul. La început ea încrunta puţin sprâncenele, apoi surâdea şi nu-şi mai pierdea calmul.

— Ruşine! repetă Maud.

Aşteptam din partea ei un râs deschis, dar ea-şi manifestă curiozitatea.

— O întâmplare!

Ridică privirile spre tavan, ca şi cum ar fi căutat vreo inspiraţie printre zugrăvelile simetrice şi decolorate. Apoi se uită la noi şi zâmbi:

— Ce înţelegeţi voi prin întâmplare?

Bersalierul, aprins, se adânci într-o serie de explicaţii, mai mult sau mai puţin juste, din care nu reieşea decât un singur motiv: ce fată frumoasă eşti, femeie frumoasă! apoi urmă pictorul pe un ton mai liniştit şi vorbi de o expoziţie de tablouri — ale sale bineînţeles — la care ar veni, din întâmplare, un ministru, care şi-ar manifesta entuziasmul,

cumpărând o serie de tablouri, care să-i aducă glorie şi bogăţie în ciuda tuturor colegilor săi şi mai ales în ciuda criticilor ignoranţi şi incapabili.

La rândul meu, am dat din umeri: eu nu credeam în fatalitate, speranţa burgheză a proştilor. Întâmplarea poate juca uneori feste plăcute sau neplăcute, să arunce în braţele lui Biondi o fată frumoasă, un ministru la expoziţia lui Serra, dar o întâmplare nu poate niciodată, după experienţa mea, să rezolve o situaţie complicată, să schimbe existenţa cuiva. Doar dacă această întâmplare se prezintă sub forma unui automobil, care te striveşte sau a unui oblon, ce-ţi cade în cap.

Maud ne ascultă pe toţi cu atenţie, fără să piardă surâsul ei cu două înţelesuri şi fără să dea vreun semn de aprobare sau viceversa. Avea, sau mi se părea că are, un aer de indulgenţă!... Totuşi, când noi toţi rămaserăm cu gura căscată şi într-o poziţie de aşteptare, ea răspunse, numărându-şi cuvintele:

— Eu cred în întâmplare!...

Şi continuă fără să ne dea răgazul unui comentariu:

— ...Cred în întâmplare, dar nu cum o vedeţi sau v-o închipuiţi voi. Pentru mine întâmplarea e un drăcușor ce-şi vâră codiţa între o dorinţă şi o realizare, între un lucru stabilit şi realizarea sa; e neaşteptatul pe care noi singuri îl gonim câteodată, cu voinţa noastră, în mod conştient sau nu. Tăceţi?

Îşi sprijini coatele pe masă, îşi puse faţa între palme ca o figură enigmatică dintr-un tablou, celebru. Continuă:

— Deseori, am jucat cărţi. Voi sunteţi maeştrii mei şi m-aţi învăţat că şapte de caro e ca o fată de măritat.

La un moment dat, un jucător mai abil, care cunoaşte aproape cărţile tovarăşului său, ale adversarilor, face cum face, şi acest şapte e al său. Jocul e matematic, nu greşeşte niciodată. Totuşi, dacă drăcuşorul îşi vâră coada iată că-ţi scapă acest şapte, când nu trebuia, când erai sigur că-l

capeţi. Aceasta e pentru mine întâmplarea.

O ascultarăm cu atenţie, dar omul cu cele trei licenţe, adică eu, cu gândul să descurce iţele şi căruia i se părea că le-a descurcat, întrebă:

— Scuză-mă, dar ai vorbit, chiar înainte, de conştiinţă, de voinţă.

— Sigur, deoarece eu cred că singurul scop al omenirii, singura dorinţă mare, pentru care muncim şi suferim, e acela de a căuta propria nenorocire...

— De bunăvoie?

— Şi în mod conştient. Vreţi o dovadă?

— S-o vedem.

— Iată, suntem în patru, aproape fericiţi. Zic: aproape fericiţi pentru că existenţa noastră e de o monotonie uşoară. Cu toate acestea noi vorbim de întâmplare, o chemăm cu voia noastră şi ea nu va întârzia să vină.

— Cum? întrebară trei voci.

— După cum vrem. Aveţi o gazetă?

Pictorul scoase din buzunar „Mesagerul”. Maud îl luă, îl mototoli mai rău şi-l acoperi cu palma ei.

— Vreţi să ne încredem în anunţurile din gazetă?

— Da, da!

— Ce coloană, Serra?

— A treia.

— Ce grup de anunţuri din coloana a treia, Biondi?

— Primul!

— Ce anunţ din prima grupă din coloana a treia. Révere?

— A cincea!

— Niciunul n-a citit astăzi anunţurile din „Mesagerul”?

— Niciunul.

— Cuvânt de onoare?

— Cuvânt de onoare.

— Nici eu, pe cuvântul meu de onoare.

Desfăcu gazeta.

— Vrei să vezi, Giovanni?

Mărturisesc că am desfăcut gazeta şi că am privit-o cu o curiozitate turburată. Mă grăbii să deschid la pagina anunţurilor.

— Coloana a treia, grupa întâi... Căsătorii.

— Oho! Oho! exclamară amicii.

— Unu, doi, trei, patru, cinci.

Am şovăit.

— Citeşte odată! — mă încurajă Maud.

Un fluierat prelung pătrunse aerul liniştit.

„Domnişoară foarte frumoasă şi bogată, necăsătorită, caută persoană tânără, curajoasă. Căsuţa poștală 250 C la *„Mesagerul”.*

Maud cu ochii fulgerători, ne străpunse.

Apoi zise:

— Curajoasă. Iată aventura şi întâmplarea.

II

Ne privirăm înmărmuriţi.

— Curajoasă. Se caută o persoană încă tânără, curajoasă! Ce lucru se ascunde sub acest anunţ? Un mister, desigur.

— Un mister, şi... îndrăznii eu cu un aer sfidător.

Maud protestă:

— Citiţi unul câte unul celelalte anunţuri de căsătorii şi apoi să vedem dacă aveţi curajul să tăgăduiţi că al cincilea, numai acela, ales de mata, Giovanni, în complicitate cu coada diavolului, nu ascunde spre deosebire de celelalte, aventura!

Citirăm în grabă celelalte anunţuri. Ce oroare! Distinsă,

gospodină, afectuoasă, 40 de ani, de statură frumoasă, văduvă, zestre respectabilă, casă cu stare... Oroare! căzurăm de acord, că singurul din toate acestea care miroase a aventură era al cincilea, ales de mine.

— Ce facem? întrebă pictorul.

— Să scriem şi să-i propunem — explodă bersalierul.

— De acord — admise Maud. Dar trebuie să ne gândim ce scriem. Poate să fie numai o glumă.

Gândi puţin, apoi spuse:

— Biondi va iscăli.

— De ce tocmai eu?

— D-ta eşti soldat; se presupune, deci, că eşti curajos. Şi apoi, cu un soldat nu se fac glume, care ar putea fi periculoase

Maiorul păru prea puţin convins, dar cu câteva argumente Maud îl convinse.

— Vrei ca Serra să iscălească? El e pictor. Cine dă crezare unui pictor?

E boem, joacă popice, pentru el lumea nu e de, cât o ţintă pentru bilele sale. Nimeni n-ar crede în seriozitatea sa.

— Dar Giovanni?

— Un student? Şi mai rău. Dacă ar spune că are trei diplome şi că trăieşte din rentă, nimeni nu l-ar crede. Eu nu pot candida, nu-i aşa? Aşadar nu rămâne decât...

— Fie! Dar cine scrie?

— Asta-i o treabă pentru Giovanni, om de litere şi filosof. Curaj, Giovanni, arată ce ştii.

Mă aşezai în faţa unei foi de hârtie albă şi am compus această capodoperă.

„Curajos? Iată dovada. Răspund anunţului d-voastră. Am 35 de ani şi nu cer decât să fiu pus la încercare. Răspundeţi...”

Maud care citea peste capul meu, strigă:

— Foarte bine. Ai prevenit chiar o glumă posibilă. Dar să

nu indici nicio adresă. Pe hârtie este firma restaurantului.

Basta. Mai adaugă... „pentru maiorul Biondo Biondi pe adresa restaurantului „Racul verde”.

M-am supus. Biondi, plin de entuziasm propuse un vinişor de Canellino şi printre urări, profeţii şi invocaţiuni ale întâmplării, luă sfârşit ziua cea fatală de duminică 2 martie 1930. Zic fatală pentru că ea ne procură aventura. Într-un ceas bun! Dar puţintică răbdare.

Însoţirăm pe prietena noastră până la gazda ei şi la rândul meu am fost condus, de către amicii mei, până acasă. Pictorul şi bersalierul se îndreptară cu intenţia să se reîntoarcă la cinema ca să-şi desăvârşească cultura lor.

Am adormit îndată.

Sper că din toată această poveste, v-aţi putut face o idee despre mine. Sunt cea mai normală fiinţă, *bien rang,* cum spun franţujii, şi, mă grăbesc s-o spun, fără pic de fantezie.

Dorm aşa, dintr-o răsuflare, toată noaptea, am stomac zdravăn, nervii la locul lor, n-am fost niciodată somnambul, după spusele acelora care mă cunosc.

Gândiţi-vă, deci, la surprinderea mea, când a doua zi, cercetând o carte cu adrese, am găsit o foaie de hârtie scrisă cu creionul. O examinai curios, pentru că nu-mi recunoşteam scrisul, cu toate că era al meu. Îl descifram la lumina slabă a dimineţii ploioase când uşa se deschise şi Giacomo Serra intră. Era palid şi cu faţa mototolită, ca după o noapte de insomnie.

Am atribuit-o prea marii culturi cinematografice din ajun şi începui o predică despre nevoia de a întrebuinţa ochii pentru cărţi şi nu pentru pânzele tremurătoare.

Însă pictorul mă întrerupse:

— Lasă glumele la o parte!

Şi coborând tonul, şopti:

— Am visat-o pe femeia cu anunţul.

Aveam în mâini foaia cu scrisul, ce părea al meu. Aruncai o privire şi citii:

„Nici prea frumoasă, nici prea bogată, dulce, răpitoare şi nenorocită e Marcella care invocă un om curajos...”

Giacomo crezu că n-am înţeles, căci repetă mai tare:

— Am visat pe...

Îl întrerupsei şi apoi îi dădui foaia de hârtie:

— Citeşte!

El citi şi îşi înăbuşi un strigăt:

— Doamne! Aşa... aa... am visat-o... dulce, nenorocită şi cheamă într-ajutor.

— Şi numele ei e Marcella?

— Nu mi-a spus numele...

Ridică privirea sa zăpăcită.

— Dar tu cum o ştii?

— Iată întrebarea, asta-i întrebarea, cum spune Hamlet. Am scris-o eu, dar când? După toată probabilitatea chiar azi noapte... dar nu-mi mai aduc aminte.

— Eşti somnambul?

— Nu-i nevoie să fii somnambul ca să faci, în somn, ceva hotărâtor.

Îngândurat, pictorul murmură:

— Ciudat... aceeaşi femeie... pentru că e vorba de aceeaşi femeie! E Marcella! Da, mi se pare că o cheamă chiar Marcella. Aş putea să jur.

— Nu exagera!

După ce m-am îmbrăcat, ieşirăm. La colţul străzii ne despărţirăm şi eu m-am îndreptat spre înţelepciune. Nu aveam cursuri în dimineaţa aceea, afară de o lecţie liberă, care nu mă interesa.

M-am informat dacă mi-a sosit ceva poştă şi împins de o nerăbdare care nu mă lăsa să stau locului, începui să rătăcesc, hai-hui, pe străzile vechii Rome. Ploua mărunt. Se cernea ca prin sită şi picături mici îmi pătrundeau până şi impermeabilul.

M-am oprit lângă portiţa Panteonului să privesc pisicile încovrigate şi triste, care aşteptau, cu răbdare, mâncarea.

După câteva momente observai, lângă mine, un om ciudat care mă fixa, zâmbind.

Purta o pelerină închisă, una din acele pelerine, pe care le poartă călăreţii din câmpia romană: nu i se vedeau decât cizmele roşietice şi barba lungă şi nepieptănată, o pălărie cu borurile pleoştite. Nu-i lipsea decât o trompetă, ca să aibă întocmai chipul unui bandit de pe vremuri. Deasupra unui nas dur şi foarte pronunţat doi ochi castanii şi plini de bunătate dezminţeau expresia crudă, de asemenea surâsul prin părul spălăcit şi sur, dinţii rari şi stricaţi. Omuleţul ăsta straniu lăsa să-i curgă în voie apa pe pelerină şi pălărie şi îşi îndrepta ochii şi surâsul când spre mine, când spre pisici. În sfârşit, murmură cu vocea sa subţire, care făcea şi mai comică îmbrăcămintea sa de panoramă:

— Pisicile au un simţ de precauţie foarte dezvoltat. Ele înţeleg că nici dvs., nici eu nu avem nicio bucată de plămân de viţel, şi cu toate că li-e foame, nu ne cer nimic.

— E uşor, răspunsei eu, să faci o probă. Este un măcelar în apropiere?

— Uite-l! — răspunse repede omuleţul. Dacă voiţi, pot — continuă el indicându-mi o prăvălie la o mică distanţă — eu pot înfiripa un început de prânz pentru aceşti semeni mai mici ai noştri cu toate că...

Îi dădui câteva monede. Mă amuza. După câteva clipe se întoarse ca să-şi termine fraza:

— ...cu toate că n-ar fi tocmai potrivit să-i numesc semenii mei mai mici. Cine ştie dacă, printr-o mutare a sufletelor, ele nu au într-însele sufletele lui Spinoza sau Baudelaire!

Din adâncurile pelerinei sale, scoase un cuţitaş şi tăie carnea sângerândă, pe care pisicile frecându-se şi mângâind fiarele de la portiţă, o cereau cu miorlăituri tot mai insistente şi mai puternice. După ce împărţi, după dreptate, toată prada, îşi sprijini din nou faţa păroasă de gard, contemplând cu emoţie fapta sa. Atunci îl auzii

murmurând ceva, ce mă făcu să tresar fără voie:

— Cine ştie cât de mulţumită va fi Marcella!

Marcella! Pentru a doua oară în acea dimineaţă, suavul nume feminin îşi aruncase cele trei silabe ale sale în imaginaţia mea, care nu era, într-adevăr, prea mare! Marcella! Mă întorsei spre omul încotoşmat, dar el se îndepărta în ploaia măruntă.

Un moment, avui gândul să-l urmăresc, dar nu făcui nimic. De ce? Ca să-l întreb cine e Marcella? Probabil, fata lui bolnavă sau ocupată şi nu poate veni să asiste la ospăţul pisicilor. Şi încet, încet, din presupunere în presupunere, de la un gând la altul, n-am observat nici timpul care trecea, nici ploaia care-mi cădea cu găleata, pe spate. Tunul de amiază mă trezi. Mă îndreptai încet, spre micul restaurant din Prati, sperând, cu puţină nostalgie în suflet, că voi găsi pe unul din amicii mei. Era puţin probabil: maiorul nu se urnea din mahalaua sa până după ora prânzului şi Maud era, la ora asta, la clinică. Se putea să-l găsesc pe Giacomo Serra: cobora deseori din biroul său aerian. Dar când ajunsei la colţul străzii Lucrezio Caro, masa obişnuită de lângă fereastră mi se arătă pustie din depărtare. Se vede că ploaia îl înspăimântase pe pictor. Petrecui o zi melancolică. Somnul îmi îngreuia pleoapele şi când umbrele serii se întinseră, încercai să citesc, dar romanele mă făcură să casc. Pe scaunul de lângă patul meu era portofoliul. Îmi amintii de hârtia scrisă din noaptea asta: o căutai şi o recitii.

„Nici prea frumoasă, nici bogată...”

De ce oare anunţul din „Mesagerul” suna cu totul altfel? Putea să fi fost publicat de altcineva, decât de Marcella... Acuma o chema Marcella... Şi revăzui pe omul cu pisicile. Anunţul a fost, probabil, trimis fără ştirea lui... poate împotriva voinţei sale. Şi iată că protesta acuma. „Nici prea frumoasă, nici prea bogată, dulce, încântătoare...”

Orele se târau alene. După-amiaza aceasta plicticoasă

nu mai vroia să treacă. Mă aruncai în pat şi adormii. Când m-am trezit, am simţit un frig pătrunzător. Noaptea se lăsase deasă. Privii la ceas: era ora opt. În cinci minute am fost gata şi am intrat în restaurant. Prietenii mei mă aşteptau. Mă izbiră ochii lui Maud, cu faţa ei palidă şi gura puţin întredeschisă. În timp ce-mi scoteam impermeabilul, ea îmi vorbi, prima:

— Giovanni, arată-mi foaia aceea de hârtie...

Fără să răsuflu, i-am pus în mâini ceea ce-mi cerea. Ea citi, reciti şi se făcu aproape palidă. Murmură în şoaptă:

— Marcella!

— Cunoşti o Marcella? — întrebă pictorul.

— Cunosc şi eu una! — bodogăni Biondi.

— Da — răspunse Maud — cunosc o Marcella. Am să vă spun şi mai mult, am o soră mai mică, ca poartă acest nume. E departe — continuă ea cu surâs trist — foarte departe.

Tocmai înfulecam ceva bun la grătar, dar omul e o fiară nemulţumită. Ridicai gura de pe friptură şi spusei, ce mă apasă:

— Cunosc şi eu o Marcella. Adică nu, nu pot spune că o cunosc. I-am auzit, astăzi, numele rostit în faţa porţii Panteonului, sub ploaie.

Spre faţa mea se îndreptară şase ochi în diferite grade de curiozitate. Înghiţii, repede, ceea ce mestecam şi povestii apariţia omului cu pisici, repetând cuvintele: „Cine ştie cât de mulţumită ar fi Marcella!”. Nicio răsuflare. Părea că nu avusesem succes.

În seara aceea şi a doua zi nu s-a întâmplat nimic de seamă. Abia miercuri 5 martie la ora opt seara (ne dădurăm cuvântul, să nu intrăm în restaurant decât toţi deodată, calculând sosirea scrisorii cu răspuns) zărirăm deodată, pe masa noastră, lângă şervetul maiorului, un plic lung de culoare liliachie, cu o caligrafie lungă, pretenţioasă, a unei intelectuale ce vrea să pozeze sau a

unei burgheze ce-şi dă aere de viveuse.

— Cam ce gândiţi? întrebă maiorul scuturând plicul.

Îi răspunseră câteva strâmbături nu prea măgulitoare.

— Şi ce parfum! continuă el mirosind şervetul.

Era un parfum fin, un amestec delicat. Părea că autoarea caligrafiei, proprietara acestei hârtii lungi, încercase câteva parfumuri sau că braţul, corpul, poate boneta erau atât de pătrunse de acest miros atât de plăcut, încât parfumaseră hârtia şi plicul. Trei lucruri erau sigure: caligrafia, hârtia şi parfumul nu erau în armonie: era evident că nu aveau aceeaşi origine.

Părea că şi Maud avea plăcere de mirosul parfumului în timp ce deschidea scrisoarea cu o scobitoare. Erau câteva rânduri cu aceeaşi caligrafie, dar fără iscălitură.

„Prezentaţi-vă sâmbătă 8 martie la ora 12 fix în strada Virginia numărul 1 intern 12. La lovitura tunului, apăsaţi butonul soneriei”.

Na privirăm cam încurcaţi.

— E o glumă!

— O glumă proastă!

— Şi cum, crede într-adevăr să ne ia peste picior?

Numai domnişoara Maud rămase serioasă şi-şi plecase faţa spre farfurie. Văzând că noi ne agităm, ea se îndreptă; ne fixă pe rând şi apoi, cu o expresie de adâncă gândire, îşi formulă propria ei părere de rău:

— Cine ştie!

III

Zilele treceau, pe îndelete, dar trecură odată şi în sfârşit veni şi acea seară de vineri care ne întruni în jurul mesei de la „Racul verde”. De formă eram cu toţii nepăsători, dar în fond — aprinşi şi nerăbdători.

— Aşadar? începu Biondi.

Mărturisesc că şi eu aş fi dorit să mi se răspundă la o astfel de întrebare. Dar cine putea să răspundă? Nici Maud care întrebă:

— Să auzim părerea fiecăruia.

Părerile tuturor era una singură: să fie mâine ora 11 şi să ne îndreptăm spre faimoasa stradă Virginia, unde se putea rezolva problema. Şi dacă ne gândeam bine, ce altceva se putea face? Giacomo rezumă gândul comun:

— Poate că-i o glumă: să admitem. Dar o glumă făcută cu patru persoane şi suportată de patru persoane nu are urmări. Ridicolul se suportă mai uşor în tovărăşie.

— Şi-apoi sunt şi eu la mijloc — adăugă Maud. Să mergi la o candidată la măritiș împreună cu o femeie poate, la nevoie, să anuleze sau să micşoreze ridicolul.

— O observaţie profundă.

— Vasăzică — continuă prietena noastră zâmbind — pe dată ce voi vedea că e un lucru serios, mă voi retrage, lăsându-vă singuri.

— A propos — interveni Biondi —, încă n-am hotărât cine dintre noi trei, dacă va fi nevoie, va avea dreptul să se prezinte.

— Noi doi! răspunse Serra, arătând spre Giacomo.

Rămăseserăm înţeleşi să ne găsim a doua zi dimineaţa, la 11, la Latour în strada Cola di Rienzo şi începurăm, frumos, o partidă splendidă de cărţi.

În noaptea aceea am dormit tun. Când servitoarea deschise obloanele, văzui un cer înourat, dar brăzdat, spintecat, pe alocuri, de snopi de raze.

Întâlnirea o aveam în săliţa internă şi Biondi era acolo cufundat în lectura unei gazete. Puţin după aceea ajunse şi Maud, atât de drăguţă în impermeabilul ei roşu, cu faţa proaspătă şi gura surâzătoare, încât inundă ca un soare de primăvară săliţa aceea semi-întunecoasă.

— Lipseşte Serra!

Pictorul intra chiar în momentul acela.

Cerul se înnoura din ce în ce mai mult.

Nori mari, negri, se adunau jos de tot. Nicio pârtie de azur nu ne mai bucura inimile.

Merseserăm până la capătul străzii Scipioni şi o luarăm spre dreapta.

Când m-am uitat la ceas, la 11 şi 35, ne găseam aproape de muntele Mario.

Înaintea noastră se întindeau livezi ce păreau că vor să înverzească dar pe o colină, copacii cenuşii se înşirau între brazi. Se întrezărea o stradă, tăiată drept şi întreruptă de tufişuri. O singură casă, una din acele clădiri populare cu preţul şi comoditățile reduse, stătea chiar la început.

— Să citim: asta trebuie să fie.

No apropiarăm. Şi într-adevăr sub un felinar, pe tăbliţa romană, care părea mai clară în solitudinea aceea, era scris: Strada Virginia.

Ne uitarăm. Eu încercai să fac o glumă:

— A sunat ora fatală!

Dar nimeni nu-mi răspunse; păreau zăpăciţi; cei doi care se spionau, Maud şi Giacomo. Cu gura căscată, în timp ce Biondi, dezmiţindu-şi propria teorie, îşi frânse sprâncenele, încruntă fruntea, strânse buzele şi îşi luă dinadins o poză de gânditor.

Trecură câteva minute lungi, trecură câteva repezi şi, din nou, acela care povesteşte aici, făcu pe vestitorul:

— Mai lipsesc zece minute.

În mai puţin de 30 de secunde ajunserăm până la poartă.

— Să sperăm că nu vom fi întrebaţi încotro mergem.

— Să întrebăm de numărul 12.

Dar cuşca portarului era închisă.

— Sunt două scări. Pe care apucăm?

Consultarăm scrisoarea: nu indica scara.

— Cine ştie dacă amândouă scările nu dau la acelaşi etaj — observă cu drept cuvânt Maud.

Avea dreptate: cele două scări duceau la un etaj larg pe care erau patru uşi numerotate: 1, 2, 3 şi 3 bis.

— Până la acea vrăjitoare trebuie să suim până la etajul 4 — spuse pictorul.

— Să pierdem timpul — răspunse Biondi.

La etajul al doilea se jucau nişte copii, mai mult nespălaţi, care nu se mirară deloc, semn că afluenţa de oameni era ceva obişnuit. De la al treilea etaj coborau două femei umile, care ne priviră cu multă curiozitate, mai ales la Biondi şi la Maud, cei mai chipeşi dintre noi patru. Dar fără să ne pese de curiozitatea deşteptată, ne continuarăm drumul şi suirăm până la al patrulea etaj. Cele patru uşi aveau numerele 10, 11, 12 şi 12 bis.

— Care din 12 să fie? — observai eu.

Prietena noastră se aplecă peste scrisoarea pe care maiorul o deschise.

— Aici e 12.

— Atunci care?

Observarăm cu dublu interes uşa, aceea şi ca şi celelalte, dar fără nicio indicaţie de nume, fără nicio carte de vizită, fără nicio firmă.

Era morocănoasă, sinistră uşa asta goală

— Cât mai este? — şopti Giacomo.

Mă uitai la ceas.

Minutele acelea fură eterne, cu atât mai mult că, fără s-o mărturisim, eram mai mult emoţionaţi decât am fi crezut. Reţineam respiraţia, ne fixarăm cu priviri fricoase şi un surâs palid şi silit era singura expresie a gândurilor noastre. Deodată sună 12.

— Maud...

Maud apăsă cu hotărâre pe buton.

Din interior răspunse un foc scurt de armă.

IV

Nu-mi amintesc decât faţa palidă a lui Maud. Etajul se umplu de lumea răsărită, dintr-odată, din cele trei porţi, apoi de la etajul de sus, de la cel de jos. Trebuie să mărturisesc că fără prezenţa de spirit a lui Biondi, lucrurile ar fi luat aspectul turnului lui Babel.

Dar amicul nostru, amintindu-şi de vremurile, când armata trebuie să menţină ordinea publică, când micul locotenent avea deseori mai multă responsabilitate decât puteau suporta umerii săi gingaşi şi făcuse practica la şcoala hotărârilor prompte, luă imediat conducerea afacerii.

— Toată lumea rămâne pe loc, în tăcere!

Văzură un ofiţer superior şi doi civili — Giacomo şi eu — necunoscuţi şi crezură că suntem forţa publică.

— Voi, — continuă bersalierul, adresându-se către oamenii care erau la etaj, unul de etate mijlocie şi trei mai tineri, cu aparenţe de meseriaşi — puneţi-vă la scări, doi la cea de sus şi doi la cea de jos şi nu lăsaţi pe nimeni să între. Femeile să între în casă.

E vreun portar?

— Prezent, domnule ofiţer — anunţă o voce de la multe etaje mai jos. Să viu sus?

— Nu-i nevoie. Telefonează la poliţie!

— Da, d-le ofiţer, mă duc imediat.

— E vreun medic aici?

Nimeni nu răspunse.

— Spune comisarului să vină cu un medic — urlă Biondi.

— Da, d-le ofiţer — răspunse vocea de departe.

Maud, din ce în ce mai palidă, păşi înainte.

— Dar eu unde-s?

Dar vocea era atât de slabă, încât Biondi dădu din cap.

— Nu, prietena mea, emoţia a fost prea mare pentru d-ta. Să vedem. Ne scrută pe mine şi pe Serra şi păru că e

mai sigur de mine decât de pictor.

— Giacomo, tu vei însoţi pe domnişoara. Fără protestări, vrei s-o laşi singură? Ne vom întâlni la Latour sau la restaurant.

Şi în şoaptă adăugă câteva cuvinte care hotărâră pe pictor.

— Maud, să mergem! — zise acesta din urmă.

Îi dădu braţul şi coborâră printre lumea curioasă care se da la o parte şi şoptea. Dar Biondi ştiu să se impună:

— Să fie tăcere! Cine locuieşte la nr. 11?

Un bărbat în vârstă care reţinea pe curioşii din etajele de jos se înfăţişă.

— Eu, d-le ofiţer.

— Este vreo comunicare între cele două apartamente?

— Balconul între bucătării e despărţit de un fel de gard.

— Bine. Şi cine stă acolo?

Arătă spre nr. 12 închis şi mut.

O cumătră vorbăreaţă care se supuse ordinului de a intra în casă dar care stătea cu capul în uşă răspunse îndată.

— Mama şi cu fiica... aşa cred cel puţin.

— Singure?

— Aproape întotdeauna: uneori vine un bătrân caraghios care pleacă bodogănind.

De ce oare îmi fulgeră în minte omul cu pisicile?

— De cât timp locuiesc aici?

Părerile se împărţiră: cumătră fu de părere că de o lună, o alta ţipă că mai demult, alte voci protestară: de mai puţin...

— În sfârşit, nu e mult timp?

Toţi fură de acord.

— Şi ce viaţă duceau?

Retrasă, închisă. Bătrână ieşea de dimineaţă să cumpere lapte şi să facă cumpărături şi apoi nu se mai arăta. Domnişoara nu se arăta nici duminicile, la biserică.

Biondi se uită îngândurat spre uşa închisă Apoi apăsă da câteva ori butonul dar nimeni nu răspunse. Bătu de câteva ori în uşă. Tăcere profundă.

— S-a întâmplat, desigur, ceva grav. Să mergem, Giovanni.

Tocmai era să primim invitaţia locatarului de etate mijlocie, care deschise uşa de la nr. 11, când se auzi vocea portarului.

— Vin îndată, d-le ofiţer!

— Să aşteptăm! — murmură celălalt.

— Poate că e cineva grav rănit? — observai eu.

— Câteva momente de aşteptare nu au prea multă importanţă.

— Deseori un moment poate decide spre bine sau spre râu.

— Să ne gândim la cazul... de altfel, iată!

Mulţimea, care inundase scările — casa aceea părea un furnicar — se tălăzui.

Unele persoane suiră în grabă, făcându-şi loc, cu mare greutate, printre femeile curioase, printre copiii căţăraţi şi puţinii bărbaţi, în mare parte bătrâni, cărora curiozitatea părea că le dă un aspect jalnic. O figură înaltă şi vânjoasă de luptător îşi făcea drum, doi bărbaţi îmbrăcaţi în negru îl urmau încetişor, în urma lor veneau doi jandarmi.

— Unde-i? întrebă unul din cei doi îmbrăcaţi în negru.

— La etajul de sus, domnule comisar.

Pe scară, zării o faţă blândă, cu mustăţi groase, negre, cu bărbia nerasă, o faţă ce-mi păru cunoscută, dar, pe loc, nu-mi puteam bine da seama cine poate să fie. Celălalt părea mai elegant, barba ascuţită, argintie, cu ochelari în rame de aur. Văzând un ofiţer printre noi, îl salutară cu respect şi vorbiră mai mult cu el.

— Ce s-a întâmplat, d-le maior ’?

Biondi îl puse la curent în puţine cuvinte; de altfel nu erau multe de spus: o detunătură şi apoi tăcere. Comisarul

se uită spre uşa. Domnul de vârstă mijlocie repetă presupunerea cu balconaşul comunicant, care fu acceptată. Vlăjganul înaintă cel dintâi:

— Domnule maior, vreţi să veniţi cu mine?

— Cu plăcere!

Intrară. Eu rămăsei cu medicul şi cu jandarmii, care făcură minuni cu să convingă mulţimea asta să se retragă în casă. Dar nu trecură nici trei minute că vlăjganul deschise uşa de la nr. 12.

— Domnule doctor!

Îl urmai pe doctor fără ca cineva să se opună. După noi, jandarmii se postară în prag.

Vlăjganul pătrunse într-o odaie unde se aflau comisarul şi cu Biondi. Într-o clipă descoperii două corpuri de femei: unul al unei bătrâne, cu o expresie de deznădejde pe faţă, cu un rictus pe buze, o contracţie spasmodică; era o faţă respingătoare pe care şerpuiau smocuri albe de păr murdar. Medicul făcu un pas spre ea, dar comisarul îl opri:

— Degeaba, e moartă: cercetaţi pe cealaltă...

Şi arătă celălalt corp de femeie, care părea tânără, cu faţa spre podea, cu părul bogat, castaniu, cu o cărare largă spre ceafă. De pe spate curgea un şiroi mic de sânge, care se închegase pe podeaua de cărămidă spălăcită. Medicul examina rana.

— O rană de foc, rană mai mult dureroasă decât gravă.

Scoase din buzunar nişte tifon, o faşă şi bandaj.

Comisarul şi brigadierul (am aflat mai târziu că vlăjganul era brigadier) observară, curioşi, puţinele bulendre fără să le mişte din loc, Medicul întoarse pe tânăra femeie cu faţa în sus: apăru o faţă albă, uscată, dar cu trăsături fine, de o gingăşie infinită.

— Ajută-mă, domnule...

Biondi se repezi imediat: aşezară rănita pe un divan modest care stătea lângă perete, paralel cu patul. În timpul când o transportară ea gemu uşor.

— Mă tem de o comoție cerebrală! Rana e o nimica toată, dar şocul nervos trebuie să fi fost violent...

Şi adresându-se comisarului:

— E absolută nevoie de un ajutor urgent.

— E în apropiere un post de prim ajutor, la Clodia — observă brigadierul — şi cred că trebuie să fi venit... „Salvarea” pe care am anunţat-o în orice caz...

— Vezi, dacă mai e lume pe scări, ordonă să se retragă.

Tocmai completa un buletin, când apăru brigadierul cu doi agenţi sanitari care duceau o brancardă.

— Scările au fost evacuate, d-le comisar. Iată...

Şi depuse biletul, în timp ce tânără femeie, care nu se mai văita, fu întinsă pe brancardă şi acoperită cu o pânza aspră şi cenuşie.

— Ia seama, Santini, îndată ce va fi dezbrăcată, obiectele să-mi fie puse la dispoziţie neatinse, aşa cum sunt.

— Bine, d-le comisar.

Am rămas noi doi, comisarul şi bătrână înţepenită, pe patul din faţă. Aplecat peste nişte foi de hârtie, pe care le răsfoia cu o mână, funcţionarul scria repede. La un moment dat, ridică capul.

— D-voastră domnilor, locuiţi la acest etaj?

Tresărit: am înţeles în mod confuz că acum vin o serie de formalităţi neplăcute care putea da naştere unei situaţii cam încurcate. Biondi răspunse cu obişnuita sinceritate de militar.

— Nu, domnule comisar.

— De sus, de jos?

— Nu, noi nu locuim în căsuţa asta.

— Eraţi în vizită la nişte cunoscuţi?

— Nu cunoaştem pe nimeni aici. Am venit astăzi, pentru prima dată.

— La ce oră?

— Puţin înainte de detunătura revolverului.

— Şi unde vă aflaţi în acel moment?
— Chiar la acest etaj.
— Lângă care uşă?
— Lângă aceasta.
— Pentru ce?
Acum venea momentul neplăcut.
— E o poveste cam lungă...
— Puţin importă...
Biondi explică cum putu mai bine ciudata aventură, care fu ascultată în tăcere fără să manifeste vreun interes.
Când maiorul tăcu, el zise:
— Pare să fie un roman...
Ne privi cu seriozitate.
— Înţelegeţi, domnilor, că trebuie să vă rog să mă urmaţi la comisariat.
Noi aprobarăm cu capul: o aşteptam şi pe asta. O cameră urâtă de poliţie era mai plăcută decât odaia aceasta, unde ne găseam.
— Numele d-voastră, vă rog.
— Maiorul de bersalieri, cavaler Biondi Biondi.
— Profesor, doctor Giovanni Révere.
Comisarul care scria, se opri.
— Révere? Da sigur, fizionomia nu-mi pare nouă.
Îl observai, îl cunoşteam şi eu. Dar cine-i?
— Nu mă cunoşti? Bonichi, Ascanio Bonichi: colegul tău de facultate...
— Bonichi? Desigur, acuma da, chiar printre mustăţile astea!
— Pe vremuri erau mai elegante! Ei, viaţa! Puţin importă: sunt mulţumit că te văd! Şi trebuie să aprinzi o lumânare la biserică, dragul meu. Dacă nu ştiam cine eşti... povestea pe care mi-a îndrugat-o domnul maior putea să vă dea multă bătaie de cap!
Îşi puse în buzunar hârtiile şi condeiul, apoi porni.
— Da, oricum, să mergem la poliţie; ne vom simţi mai

bine decât aici.

V

Lăsă de pază un jandarm la apartament, pe un altul jos la portar şi ne invită într-un taxi, care aştepta. Ajunserăm repede la comisariat.

— Daţi-mi voie. Să dau câteva ordine şi merg cu voi — se scuză amicul Ascanio lăsându-ne singuri.

Aceste câteva minute fură suficiente pentru Biondi ca să facă câteva observaţii amare.

— S-o dai dracului de aventură! Am trecut peste un mare pericol! Cine dracu ne-a pus să umblăm pe-acolo! Îţi jur...

— Dragul meu — l-am întrerupt eu — pentru noi e o lege: sau ne cade în cap un oblon, ne muşcă o viperă sau o scorpie. Vreau să-ţi spun că ori cu piatra în cap, ori cu capul în piatră. Degeaba te mai mănânci. Mulţumeşte Celui de Sus că am dat de Ascanio Bonichi...

Acesta tocmai se întorcea urmat de un scrib buimăcit, cu mâneci false, cu o beretă grecească, ochelari moderni, înfăşurat într-o mantie lungă.

— Unele formalităţi necesare şi apoi vom discuta în voie. D-le Esponta, te rog!

Conţopistul se aşeză la o masă încărcată, făcu puţin loc cu podul palmei şi ne luă generalitățile cu multă grijă.

— Şi acuma — sfârşi Ascanio — povestiţi-ne totul în cele mai mici amănunte.

Eu i-am povestit pe scurt, întâmplarea noastră; trecând sub tăcere cuvintele scrise de mine, chestia cu omul cu pisicile şi confidenţele lui Maud faţă de Serra. Mă mărginii deci la, conversaţia noastră de duminică 2 martie asupra aventurii, la felul cum ne căzuse sub ochi anunţul din „Mesagerul”, la scrisoarea primită şi la surpriza noastră de la ora 12.

Maiorul luă cuvântul.

— Fereastra de la bucătărie de pe balcon era închisă, semn că nimeni nu ieşise pe acolo. Dar şi uşa de intrare de pe scări era închisă şi apartamentul nu are altă ieşire.

— Semn că nu era nimeni în afară de cele două femei, pe care le-am găsit? întrebă comisarul. Asta vreţi s-o deduceţi?

— Mi se pare că sunt cât se poate de logic.

— Şi cine a rănit pe fata aceea?

— Bătrână, înainte de moarte, poate într-un acces de deznădejde.

— Şi cu ce armă?

— Cu un revolver.

— Aşteptaţi.

Sună. Jandarmul cel enorm apăru.

— Santini, cum se simte fata?

— Nu prea rău în ceea ce priveşte rana, domnule comisar. Dar prognoză rezervată în ceea ce priveşte comoţia cerebrală. Pare că aceasta e foarte gravă. Am dus-o la un institut din strada Plinio.

— Vorbeşte?

— Se vaită. E acolo o infirmieră pricepută care înţelege ce spune.

— Bine. Şi acuma altceva. Nu s-a găsit nicio armă în casă?

— Niciuna, domnule comisar.

— Trebuie cercetat tot apartamentul, fără să fie mişcat nici cel mai mic obiect. Ia seama.

— Fiţi liniştit. Îndată ce cadavrul va fi transportat, vei face-o singur.

— Ai făcut schiţa?

Iat-o, domnule comisar.

Desfăşură pe masă o foaie de hârtie.

— Foţi să te duci, Santini. Mulţumesc.

Rămaşi singuri ne aplecarăm deasupra foii de hârtie.

Era planul apartamentului nr. 12.

Rana de pe omoplatul drept al fetei, după raportul medicului, a fost produsă de un glonte tras de la o distanţă mică, aproape de tot. Dacă găsim glontele, vom găsi şi arma. Între detunătură şi apariţia noastră a trecut totuşi destul timp, suficient ca asasinul care nu ştie să aprecieze o rană să poată fi convins că e mortală şi să fugă. Dar pe unde, când cele trei intrări sunt închise pe dinăuntru? Iată problema de rezolvat.

Comisarul ajunsese tocmai la acest punct al demonstraţiei sale, când în faţa biroului se opri un taxi. După câteva clipe fură introduşi Maud şi Giacomo. Omul cu bereta şi cu mânecile false îşi reluă grav locul.

Prietena noastră se uită la Biondi şi la mine cu oarecare uimire, dar văzându-ne zâmbitori, se linişti.

Pictorul părea să nu fie tocmai liniştit. Urmă un interogatoriu cam la fel cu al nostru. Declaraţiile celor doi se potriveau cu ale noastre.

Maud arătă şi scrisoarea, care păstra încă parfumul distins.

Comisarul o mirosi prelung.

— Această scrisoare e de la nr. 1 intern 12 din strada Virginia? Un parfum de 500 de lire? Nu pot crede, chiar dacă mi-aţi dovedi-o.

Tăcurăm. El continuă, dând scribului scrisoarea ca s-o copieze în procesul-verbal.

— Cu toate astea; cele două declaraţii sunt în legătură, cel puţin în aparenţă... Parelzo!

Un tânăr, îmbrăcat cu o eleganţă pretenţioasă, bine ras, apăru imediat:

— Avocatul Parelzo, sub-comisar — îl prezentă Bonichi.

Îi dădu scrisoarea.

— Parelzo, du-te la administraţia gazetei „Mesagerul” şi caută să afli cine a dat anunţul matrimonial nr. 5, apărut în numărul de duminica trecută; arată scrisoarea asta, dar

păstreaz-o, ca să nu-şi piardă parfumul... Şi asta poate să fie un indiciu.

Când Parelzo plecă, intră brigadierul Santini. Depuse un pachet pe birou.

— Ce e, Santini?

— Revolverul, domnule comisar.

Liberată dintr-o gazetă veche, care o învelea, apăru o armă cu 5 focuri.

— Un singur glonte a fost tras. N-am putut inspecta bine pereţii, pentru că, după transportarea cadavrului, ducându-mă în balconaş am văzut jos un fel de teren necultivat acoperit de buruieni. Mi-a venit în minte, poate se ascunde acolo ceva important şi poate arma pe care o căutam. Şi aşa, în timp ce geamgiul schimba geamul, pe care l-am spart eu ca să deschid fereastra... m-am gândit c-ar fi mai necesar să încui apartamentul şi să nu-l expun curiozităţii vecinilor... Am coborât în dosul casei şi orientându-mă după o linie probabilă nu mi-a fost greu să descopăr arma. Cred că e aceea întrebuinţată de criminal.

— Desigur, Santini.

— Şi asta mă face să mă gândesc la altceva, d-le comisar.

— Să auzim.

Toţi ascultau plini de interes.

— E posibil că atunci când focul fu tras, fereastra era deschisă aşa că glonte, a zburat pe fereastră înaintea revolverului. E o explicaţie, pe care mi-am dat-o având în vedere poziţia exactă a corpului fetei, pe care am însemnat-o, azi dimineaţă, cu o linie de ghips. În ceea ce priveşte glontele, am renunţat să-l mai caut pe locul acela. Din întâmplare ar putea fi găsit, dar după ce un expert va fi studiat calibrul armei. De altfel nu mi se pare că ar avea o importanţă prea mare.

Comisarul aprobă. Celălalt continuă:

— M-am suit din nou în apartament ca să cercetez mai cu de-amănuntul, — când zării, pe scări, o uşă cu o tăbliţă: incizor. Ţineam ţeava revolverului, cum vă puteţi închipui. Gândeam că incizorul putea să aibă o lentilă. Nu mă înşelasem. Examinai bine mânerul armei, cu multă atenţie, am pus pe stăpânul lentilei să observe şi el; nimic, nicio amprentă digitală, nici cea mai mică. Poate că noroiul, poate din cauză că s-a frecat de tufişul de urzică unde l-am găsit. Nu pot admite că acela care a tras, şi-a pus mănuşi.

— Şi de ce crezi?

— Uitaţi-vă bine la armă, domnule comisar. E o armă ofiţerească din Piemont din 1848...

Maud se aplecă curioasă.

— Pot s-o văd?

— Cum nu: am descărcat-o.

Printre degetele albe ale fetei, arma aceasta demodată părea că se lipeşte de ea, parcă ar fi recunoscut-o.

— Straniu! murmură Maud. O astfel de armă avea străbunicul meu care a fost ofiţer piemontez la 1848. Dar era greu de mânuit. Îi lipsea ultimul şurub aici, de la mâner...

Scoase, un ţipăt. Revolverul căzu jos.

Ne uitarăm, înmărmuriţi, unul la altul în timp ce Santini ridică arma.

— Lipseşte ultimul şurub de la mâner! strigă el.

Maud, transfigurată, imploră:

— Vă rog, spuneţi-mi cine era în casa aceea?

Când află că era o fată, tânără, deveni nervoasă.

— Vreau s-o văd, domnule comisar, vreau s-o văd.

Bonichi nu şovăi.

— Desigur, domnişoară! Santini, te rog, un taxi.

VI

Fata din strada Virginia fusese internată într-un spital din strada Plinio.

Medicul de servici fu chemat. El confirmă prognoza rezervată, exprimându-şi părerea că s-ar trata de o meningită cu toate consecinţele grave.

— Aş dori — spuse el — să fiu informat despre antecedentele din familia bolnavei, asupra cauzelor posibile ale unei astfel de boli; toate acestea sunt elemente importante pentru noi, ca să regulăm cura.

— Nu ştiu mai mult, d-le doctor, — îi răspunse comisarul. Dar poate că această domnişoară — şi arătă spre Maud — ar putea să ne dea unele informaţii hotărâtoare. Bolnava poate fi văzută?

Medicul făcu un gest de îndoială.

— Cazul e grav, nu vreau prea multă responsabilitate. O emoţie îi poate fi fatală.

— Dar nu e vorba să-i producem vreo emoţie, d-le doctor — îi răspunse Bonichi. E destul ca domnişoara să se poată uita, fără să fie văzută, şi să declare dacă o cunoaşte sau nu.

— Asta se poate. Îmi daţi voie să aranjez eu!

Puţin după aceea se întoarse şi ne făcu un semn să-l urmăm.

Ajunşi lângă o uşă de la etajul al doilea, care era deschisă, dar drapată cu o perdea, el lovi uşor cu călcâiul pe podea. Luă apoi cu amândouă mâinile cele două capete ale perdelei şi le oferi lui Maud, şoptindu-i:

— Priviţi!

Mă dădui aproape lângă fata noastră şi zării, un moment, faţa palidă a unei copile cufundată într-o pernă, şi cu o bonetă albă pe cap. Luai în braţe pe prietena noastră care leşinase. O transportarăm într-o cameră vecină şi o aşezarăm pe un pat.

Cu greu îşi reveni în simţire, dar când deschise ochii, citirăm în ei atâta groază încât doctorul nu voia s-o lase să

mai vorbească, oricât de naturală era curiozitatea noastră şi mai mult a lui Ascanio Bonichi. Dar am ghicit noi singuri fără explicaţia lui Maud. Câteva minute după aceea, era în picioare şi declară:

— Da, e Marcella, sora mea!

— Doctorul dădu braţul lui Maud şi coborârăm în biroul, unde, cu multă delicateţe, Ascanio procedă la primul său interogatoriu adevărat.

— Câţi sunt în familie, d-ră?

— N-am rămas decât noi două.

— Fără rude apropiate?

— Nu cunosc rude apropiate sau de departe... adică, da, un unchi, fratele tatălui meu, pe care nu l-am văzut niciodată, trăieşte în Australia.

— Şi nu ştiai că sora d-tale locuieşte la Roma?

— Deloc. În noiembrie anul trecut, am văzut-o pentru ultima dată în târgul C... din provincia Perugia unde era institutoare. Trebuia să ne vedem în timpul vacanţei de vară, ca să petrecem împreună.

— Şi vă scriaţi?

— Da, dar nu prea des. Marcella avea obiceiul să spună că scrisorile se trimit ca să facă numai supărare. Din când în când, câteva rânduri ca să mă anunţe că e bine.

— Şi când aţi primit ultima scrisoare?

— N-aş putea preciza. Sunt vreo 15 sau 20 de zile.

— N-aţi observat ceva, nu v-a mărturisit ceva...

— Nu. Câteva rânduri: lucrez, e frig, dar mă simt bine. De altfel, cred că o mai am şi am s-o caut.

— Mulţumesc. E nevoie de ea pentru interesul comun.

Un moment de tăcere. Dar Maud întrerupse.

— Scuză-mă, te rog, spune-mi acum d-ta, cum şi cu cine a fost găsită.

Fu pusă la curent cu totul; câteva cuvinte despre moartă, puţine despre sărăcia din locuinţa aceea. Ea

murmură:

— O femeie bătrână? Cine să fie? Marcella nu mi-a vorbit niciodată despre o femeie bătrână.

— Cum te simţi, d-ră? întrebă comisarul.

Doctorul ghici dinainte.

— Dacă vrei s-o conduci pe d-ră să vadă cadavrul, eu mă opun. Nu e încă în stare...

Maud surâse ridicându-se cu energie.

— Mulţumesc, d-le doctor, dar e mai bine să nu pierdem timp. Sunt la ordinele d-tale, d-le comisar. Prietenii mei mă pot însoţi?

— Desigur.

Zece minute după aceea ne aflam într-o sală, care-ţi îngheţa sânge în vine. Maud, însă, îşi recăpătase prezenţa ei de spirit.

Ascanio Bonichi îi exprimă, sincer, admiraţia sa.

— Curaj! — zise el.

— Nu uitaţi, vă rog, răspunse ea adresându-se tuturora — că sunt studentă la medicină, obişnuită cu lucrări anatomice.

Se mişca aproape familiar printre mesele de marmură, pe care erau cadavrele în aşteptarea autopsiei şi se opri lângă aceea, care-i fu arătată. Zăcea acolo, înfăşurată într-un giulgiu, un cap rigid; nu se vedea decât faţa bandajată, de la bărbie până în creştetul capului, de o faşă subţire. Părul puţin sur şi rar, pe tâmple erau pete de o culoare galben-verzuie, ochii încă deschişi, sticloşi, injectaţi cu sânge, zbârcituri pe obraji şi pe frunte, nasul foarte pronunţat; colţul drept al gurii, printre buzele deja negre şi uscate, arăta doi dinţi de aur, puţin roşi.

Înainte ca să fi fost întrebată, Maud dădu din cap.

— N-o cunosc!

Ne îndepărtarăm în grabă; taxiul ne aştepta.

— Vreţi să mă însoţiţi la comisariat? Vom afla poate ceva despre anunţul de duminica trecută.

Avocatul Parelzo ne aştepta eu oarecare nerăbdare. Părea mirat, cu toate că încercase să-şi dea un aer de nepăsare decorativă.

— Ei, Parelzo?

— Uite aici, d-le comisar.

Înmână o adeverinţă din partea gazetei, o copie a unei recipise de anunţ. Era pe numele contelui Lampugnani, cu un număr din strada Ludovisi. Ne privirăm înmărmuriţi.

— Dar nu numai atât, d-le comisar.

— Ce e?

— Administratorul gazetei a observat că anunţurile matrimoniale trimise de domnul conte Lampugnani erau mai multe, şase... uitaţi-vă!

Desfăcu faimosul număr al gazetei pe care-l avurăm noi la „Racul verde” şi ne arătă şase anunţuri unul după altul. Al nostru, pe care-l aleseserăm la întâmplare era al cincilea din serie, al treilea din seria
Lampugnani.

Dacă în celebra seară de duminică, nu ne-am fi mărginit să parcurgem numai cu privirea celelalte anunţuri, am fi observat desigur că aveau aceeaşi origine. Primul, „văduvă în vârstă, zestre importantă” cerea un om puternic care să poată da dovadă că poate ridica greutăţi mari. Al doilea, „casă bine situată” cerea un tânăr poet cu părul mare şi aşa mai departe, un bărbat impecabil în arta de a se îmbrăca, un om care să cunoască cel puţin şase dialecte italiene, un om care să nu aibă rude apropiate şi supărătoare.

Parelzo luă cartea telefonică şi o răsfoi, cu înfrigurare.

— Uite aici, chiar este şi are telefon. Să încercăm.

Ceru numărul şi aşteptă.

— Allo... ontele Lampugnani... da... aici Asociaţia vânătorilor... ah ce-i... cum..., da mersi...

Ne privi cam încurcat.

— Ei bine?

— Contele Lampugnani e în India de patru luni; e aşteptat să sosească zilele acestea cu vaporul Isadora al Navigaţiei Generale. Aşteptaţi să înlăturăm imediat orice îndoială.

Ceru un alt număr şi aşteptă.

— Allo... Agenţia din Roma a Navigaţiei Generale? Aici comisariatul din cartierul Trionfale... da... poliţia... Aş vrea să ştiu în ce zi şi în ce port e aşteptat vaporul Isidora, via India... Da... Da, aştept...

Scuzaţi. Aveţi lista pasagerilor? Da... aştept.

Aşteptarea fu cam lungă. În sfârşit făcu un semn de atenţie.

— Allo... ah! pentru ziua de 10 la Neapole! Mulţumesc. Aveţi lista pasagerilor? Da... desigur. Citiţi, vă rog.

La un moment dat ridică mâna şi o agită, dar fără să înceteze să asculte până la sfârşit.

— Mulţumesc... da, aş dori o copie... puteţi să mi-o trimiteţi? Comisariatul poliţiei din cartierul Trionfale. Mulţumesc.

Agăţă receptorul şi ne privi cu un aer interogator.

— Pe Isidora e un conte Lampugnani. Desigur că cineva a abuzat de numele lui. După ce va sosi, vom putea şti ce trebuie să presupunem.

Se ridică, dădu, călduros, mâna lui Maud.

— Voi avea grijă să vă informez despre sănătatea surorii d-voastră. Când va fi posibil şi orice pericol înlăturat, veţi putea s-o vedeţi. Să avem încredere în medic. Nu sunteţi doctor? Să avem speranţa în Cel de Sus!

Ne strânse şi nouă mâinile, rugându-ne să-l informăm de orice fapt, cât de mic, care ne-ar părea că are vreo legătură cu întâmplarea asta.

— Salutare, Giovanni — îmi zise — şi la revedere, acuma că ne-am întâlnit iară.

Şi pe când ieşeam, adăugă:

— Să nu plecaţi, în niciun caz, din Roma fără să mă

anunţaţi.

VII

Strada plină de lume ne înghiţi. Păşeam ca în vis fără să schimbăm măcar un gest.

Serra şi cu mine păream două sălcii plângătoare la mormântul Desdemonei, numai Biondi reacţiona împotriva tristeţei generale.

— Maud, zise el, nu fi îngrijorată. Îndată ce sora d-tale se va însănătoşi, vom avea încă o prietenă.

Fata îi puse mâna pe braţ.

— Şi nu vom mai îngădui — interveni pictorul — să te duci să predai abecedarul într-un sat din Trasiment. Şi romanii au fost învinşi odată, ce dracu!

În zadar alergă maiorul în strada, care era pustie. Ploua mărunt şi liniştit.

Unicul lucru găsit de Biondi fu o trăsură resemnată şi melancolică. O pofti pe Maud. Amicii erau aproape de locuinţele lor. Ne despărţirăm. Fata părea cufundată în gânduri. Dar când trăsura se opri puţin în faţa liniei de tramvai, mi se păru că o aud plângând.

— Maud, ce ai?

Întrebarea mea era stupidă. Dar mâna prietenei o strânse pe a mea cu o recunoştinţă instinctivă şi nu am mai întrebat nimic. Pe când i se deschidea poarta, ea îmi spuse:

— Mulţumesc, Giovanni!

Am încercat să mă scuz, să ies din încurcătură.

— Nu, Giovanni! Sunt recunoscătoare tuturora şi în special d-tale care ai sensibilitate atât de asemănătoare cu a mea. Noi suntem caractere tari, şi de aceea avem momente de mare descurajare. Sunt deznădăjduită, prietene. Dacă mai e un lucru care-mi dă încredere în

viaţă, aceasta este prietenia d-tale. Îmbrăţişează-mă, frate...

Am strâns-o în braţe. Niciodată o sărutare nu fu mai castă.

— ...şi ajută-mă.

— Da, Maud, întotdeauna! Mulţumesc pentru aceste cuvinte.

Îmi dădu mâna ce care o sărutai. Ciudat! Sărutarea mea pe mâna ei mă emoţiona mai mult decât a ei pe gura mea.

Poarta se închise uşor.

VIII

În noaptea aceea, am dormit puţin şi agitat. Auzeam cele mai îndepărtate zgomote, clopotele cele mai surde, clipocitul uşor al ploii. Şi, pe cât de uşoară, ploaia bătea mereu în oblon, părea că o melancolie imensă se coboară din ceruri şi o făcea să plângă.

Când zorii începură să-mi bată în oblon, sării din pat. Era un frig puternic. Era duminică, 9 martie. Probabil că portarul care trebuia să încălzească caloriferul, făcuse chef toată noaptea. În casă era rece. Pentru mine, care-mi place să fie cald, a fost un chin să mă îmbrac. M-am gândit să mă duc la policlinică, unde puteam să am ceva veşti despre Marcella. Întâmplarea mă ajută. La bărbier îl găsii pe doctor. Mă recunoscu şi fără ca să-l întreb, îmi dădu veşti noi. Puţine, dar importante. Nicio înrăutăţire, dar nicio ameliorare.

— Spune sorei că nu e încă posibil s-o vadă.

— Am să-i spun, mulţumesc!

Era un pretext să mă duc s-o văd pe Maud. Am întâlnit-o în timp ce trecea la colţul străzii. Îi comunicai noutăţile. Credeam că mergea la spital şi voiam să-i spun că era inutil, pentru că n-ar fi putut să-şi vadă sora, dar văzui că o ia înspre partea opusă.

— Mă duc, Maud...

— De ce, amice? Poţi să mă însoţeşti, dacă n-ai altceva de făcut.

— Cu bucurie.

Ne îndreptarăm spre piaţa Risorgimento. O apucarăm apoi spre poarta Angelica.

— Unde mergem?

— La Sf. Petru, amicul meu. E duminică, azi e serviciu religios!

În ziua aceea nu mai avurăm veşti despre Marcella. Era o zi tristă şi ploioasă. După masă, Maud se întoarse acasă şi o imitai, rezistând promisiunilor unui film, pe care Biondi îl lăuda că te învaţă ştiinţele naturale. M-am întors deci pe la vreo două după masă acasă hotărât să trag un somn până la masă. Dar gazda mă aştepta puţin mirată. Eu sunt un locatar exemplar, nu deranjez, n-am pretenţii, n-am nici măcar nevoi. Soneria poate să rugineasca. De obicei mă întâlnesc rar cu locatarii ceilalţi şi-mi văd gazda numai când trebuie să plătesc ceva. Nu o caut şi nici ea nu mă caută. Dar acuma mă căuta, se vedea că a spionat să vadă rând vin.

— D-le Révere — îmi zise ea — a venit cineva să vă caute.

— Cine, coană Lalla?

— Un om rău. Şi ce îndrăzneală! Părea un perceptor...

O privii mirat.

— A întrebat chiar de mine?

— Da, de d-ta, de profesorul Révere. A venit pe la nouă.

— Cum era?

— Părea „Nico călăul”.

Anumite expresii din romane sunt pitoreşti, dar cer o explicaţie. „Nico călăul” era un tânăr vagabond, croit după imaginaţia populară, care dădea lovituri mari.

— Şi se va întoarce?

— Nu mi-a spus nimic. Ce rău crescut. Când a plecat a trântit uşa parcă-ar fi la el acasă. Sunt unii oameni, d-le

profesor...

— Dă, coană Lalla, dacă se mai întoarce, eu nu primesc în camera mea decât prietenii. Dacă are nevoie de mine, să vie la universitate „

— Am înţeles, d-le Révere. Noapte bună...

— Mulţumesc, coană Lalla.

Ploua mereu, dar acum caloriferul funcţiona. Se vede că portarul îşi făcuse treburile. M-am culcat alene, am luat o carte la întâmplare, dar n-am citit multă vreme.

Adormii. Poate încordarea de ieri, poate noaptea neliniştită sau din cauza căldurii, am dormit liniştit vreo două ore. Când lumina din stradă învinse somnul şi mi se păru că printre obloane se ivea o lumină mai puternică decât ziua, am sărit din pat şi m-am apropiat de fereastră.

Mă uitai în strada populată.

Era mulţimea de duminică, care nu se grăbea, căci avea timp liber astăzi. O observam cu oarecare interes, de câteva minute, când deodată apăru în sectorul de sub privirile mele, o figură cunoscută. Desigur, nu mă înşelam; era pălăria, paltonul, erau cizmele largi ale marchizului di Carabas! Dedesubtul şi în aceste trei obiecte nu putea să fie decât omul de la Panteon şi de la „Ciorchinele de aur”! Şi era el într-adevăr, dar nu avea acea lene şi filosofie în mersul pe care-l cunoşteam. Cineva îl sprijinea, se putea spune, că-l ducea şi acela era „Nico călăul” coanei Lalla. Nici o eroare nu era posibilă. Îmbrăcat, mai bine zis înfăşurat într-un impermeabil pretenţios de aviator, cu inele grele şi fireturi, avea o pereche de pantaloni care-şi arătau dunga impecabilă şi cădeau cu dunga asta pe nişte pantofiori strălucitori, cu vârful lung şi tocuri anormale. Dar pălăria era o poemă. Pe frizura coafată cu fierul, o pălărie de culoarea drojdiei de vin, pleoştită cu fantezie pe trei sferturi, panglica largă, albă, era încheiată cu un fionc de piele roşie. Un bastonaş ca o cravaşă completa pe acest domnişor. Am observat îndată, că era preocupat de ceva:

sprijinea pe omul acela şi privea în jur cu un interes straniu. Tovarăşul lui mergea cu capul plecat, dar noua mea cunoştinţă îl ridică deodată, tocmai când trecu sub fereastra mea pe caldarâmul din faţă.

Mă dădui, instinctiv, la o parte. De ce? Nu ştiu, poate dintr-o curiozitate, inconştientă. Ce trebuia sau putea să mă importe acel trist personaj? Totuşi nu m-am retras atât de repede ca să nu mă ajungă privirea sa. O secundă simţii pe faţa mea, vârfurile de oţel a doi ochi foarte clari, reci, cruzi, care mă îngheţară. Şi mi se păru că pe gura sa vicioasă rătăcea un zâmbet, care stăruia în ochii mei când nu-l mai văzui, — un zâmbet care şerpuia cu furie, care ştia să atace, să ameninţe, să fie rău şi care mă făcu să tremur. Un fior rece îmi trecu prin corp, ca o presimţire funestă.

IX

Până în ziua de 13 martie nu s-a mai întâmplat nimic. Pe la opt dimineaţa am primit o invitaţie de la Ascanio. M-am dus la el fără întârziere.

— Révere — îmi zise el — a sosit contele Lampugnani.

— Când?

— Ieri, la miezul nopţii, din Neapole, vii cu mine?

— Vrei să-i iei un interogatoriu?

— Desigur. Sau o ştie, sau îi vom spune noi că cineva s-a servit de numele lui. Numai că este necesar ca cineva dintre voi cu anunţul matrimonial să vină cu mine. Sunteţi doar direct interesaţi, nu-i aşa?

— Să mergem.

— Un taxi ne duce în strada Ludovisi. Portarul voi să se opună. Dar când Ascanio se legitimă, deveni umil şi binevoitor.

Contele Lampugnani, sosit cu o noapte înainte, nu ieşise

încă şi probabil că dormea. Găsirăm însă un obstacol mult mai mare în lacheul ferchezuit care deschise uşa.

— Domnul conte nu primeşte.

Şi încercă să închidă, dar comisarul prevăzător îşi trecuse bastonul gros prin deschizătură şi vânjosul Santini făcu restul cu spatele.

Surprinderea lacheului spilcuit se sparse ca o oglindă luxoasă lovită de piatră, când auzi pronunţându-se la uşa patronului său următoarele cuvinte de gheaţă:

— În numele legii!

— Contele Lampugnani? — întrebă Ascanio după ce-şi declină calitatea.

— Doarme, d-le comisar — bombăni lacheul. A sosit azi noapte din Neapole.

— O ştiu. Îmi pare rău că trebuie să-i întrerup somnul, dar d-ta mă înţelegi: n-am venit de plăcere.

— Mă duc să-i trezesc, d-le comisar.

— Stai. Câte telefoane are acest apartament?

— Unul — răspunse servitorul, zăpăcit.

— Nici o derivaţie nu există în celelalte camere?

— Niciuna.

— Şi unde e?

— În birou.

— Condu-ne.

Intrarăm, însoţiţi de lacheu, în birou, o cameră elegantă şi cu gust mobilată, cu fotolii largi, tablouri ce păreau originale şi o masă boloneză cu un necessaire pentru scrisori. Dar nici o urmă de cărţi, niciun model.

— Cine-i în casă?

Servitorul îl privi cu ochi speriaţi.

— În afară de conte şi de d-ta, cine mai e?

— Nimeni, d-le comisar.

— Brigadier, condu-l pe dumnealui la uşa dormitorului stăpânului. Trebuie deşteptat fără multe vorbe, ai înţeles? Poţi să-i spui că-l aştept, dar nici o vorba mai mult. Roagă-l

pe conte să vină aici şi d-ta să aştepţi cu dumnealui! Ne-am înţeles?

Şi lacheul ieşi însoţit de Santini.

Rămaşi singuri, Ascanio se apropie de masă şi deschise o cutie, care trebuia să conţină hârtii de scrisori. Şi într-adevăr, nu se înşelase. Scoase un plic pe care-l compară cu faimoasa caligrafie feminină, care dăduse întâlnirea în strada Virginia. Dar nu se asemănau. Aceea a contelui era albă, şi pătrată. O mirosi. Nu era parfumată. Închise cutia, când auzirăm o şoaptă prelungă lângă uşă şi vocea lui Santini care-mi părea caraghioasă.

— Vă rog, d-le conte! Domnul comisar e în birou.

O uşă se deschise deodată, o perdea fu dată la o parte şi apăru un om atât de comic, aşa cum nu crease niciodată fantezia lui Daumier. Închipuiţi-vă o pijama de mătase galbenă şi papuci auriţi, fireşte faţa uimită şi somnoroasă cu ochii umflaţi. O pereche de mustăţi ce se bălăbăneau în lungime, un craniu lunguieţ pe care tremura, rău strânsă, o şuviţă de păr murdar şi un nas! o frumuseţe de nas, ca din poveşti! Mai adăugaţi ca o aureolă, o batistă de mătase galbenă înnodată la ceafă, cu două fire de păr lângă urechile de iepure, toate împreună reprezentau ceva atât de comic, numai să izbucneşti într-un râs de paiaţă. Înainta cu paşi mărunţi, şovăitori, târşăitori, ca vrăjitoarele din poveşti.

— Ce e? Ce e? Ce s-a întâmplat?

Puţin lipsea ca Ascanio Bonichi să-i râdă în nas, atât era de comic. Se reţinu cu greu şi, respirând tare, îl linişti, întâi cu gestul şi cu vocea, apoi:

— O informaţie, d-le conte!

Nimic mai frumos decât un om fricos, care îşi revine în fire.

Personajul comic se oţărî ca un curcan ofensat, ca un Dalai-Lama luat peste picior şi fu gata să sară peste adversar.

— Şi pentru o informaţie vii aşa în casa unui om nobil?

— Mă rog, mă rog — îi răspunse comisarul scurt — n-o luaţi pe acest ton. Am atâtea pe socoteala d-voastră, adevărate sau nu, încât am dreptul să vă iau cu mine.

Contele începu să tremure.

— Dar nu înţeleg?

Drept orice răspuns îi puse sub nas recipisă anunţului din „Mesagerul”. Ar fi putut să protesteze că la acea dată era în voiaj, un alibi mai mult decât dovedit: în schimb însă avu un zâmbet şi murmură fără să vrea:.

— A! Canalii! Au făcut-o chiar!

Rămaserăm înmărmuriţi şi ne privirăm întrebători, în sfârşit, aşa cum nu mai vorbea, Ascanio îl întrebă:

— Vreţi să ne faceţi plăcerea şi să ne daţi câteva lămuriri?

Caricatura aceea îşi aminti că e o persoană bine crescută:

— Cu plăcere! Dar ședați, vă rog!

Ne aşezarăm.

— Iacă despre ce este vorba. Cu câtva timp înainte de plecarea mea în India, am fost într-o seară la principesa di Capodimonte, în grădina ei din strada Nomentana pe care o cunoaşteţi, desigur.

Făcurăm un semn afirmativ.

— Se vorbea de păcăleli făcute prietenilor, când principesa care e plină de vervă îşi zugrăvi surprinderea cuiva, care, primind un anunţ matrimonial pe o adresă inventată, s-ar duce acolo. Şi am făcut o experienţă rămasă fără rezultat.

Tăcu şi ne privi cu un zâmbet prostesc.

— Şi asta-i tot?

— Cred — răspunse el. — După cum ştiţi am sosit aseară după patru luni de absenţă. Presupun, după această recipisă, că amicii mei, ca să evite o confuzie la gazetă, s-au servit de numele meu şi au trimis un nou anunţ şi apoi

răspunsul. Greşesc poate? Cineva a scris o ofertă şi i s-a răspuns?

— Întocmai. Iată scrisoarea.

Contele o luă, o examină, o mirosi. Apoi zise:

— Caligrafia n-o cunosc, hârtia e proastă, dar parfumul... da! parfumul e vestit. E o esenţă a principesei, al cărei secret numai ea îl are. E sigur!

Explicaţia aceasta părea adevărată.

— Aşadar, d-voastră acuzaţi pe principesa...

— Un moment. Nu acuz pe nimeni şi cu atât mai puţin pe principesă. Chiar dacă s-a servit de numele meu, eu nu voi protesta împotriva unei glume nevinovate. Şi apoi, asta nu-i hârtia ei de scrisori, nu e scrisul ei... nu e decât parfumul...

— Al cărui secret, aţi spus, îl cunoaşte numai ea şi deci nu-l încredinţează nimănui...

— Prietenilor nu, dar lacheilor!... Cine poate fi sigur de oamenii de serviciu?

Drept orice răspuns comisarul se apropie de telefon:

— Principesa are număr?

— Da, în salonaşul, verde: 23624.

— Vreţi s-o chemaţi? Cred că n-aţi avut timp să vă salutaţi prietenii. Începeţi cu prinţesa, vă rog. Dar numai câteva cuvinte... fără întrebări şi fără explicaţii.

Supus, contele luă telefonul.

— Allo... allo... vila Capodimonte? Eu sunt, contele Lampugnani... ah! Bine... aştept...

Trecură câteva minute.

— Bună ziua, prinţesă... dar... eu Sunt, Lampugnani... sosit aseară... Ce mai faceţi?...

Conversaţia dură câteva minute, dar nu s-ar fi terminat niciodată, întrucât contele vorbea deja despre junglă, când Ascanio îi făcu semn să înceteze.

— Domnule conte, totul se va termina, cred, şi se va dovedi că-i un balon de spumă, dar mai e nevoie de

răbdarea d-voastră pentru vreo două ore, adică timpul cât va dura toaleta d-voastră.

— Vrei să-mi spui ce trebuie să fac?

— D-voastră? Nimic. Îmi veţi permite să-l las aici pe brigadierul Santini. Promiteţi-mi că nu veţi ieşi, nici servitorul d-voastră până când nu vă voi înştiinţa.

— Dar...

— E interesul d-voastră, credeţi-mă. S-au întâmplat lucruri atât de grave, încât vreau să vă ţin deoparte. Închipuiţi-vă scandalul. Mulţumesc, d-le conte. Santini, nimeni nu trebuie să comunice cu această casă, nici personal, nici prin telefon. Bună ziua, d-le conte!

X

În vila Capodimonte am pătruns mult mai uşor decât în apartamentul din strada Ludovisi. Părea că ne aşteaptă. Dar nu era aşa. Despre drama pe care am povestit-o aici, gazetele nu vorbiseră, încă, pentru că poliţia dăduse ordine în acest sens. Ascanio obţinuse tăcere pentru câteva zile de la mai marii săi. Orice lucru ce vrea să reuşească trebuie să fie făcut în tăcere.

Nicio indiscreţie cu privire la misterul din strada Virginia nu se putea face şi închipuiţi-vă mirarea noastră, când introduşi la principesă, — o femeie bătrână cu accentul neapoletan, voioasă şi uşurică, care-şi purta cu sinceritate zbârciturile de pe obraz, auzirăm deodată:

— Poliţia se ocupă de anunţurile mele din „Mesagerul”?

Amicul Ascanio rămase împietrit.

— Nu-i nicio mirare, domnule comisar. Şi sunt gata să vă dau toate lămuririle necesare.

— Vă rog.

— Desigur! Nu vă vor ajuta cu nimic, dar sânt gata. Voi

încerca să fiu cât mai clar.

Un servitor aduse un tacâm cu aperitive.

— Vă rog, domnilor, în timp ce voi povesti.

Sorbirăm un cocktail delicios şi ascultarăm.

— Suntem leneşe, noi, bătrânele, domnule comisar şi ne agăţăm câteodată de o idee ciudată ca să ne mai trecem timpul. Aşa s-a întâmplat că într-o seară din septembrie trecut, în vila mea din Viterbese, citind din întâmplare anunţuri matrimoniale, ne-a venit o idee comică: ticluirăm şi noi unul pe care contele Lampugnani îl trimise la „Mesagerul”. Când primirăm răspunsurile ne-am amuzat foarte mult, dar nimic altceva.

Numai, că acu câteva zile unul dintre noi spuse că s-ar putea continua jocul, dacă s-ar răspunde la scrisori. Acesta a fost oul lui Columb şi ne-a venit dorinţa irezistibilă să încercăm. Aşa am trimis unele scrisori la „Mesagerul” sub numele contelui Lampugnani deşi el era departe. Primind răspunsul, răspunserăm la rândul nostru.

— La toate?

— La toate.

— Aşadar — spuse comisarul — aţi dat adrese la întâmplare...

— Întocmai.

— Şi pe aceea din strada Virginia?

Principesa ne privi acuma uimită.

— Strada Virginia? N-o cunosc.

Ascanio scoase faimoasa scrisoare roză.

— Aceasta o cunoaşteţi?

— Da — răspunse ea cu calm — e una din cele cinci sau şase. Dar de scris a scris-o camerista mea. Se vede că a pus adresa din capul ei. Eu n-am ştiut niciodată că există o stradă Virginia.

— S-ar putea să-mi chemaţi camerista, prinţesă?

— Cu plăcere.

Subreta vioaie care apăru în prag avea toate trăsăturile

unei romane, arătoasă, bănuitoare, gata să înţeleagă prost şi să răspundă mai rău. A fost nevoie de sforţări mari ca să scoatem adevărul din gura ei şi probabil că în gândul ei ne dărui în dialectul celor şapte coline mai mult decât o înjurătură. Dar trebui să răspundă şi o făcu cu o sforţare evidentă.

— Acolo stă logodnicul meu.

Aflarăm apoi că acest logodnic, la care se ducea câteodată, locuia chiar la numărul 11 şi îi vorbise odată de o femeie bătrână şi de o fată care plângea mereu, dintr-un apartament vecin.

Astfel Gina, camerista principesei, trebuind să scrie o adresă pe scrisoarea stăpânei, puse nr. 11 intern 12 din strada Virginia, cu gândul ascuns să trimită pe cineva ca să vadă rezultatul. Asta era tot.

— Cum vedeţi — încheie doamna zâmbind — am avut dreptate când v-am spus că explicaţiile mele vă vor fi de puţin folos.

— Orice element, pe cât de neînsemnat, e întotdeauna bine venit şi însemnează un pas înainte — răspunse Ascanio.

Dar vorbind de paşi, făcu, vai, unul fals.

— Prinţesă — zise el luând un aer serios care-l făcea ridicol — nu v-aţi gândit niciodată că glumele se revarsă asupra capului aceluia care le face?

Principesa, neatinsă, îl măsură, fără să piardă zâmbetul ei obişnuit.

— Nu, stimate domn, nu m-am gândit niciodată.

Ascanio se umflă. Înţepat, răspunse:

— Aş putea să implic în această afacere, pe d-voastră şi pe conte.

Ea răspunse liniştită:

— N-ai s-o faci, d-le.

— Cine o spune?

— O spun eu, stimate domn!

Şi cu un gest, care nu-l lăsa să vorbească:

— Vrei să-ţi dezvălui toate persoanele care au fost în vizită la Viterbese?

Urmară o serie de nume! Ascanio se făcu palid.

— Ar trebui să-i implici pe toţi, pentru că toţi sunt complici.

Şi zâmbea mereu.

— Pentru d-ta e mai bine s-o iei drept glumă şi să-ţi îndrepţi cercetările în altă parte, acolo unde e amestecat domnul...

Mă indică pe mine.

— ...cum arată raportul d-tale.

Ascanio mă privi şi eu îl privii pe Ascanio.

— Cum? Cunoaşteţi?

— Ştiu tot, domnule comisar. Mi se pare că printre persoanele pe care le-am citat e una, care e la curent cu toate. Nu-i aşa?

Desigur că da! Ce nume! Ascanio se făcu pământiu şi umil.

— Nu-mi rămâne decât să vă mulţumesc şi să vă cer scuze, doamnă principesă.

— Mă rog. Voi fi fericită să vă pot fi de folos!

— Vă voi ţine la curent, dacă doriţi!

— Mulţumesc, nu te deranja, am să ştiu oricum totul.

Se ridică, era semnalul ue plecare. Îi sărutarăm mâna şi subreta ne conduse până la scară, unde ne moşteni un lacheu, care ne însoţi până la poarta parcului.

Când ajunserăm la taxi-ul care ne aştepta, amicul Ascanio era tăcut şi gânditor. Nu l-am deranjat. În piaţa Cola di Rienzo m-am dat jos şi m-am îndreptat direct la „Racul Verde”. Acolo n-am găsit decât pe Maud şi pe Biondi. Giacomo lipsea. Îndată după masă, bersalierul se scuză că trebuie să plece.

Am condus-o pe Maud acasă. Prietena mea părea descurajată: veştile despre sora ei erau rele.

— Giovanni — îmi zise ea — mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a dat aşa prieteni. Ce m-aş face singură? Aş fi nenorocită.

— Maud! D-ta, care eşti atât de hotărâtă şi curajoasă să vorbeşti aşa?

— Există momente în viaţă, când nu ai puterea, să reziști şi să lupţi. În aceste momente, prietenii sunt mai necesari decât oricând.

Mergeam pe malul Tibrului. Noaptea se lăsase. Norii ne apăsau. Tăcerea întreruptă de câte o maşină îşi întindea din nou giulgiul misterios.

— Maud, scumpa mea Maud, prietenii vor fi întotdeauna alături de d-ta, cu atât mai mult în nenorocire. Dar curaj, simt că totul va merge bine, că sora d-tale se va vindeca, că acest mister va fi dezlegat...

— Dragul meu Giovanni...

— E oare posibil, ca trei bărbaţi hotărâţi cum suntem noi, care te iubim, să nu reuşim să rezolvăm această problemă?

— Giovanni, să fie vreun pericol...

— De ce?

— Nu ştiu. Cum a venit Marcella la Roma fără să mă înştiinţeze şi să stea într-o casă necunoscută?

— O vom afla.

— Dar voi, amicii mei, şi mai ales d-ta Giovanni, care eşti atât de bun, de ce trebuie să vă expun la un astfel de pericol?

Ne oprirăm printre copaci, bezna era deasă. Îi luai o mână. Pe care o dusei spre buze.

— Totul pentru d-ta, Maud, draga mea Maud...

N-am putut să termin. Simţii parcă o arsură neaşteptată la umărul drept, am scos un urlet, am şovăit şi-am căzut ca mort la picioarele alesei inimii mele.

Povestea lui Maud Terzi

I

Astăzi dimineaţă, 15 martie 1930, comisarul Bonichi ne-a invitat să-l însoţim în vizita, pe care voia s-o facă bietului Giovanni. Mai întâi ne întrebă dacă Giovanni are ceva rude apropiate. Nici Biondi, nici Serra nu ştiau.

Şi într-adevăr, sunt atâţia ani de când se cunosc atâţia ani de când sunt prieteni, dar n-au vorbit şi nici n-au văzut vreo rudă.

— Bine! — spuse comisarul — voi trei veţi fi rudele lui. Când se va vindeca, şi să sperăm cât mai curând, îi vom putea arăta procesul verbal semnat de noi toţi.

Se va vindeca? Bietul Giovanni! Rana era teribilă. I-au făcut o laparatomie: e mereu în pericol de moarte. Aşadar, acuma două persoane dragi nouă sunt în pericol.

Vizita în camera lui Giovanni fu simplă şi uşoară. Era... nu, e atât de precis, îi plăcea aşa de mult ordinea! Coana Lalla ne însoţea ştergându-şi lacrimile.

— Sărmanul conaş Giovanni! Uite, d-le comisar cât era de aşezat. Niciun fir nu-i mişcat. Nici nu simţeam că-l am în casă. Uite, d-le comisar, cărţile toate frumos rânduite, călimara închisă, o peticuţă să-şi şteargă condeiul. Era ca o domnişoară, d-le comisar!

Comisarul se opri la un caiet gros, pe care-l răsfoi curios.

— O, uitaţi-vă!

— În cartea asta, dragă d-le comisar, domnul Giovanni scria în fiecare zi câte ceva, cum venea acasă...

— O iau cu mine — întrerupse el.

Mai târziu, spre seară, am primit un bilet, în care mă

invita la comisariat.

— Domnişoară — îmi zise Bonichi, dându-mi caietul lui Giovanni — iată un lucru interesant şi foarte preţios. Amicul nostru povesteşte aventura la care aţi luat, cu toţii, parte, cu elemente noi, cu observaţii fine şi mai ales cu acea metodă, pe care coana Lalla o numeşte ordine. Această colaborare cu poliţia e foarte utilă: e mai de preferat decât un interogatoriu sec şi monoton.

Se uită la mine cu un zâmbet ironic.

— Ia, d-ră, şi continuă-l d-ta. Cine ştie dacă nu ne vom ajuta reciproc în afacerea asta.

— Trebuie...

— Da, d-ră. D-ta ai multe însuşiri care completează pe acelea ale lui Révere. Caută să fii clară şi precisă ca dânsul. Cât despre mine, te voi ţine la curent cu totul. Deocamdată, mâine dimineaţă vino aici pe la nouă. Coana Lalla va povesti ceva despre o persoană care se cheamă Nino călăul şi care mă interesează. D-ta, vezi dacă poţi, luându-te după cele ce a scris Giovanni, să-ţi fixezi în minte figura unui bătrân cu pelerină şi cizme care mă interesează ca şi celălalt. Poftă bună, d-rei Terzi, pe mâine.

Iată-mă deci că trebuie să continui povestirea lui Giovanni. Deocamdată am citit-o, cam nedumerită în ceea ce mă priveşte pe mine. Dragul meu Giovanni! S-a oprit după convorbirea ciudată cu principesa di Capodimonte. Nicio vorbă despre ceea ce gândeam amândoi, când a fost rănit pe malul Tibrului şi nici nu poate să fie; totuşi îi voi spune să completeze, pentru că eu nu vreau să încep decât din momentul în care l-am auzit ţipând şi căzând. N-am înţeles: credeam că a lunecat. Noaptea era atât de neagră şi de tăcută încât cursul liniştit al fluviului ajungea ca un susur lin până la noi, cum era departe de amândouă podurile. Mai târziu am încercat să-mi amintesc dacă cineva ne-a urmărit. Nu, în niciun caz. Mi-amintesc numai că în momentul când a căzut, prietenul meu era înaintea

mea, cărarea cotea. Şi el se oprise ca s-o iau eu înainte. N-am văzut pe nimeni şi n-am auzit ca cineva să fi fugit. M-am întors şi văzând cum cade prietenul, meu, m-am aplecat să-i dau mâna, pe care el n-a luat-o şi atingând pământul am simţit ceva umed şi cald.

— Giovanni! Ce s-a întâmplat?

Nu mi-a răspuns. Am îngenunchiat lângă el, m-am sforţat să-l ridic. Numai atunci am înţeles situaţia. Era întuneric. Mi-am scos fularul de lână, pe care-l purtam la gât şi am încercat să-i tamponez rana. Apoi am început să ţip cât mă ţineau puterile. Un taxi care trecea, se opri. Câţiva trecători veniră de pe altă cărare. În scurt timp, se adună un grup de oameni.

La spital era de serviciu tânărul medic care o îngrijea pe Marcella, ne primi cu multă atenţie, telefona medicului-şef, poliţiei şi admise ca, în calitatea mea de studentă în medicină, să-l ajut să panseze rana. Bietul Giovanni!

— Se vede — observă medicul — că prietenul, dvs. se plecase înainte; cuţitul, din cauza violenţei loviturii, ar fi pătruns până la mâner şi ar fi tăiat ficatul. E grav, foarte grav, totuşi... Uitaţi-vă, tăiat de sus în jos... ar fi fost prost de tot dacă nu se pleca înainte!

Puţin după aceea sosi comisarul, apoi câţiva doctori şi bietul nostru prieten fu operat repede. Când, palid, nemişcat ca un mort, el fu culcat într-o rână pe un pătuţ, cu gura întredeschisă, ochii semi-deschişi, eu m-am aşezat la căpătâiul său, abia reţinându-mi lacrimile. Comisarul se întoarse de la locul crimei fără să fi găsit ceva.

— Plouă şi urmele sunt şterse. Asta era pe malul Tibrului şi cuţitul a fost desigur aruncat în apă. Proastă afacere! Să vedem, d-ră, dacă poţi să ne fii de ajutor.

Dar ce puteam spune eu, care nu ştiam nimic?

— N-aţi observat dacă vă urmăreşte cineva?

— Nu.

— V-a ieşit cineva în drum?

— Nimeni. După ce am trecut podul nu-mi aduc aminte de nimic!

— Şi când aţi observat că amicul dvs. a căzut ? Vocea era dură, ca de metal.

— Când îl auzii ţipând, m-am întors...

Mă întrerupse şi păru că se gândeşte la ceva:

— Sunt cel puţin 15 paşi până la parapet.

Îl privii uimită.

— Nu ştiu. Nu eram lângă parapet, ci printre copaci...

— Ştiu, scuzaţi vă rog, continuaţi.

— ...nu mi-am dat seama imediat că a căzut... auzii un geamăt... atunci am văzut...

— Şi aţi încercat să tamponaţi rana. Frumoasă prezenţă de spirit.

— Ştiu ce este o rană...

— Ah, da, studentă în medicină... în ce an?

— Trei.

Îşi lua note. Vocea devenise mai puţin dură.

— D-ră Terzi, d-ta ştii că nici amicii d-tale, nici d-ta, nu aveţi voie să plecaţi din Roma?

— O ştiu.

— Te-aş ruga să-mi faci încă o plăcere. Să laşi întotdeauna vorbă, acasă sau la restaurant, unde te duci.

— Făgăduiesc.

Biondi şi Serra veniră şi ei. Comisarul păru schimbat. Ne dădu întâlnire pe a doua zi: dorea să fim de faţă la vizita pe care vroia s-o facă la locuinţa lui Giovanni.

— Amicii mei — am spus în seara aceea după cină lui Biondi şi lui Serra — trebuie să ne punem pe lucru şi să dedicăm toate puterile noastre ca să dezvăluim acest mister. Acuma nu sunt interesată numai eu, ci noi toţi de soarta scumpului nostru Giovanni.

Cei doi îmi strânseră mâna şi se declarară hotărâţi.

Căzurăm de acord să ne împărţita munca: eu trebuia să îngrijesc de rănit, Biondi trebuia să caute în viaţa lui

Révere motivele atacului, iar Serra care locuia aproape de strada Virginia trebuia să facă o anchetă printre locatarii de la nr. 12.

II

A doua zi, după ce am asistat la pansarea lui Giovanni, care deschisese ochii şi-mi zâmbi, am rămas mai liniştită, pentru că medicii susţineau că dacă nu intervin complicaţii, el va fi peste 10 zile, în afară de orice pericol. Apoi mi s-a permis s-o văd pe Marcella. În odaie era întuneric, afară, soarele vesel anunţa primăvara. Pe uşă, o soră îmi făcu un semn să tac şi ieşi după ce-mi şopti că se întoarce îndată.

M-am apropiat de patul, a cărui albeaţă strălucea în umbră. Cu încetul mă obişnuit cu întunericul: distingeam pereţii albi şi goi, două scaune, un lavoar şi, la fereastră, perdele albe. Totul se contopea în alb: capul bolnavei înfăşurat în comprese umede era ca o brazdă în pernă, iar corpul se reliefa uşor sub cearşaf. Mă uitai prelung la faţa palidă, buzele fără sânge, printre care se auzea o respiraţie uşoară, fără să vreau, deşi îmi era imposibil să nu fiu emoţionată, simţeam că un fel de sufocare uşoară îmi golea venele şi-mi închidea ochii. A trebuit să mă apuc de marginea patului şi am închis ochii.

Am îngenunchiat la căpătâiul ei, murmurând în şoaptă, ca un suflu numele ei.

Mi se păru că o rază se aprinde în pupila ei tulbure.

Repetai puţin mai tare:

— Marcella!

O mână uşoară îmi atinse braţul. Era sora de caritate:

— Medicul nu dă voie!

Ochii mi se umeziră. Şi vocea lină continuă :

— Să sperăm că minunea sa va împlini cât mai curând.

Îngenunche alături da mine, murmură o rugăciune. Şi m-am simţit mai încrezătoare. M-am dus, apoi, la Giovanni, care-mi zâmbi şi şopti:

— Mulţumesc.

Era şi comisarul acolo, care-mi ceru veşti despre Marcella. Nu-i vorbii de scânteierea aceea conştientă din ochii ei.

— Tot aşa!

— Giovanni e mai bine — zise el — O, doamne, nu vreau să spun că e în stare să se plimbe cu barca pe Tibru, dar e mai bine. Şi mi-a răspuns chiar la întrebările mele.

Ridică capul.

— Fireşte, n-a văzut pe nimeni. Îmi închipuiam eu.

Îmi zâmbi prieteneşte.

— Se gândea desigur la altceva.

Simţii că roşesc, iar un zâmbet palid apăru pe buzele lui Giovanni. Ca să-mi ascund tulburarea m-am apucat să fac ordine în cameră. Giovanni aţipi şi comisarul mă ajunse:

— D-ră — îmi zise el — ai vreo noutate?

Dădui din cap în semn că nu.

— Eu, poate, dar te rog...

— Contele Lampugnani? — spusei uimită.

— Da... nu-ţi aminteşti de vizita noastră în strada Ludovisi ?

— Desigur.

— Ei bine, două lucruri m-au lovit în timpul vizitei pe care i-am făcut-o. Unu: că a murmurat „Ah! canaliile!”, cuvânt cam tare, adresat unor prieteni care au abuzat de numele lui. Doi: că a dat imediat numele prinţesei di Capodimonte. Două fapte m-au mirat la doamna asta. Unu: că ne-a povestit chestia aşa de bine. Doi: că a amestecat cu vădită plăcere numele unor persoane, prea sus puse. De ce mi-a descoperit imediat cărţile? Ca să mă împiedice să mai suspectez complicitatea ei. Crezi?

— Desigur... ai dreptate.

— Sunt şi eu cam convins, deşi în aparenţă am încercat să scot din cauză pe conte şi pe principesă. Dar aşa cum pentru mine e lege că orice element, care are vreo legătură cu fapte, devine necesar, nu i-am scos din câmpul meu de cercetări. Am controlat, deci, dacă într-adevăr contele Lampugnani a trimis un anunţ la „Mesagerul” în octombrie trecut, dacă e adevărată declaraţia principesei. Există un anunţ. Şi ce crezi că se caută?

— Nu ştiu.

— Un om curajos.

Îmi oprii un ţipăt.

— Aşa e — preciză domnul Ascanio. Ce straniu! Şi cum întâmplarea e într-adevăr un agent fără pereche, răsfoind colecţia gazetei ca să văd dacă nu mai sunt şi alte anunţuri de felul ăsta, am dat de lista persoanelor de pe Prince Albert, rada Neapole, pentru Australia. 12 mai. Şi cine era acolo? Contele Lampugnani. Aşadar el a plecat cu cinci luni înainte de anunţul matrimonial publicat în 10 octombrie. Cum putea să-l trimită, dacă nu era la Roma? S-a abuzat de numele lui; principesa a pus pe seama lui Lampugnani acele anunţuri. Desigur că a exagerat puţin.

— Şi atunci?

— Atunci am vrut să-mi împac conştiinţa. De ce a plecat contele cu luni mai înainte decât voia să pară? Unde a plecat? în India? Hm! Această pasiune cerebrală pentru India, din partea unui om care nu posedă în casă nicio carte, afară de cartea de telefon! Căruia nu-i place vânătoarea, nici măcar a iepurelui din magazin. Ce-l interesează pe el Brahma sau tigrii? De! Să urmărim puţin drumul vaporului Prince Albert. O oprire la Port-Said şi una la Bombay. Bombay e în India şi cu toate că oprirea nu e decât 4 ore, e suficient să debarci şi să rămâi acolo. Aici chestia se complică. E nevoie de o serie de telegrame, întrebări şi asta costă mult. Trebuie să scriu, cât mai

repede, prin consulat, care răspunde câte o dată prea repede şi pe un ton rece. Deocamdată ştiu numai că Lampugnani s-a îmbarcat pe un vapor cu destinaţia Australia. Mai ştiu că s-a întors cu un altul, ce vine tot din Australia, pe când există vapoare care pleacă şi se întorc direct din India. Fapt e că a fost plecat departe, aproape 10 luni şi el susţine că a fost numai 5 luni. Ce dracu putea să facă în India? Să studieze cărţile sfinte?

Aici Ascanio Bonichi se opri, apoi mă întrebă:

— Ce spui?

— Totul mi se pare logic. D-ta crezi că n-a fost o glumă cazul cu anunţurile matrimoniale?

— Hm! mai întâi, o glumă nu se repetă şi apoi informaţiile ce le am despre conte şi principesă miros a echivoc. Prea multe dancinguri, prea multe camere la hoteluri mari, prea multă intimitate cu persoane stranii, despre care ambasadele strâmbă din nas. Aici se ascunde ceva. Dar am ţinut să te avertizeze pentru că am motivele mele. Sora d-tale e implicată în toate astea şi în curând vom şti de ce ea şi nu d-ta.

— Şi de ce eu?

— O repet, nu ştiu încă. Trebuie să mă mai gândesc şi să mă orientez. Deocamdată vreau să-mi spui tot ce afli. Vezi că eu am cea mai mare încredere în d-ta. Vei face acelaşi lucru?

— O promit.

— Atunci, la revedere!

Îmi întinse mâna şi plecă.

III

Pe la ora opt, în seara de 16 martie, cei doi prieteni ai mei veniră să mă aştepte lângă poarta universităţii, unde

am fost chemată să facem o raită prin spitalele din împrejurimi.

A fost o surpriză pentru mine, când am zărit paltonul lui Biondi şi pălărioara lui Serra. Nu erau nici două ore de când părăsisem clinica şi mă aşteptam la vreo veste neplăcută.

— Ce-i? Marcella? Giovanni?

Maiorul se grăbi să mă liniştească.

— Nimic... dacă d-ta n-ai ceva noutăţi!

— I-am lăsat acu două ore: nicio înrăutăţire...

— Atunci totu-i bine. Mai bine aşa. M-am întâlnit cu Serra, ştiam că ai ieşit târziu şi am gândit să-ţi ieşim înainte.

— Ce buni băieţi.

— Cu atât mai mult — continuă pictorul — cu cât la „Racul Verde” locul gol al sărmanului Giovanni mă face melancolic.

— Mâncăm deci undeva, la întâmplare? întrebai eu.

— All right!

Pornirăm. Din gradina Senatului venea un miros de iarbă spălată de ploaia recentă. Câteva stele sclipeau printre norii sfâşiaţi. Mergeam agale, fără să vorbim, printre trecătorii rari. Felinarul unui automobil ne făcu să ridicăm ochii. Eram în faţa Pantheonului.

Când maşina fu aproape, ceva, care se mişca la colţul străzii Palombella ne atrase atenţia. Ne uitarăm toţi, cu acelaşi gând. Da... o pelerină ce flutura... o pălărie pleoştită... era omul cu pisicile! Maiorul murmură:

— Am fost nişte stupizi că nu ne-am gândit că el trebuie să fie prin locurile astea...

Dar înainte de a putea face un pas, o umbră trecu şi o voce cunoscută murmură:

— De trei zile tot îi urmăresc.

Era brigadierul Santini. Şi continuă:

— Nu trebuie să ne scape... nici să ne bănuiască. Eu fug

spre partea de lângă Minerva... Voi staţi. Aici. Dar fără să bănuiască că-i spionaţi.

Şi dispăru fugind spre faţada Pantheonului.

Am rămas nemişcaţi în umbra cea mai deasă. Dar, părea că omul acela nu ne zărise nici pe noi, nici pe Santini. Se aplecă printre zăbrelele gardului, chemându-şi probabil „semenii mai mici”, care miorlăiau de veselie şi poftă. Nici nu se preocupa dacă e urmărit sau nu. De la locul unde eram noi nu se puteau auzi cuvintele sale, dar trebuiau să fi fost cuvinte drăgăstoase, fără importanţă. Părea că e la mii de kilometri departe de gândul că e spionat. Santini trecu lângă el, fără ca să observe. Ne făcu semn să-l urmăm şi ne-am supus. Ca nişte curioşi, fără ţintă, observam masa pisicilor. Erau resturile unui prânz modest, dar sărate cu vorbe afectuoase, printre care auzirăm unele cu bătaie de inimă:

— Nu mai e Marcella, ca să se gândească la voi, sărăcuţele, nu mai e domnul acela bun, care vă cumpăra plămâni...

Văzurăm că brigadierul se urni şi-i puse o mână pe marginea gulerului:

— Domnule, ştii că e oprit?

— O voce resemnată, plină de durere îi răspunse:

— Nu, d-le, nu ştiam. O face toată lumea... oamenii buni...

— Şi râu fac! E oprit. Şi înţelegi de ce.

— Nu, d-le, nu pricep... De ce?

— Pentru că... pentru că... Pentru că între aceste resturi pot fi unele otrăvitoare.

Omul se întoarse: văzui o barbă nepieptănată şi doi ochi umflaţi prin părul vâlvoi al bărbii.

— Oho! Ce lume păcătoasă! E adevărat?

— Ehei! Lumea e rea!

Celălalt nu răspunse.

— Şi acum că ai terminat — completă brigadierul — du-

te acasă, d-le. N-am să-ţi fac nicio contravenţie. Du-te, d-le, acasă.

Celălalt nu se mişcă. Cu faţa printre zăbrele părea că nu auzise. La a treia invitaţie, zguduit de mâna puternică de pe umăr, sări şi răspunse cu voce plângătoare:

— Nu, nu... nu vreau acasă...

Era un amestec ciudat în acele cuvinte: o tristeţe profundă de copil, un tremur de frică dureroasă, aproape de teroare, încât însuşi brigadierul se cutremură. Aş putea să jur că era tentat să-l liniştească:

— Vino, te însoţesc eu!

Dar se reţinu. Ne făcu un semn să-l urmăm şi ne îndepărtarăm cu el spre strada Santa-Chiara, unde ne oprirăm.

— Domnilor — zise el — eu stau aici, trebuie să se mişte de-acolo! Oho!

Exclamaţia aceasta surdă, înăbuşită, era motivată, lângă omuleţul acela, apăru o figură care venise dinspre Minerva. Giovanni îl descrisese cu precizie aşa cum îl văzuse de la fereastra camerei sale. Nu era posibilă nicio eroare: Nino călăul. Era suficient acel impermeabil de aviator; dar mai era ceva care să completeze: o pălărie scoţiană de voiaj, cu borul larg. Văzurăm cum îl apucă pe om de braţ şi-l scoate dintre zăbrele. La un moment dat, scoase un geamăt de durere. Santini sări din loc, amicii mei îl urmară şi eu cu dânşii. Ajunserăm într-o clipă lângă cei doi care se mai luptau. Mâna brigadierului căzu ca o catapultă pe braţul necunoscutului şi-l sili să dea drumul bătrânului.

— Ei, ce-i aici?

Drept răspuns, gura acestuia se abătu peste mâna care-l strângea, dar Santini, care se vede se aştepta la aşa ceva, şi părând cu o forţă admirabilă, prezentă dinţilor chiar mâna aceluia, care se zbătu, în timp ce scoase un fluierat prelung, ca să adauge:

— Glume pentru femei, dragă Michele!

Celălalt urlă:

— Pe aici...

Dar nu putu să termine. La fluierul brigadierului apărură vreo patru sau cinci umbre. Nino călăul fu înconjurat, redus la neputinţă.

— Căutaţi-l, e Michele Abadia.

Perchiziţia dădu la iveală un revolver, un cuţit, o legătură de chei, un portofel, care la prima inspecţie scoase la iveală un pachet de bilete a o sută.

— Complimentele mele, Micheline!

— Am permis! — urlă el zbătându-se.

— Şi pentru cuţit?

Agenţii râseră în cor.

— Michele Abadia, eşti cam îndrăzneţ. Cum se poate să te plimbi noaptea, cu un cuţit în buzunar? Îl duceai poate la muzeu?

Toţi râseră din nou.

— Bine — tăie scurt Santini — permis de armă sau nu, ai destule ca să stai o noapte adăpostit de ploaie. Duceţi-l în camera de siguranţă!

Trecu un auto: fu oprit.

— Să nu-i vorbiţi şi să nu comunice cu nimeni. Poate să-şi petreacă o noapte cu botul închis.

Automobilul plecă.

— Şi acuma celălalt.

Nu sfârşi, sau cel puţin sfârşi cu o exclamaţie pe care n-o pot repeta. Dar avea circumstanţe atenuante. Omul cu pelerina dispăruse.

IV

Nu-l mai văzusem pe Ascanio Bonichi de câteva zile,

când primii un bilet (... *Puteţi trece pe la comisariat? Nimic urgent).* Am alergat fără întârziere.

Am dat cartea mea de vizită unui uşier ocupat să scrie o petiţie pentru o bătrânică ce stătea în faţa lui, l-am avertizat că mă aşteaptă comisarul, şi că la rândul meu aştept în stradă şi am ieşit.

Un soare cald aproape de primăvară lumina strada plină de mulţime şi faţada unei şcoli. O dubă de închisoare se opri în faţă şi Nino călăul coborî. Purta impermeabilul de aviator, care părea mototolit şi la gât avea o batistă de mătase galbenă, pălărioara scoţiană pleoştită peste urechi. Un muc de ţigară stinsă de la colţul gurii punea în relief buzele subţiri şi contracţia fălcii puternice de animal. Văzui privirea sa rece, care avu o fulgerare de ură, apoi gura aceea schimonosi un dispreţ. Scuipă mucul şi mânat de un ghiont al agentului se îndreptă spre poarta comisariatului. De la poartă întoarse capul şi avui impresia unei priviri lungi şi ostile, care-mi dădu un fior.

Ca să-mi revin în fire şi să şterg imaginea aceasta tristă, am ridicat ochii spre şcoala, de unde venea un zgomot înăbuşit. Am făcut câţiva paşi ca să-mi scutur gândurile.

În momentul acela, apăru uşierul bătrân care mă căuta şi-mi strigă:

— Domnişoară, domnul comisar vă roagă să intraţi.

M-am supus şi trecui repede prin sala întunecoasă, bătui într-o uşă şi la răspunsul „poftim”, am deschis.

Ascanio Bonichi era în picioare lângă fereastra deschisă, care dădea într-o curticică cu pretenţiuni de grădină. Mă întâmpină cu o mână întinsă.

— Îţi mulţumesc pentru grabă, d-ră, dar n-aş vrea să te fi deranjat pentru mine: ţi-am scris, mi se pare, că nu era urgent.

Murmurai câteva cuvinte banale.

— Am promis — zise el — să te ţin la curent cu tot ce ne interesează pe amândoi. D-ră Terzi, eu ştiu că eşti o fată

curajoasă...

Inima începu să-mi bată cu violenţă iar faţa mea se făcu atât de palidă, încât Bonichi se opri.

— Te rog... nu te emoţiona, că...

Murmurai repede:

— Spune, spune te rog...

— Aşteaptă puţin. Ca să-ţi dau timp să te calmezi îţi voi spune mai întâi câteva amănunte. Aşadar, strada Virginia egal cu zero. De la camerista principesei di Capodimonte n-am putut afla nimic. Are într-adevăr un logodnic, incizor, care lucra în atelierele naţionale, aşa, cel puţin, pretinde şi locuieşte cu sora şi cu socrul la numărul 11. Aşadar, întuneric beznă acolo, unde speram să găsesc vreo rază de lumină. Dar faptele sunt fapte: două rănite, dintre care una foarte grav, astea nu mai sunt idei.

— Aşadar, d-ta crezi că este o legătură între aceste două fapte?

— Fireşte. Mai mult încă. Cred că lovitura de cuţit n-a fost îndreptată împotriva lui Giovanni.

Un fior mă trecu. Comisarul continuă:

— Cunosc viaţa bunului nostru Révere şi nu există niciun om care să-i vrea răul sau să fi suferit din cauza lui.

— Nici eu, te rog să mă crezi.

— Cine ştie, o femeie poate să trezească o ură violentă în mod indirect, prin simplul fapt că este femeie, că e frumoasă şi că nu poate în mod cinstit, să facă bine decât unui singur om... dacă...

— Te rog să mă crezi...

— E inutil, d-ră, ştiu ce vrei să-mi spui şi e inutil. D-ta eşti doar sora Marcellei!

Cu gândurile în altă parte, murmurai:

— Şi Biondi?

— Ce spune d-l maior?

Îi povestii convorbirea din piaţa Navona.

— Vezi? Nu numai eu gândesc aşa. Bine. Bine! Asta

dovedeşte că ceva pluteşte în aer.

— De ce?

— A, domnișoară, dacă aş şti de ce sora dumitale şi Giovanni au fost răniţi, aş avea cheia acestui mister, în schimb eu umblu în întuneric. Bătrânul a dispărut; îl vom găsi, sunt sigur, e imposibil să nu fie găsit. Dar mă îndoiesc dacă el singur va putea fi de folos şi până când sora dumitale...

Văzui că tresare.

— ...se va vindeca — continuă el. — Dar trebuie răbdare şi dacă noi nu procedăm repede!... Dar n-are a face! Aşadar, bătrânul nu-i, nici strada Virginia nu există, nu avem nicio informaţie despre moartă: deocamdată e necunoscută. Presupuneri...

Îmi arătă nişte hârtii de pe birou.

— Fără importanţă. Nu există nici camerista, nici principesa şi nici contele. A, dacă unul dintre aceştia ar fi fost certat cu justiţia, sau ar purta vreun cuţit prea mare ca şi amicul Michel! Dar nu am dreptul să fac vreo percheziţie la vila din strada Nomentana sau la apartamentul din strada Ludovisi. Dacă greşesc, şi asta-i sigur, atunci adio amice Ascanio!

Totuşi, cu toate concluziile sale pesimiste, îşi frecă mâinile.

— Dar mai eşti şi d-ta. Ai curaj?

— Eu? Da. Dar ce-i?

— Scoate-ţi, pălăria, pune-ţi, mânecile astea, şezi colo la maşina de scris... Ştii să scrii?

— Foarte bine. Orice femeie e dactilografă născută.

— All right! astăzi vei fi secretara mea. Îţi recomand: nicio frică. Ştiu că eşti curajoasă. Şi apoi sânt eu, va fi şi Santini — termină el apăsând butonul soneriei.

V

Mă aşteptăm să văd pe Santini aducând pe omul cu impermeabilul de aviator. Cuvintele lui Bonichi erau clare. Într-adevăr, brigadierul uriaş împinse pe Nino călăul în cameră.

— Bună ziua, Michel! — exclamă comisarul.

Nici nu clipi: se uită la mine cu o privire calmă.

— Dragul meu — spuse Bonichi din ce în ce mai vesel — cum se poate că având un permis în toată regula — şi aş da nu ştiu cât să ştiu cum ţi l-ai procurat — ai avut o idee atât de proastă şi să porţi cu tine un cuţit de bucătărie? Te-ai făcut, poate, măcelar?

Vocea celui interogat sună aspru, fără să-şi poată ascunde enervarea.

— Ce să-ţi spun, domnule comisar! Ştiu că pentru oamenii de treabă nu există dreptate!

— Exagerezi, dragă, exagerezi! Uite, eu sunt un om de treabă, poate nu ca tine, şi nu port cu mine un arsenal de arme.

— Îl duceam la tocilar.

— La zece noaptea? Erai atât de grăbit să-ţi tai o bucată de pastramă?

— E cuţitul unui prieten al meu!

— Şi ce meserie are amicul?

— E lucrător de pământ.

— Îl cheamă?

— Pippo Stocca...

— ...zis Trăgătorul... îl cunosc. Dar cum, nu-i la răcoare?

— A ieşit de vreo şase luni, domnule comisar.

— Şi acuma face pe muncitorul? Unde? La crâşmă aia „La guvernul vechi” unde l-am prins ultima dată?

— La „Nimfa” dom’le comisar, la principele Gaietani. Şi voiam să mă duc la el să-i dau cuţitul.

— Bine! Bine! O să controlăm toate astea şi dacă-ai să fii

de treabă, am să caut să te ajut.

— Mulţumesc, dom’le comisar.

— Dar...

Voioşia lui Bonichi deveni mai intimă şi nu se potrivea cu mărturisirile sale.

— Dragul meu, trebuie să ajuţi şi tu, ne-am înţeles?

— La ordinele dumneavoastră, dom’le comisar.

— Bravo! Atunci spune-mi cine era caraghiosul ăla cu pelerina, de lângă Pantheon?

— Nu l-am văzut niciodată, dom’le comisar.

— Santini — întrebă atunci Bonichi — ce părere ai tu? Întreabă-l de ce l-a scuturat ca pe un covor cu praf, dacă nu-l cunoaşte.

— Ai auzit, Michel?

— Don’ brigadir Santini n-a văzut bine. Am căutat să-l scot dintre zăbrele şi cum se încurcase, l-am tras cam tare...

— Vezi că nu eşti ele treabă!

— Dom’le comisar, ce ştiu eu? Nu pot să spun minciuni numai ca să-ţi fac pe plac. Tot ce-am făcut eu, sunt gata să povestesc tot.

— Bine, Bine! Să vorbim despre tine!

— Ordonaţi, dom’le comisar.

— Ai putea să-mi spui unde ai petrecut în noaptea de 13 spre 14 din luna asta?

Un fior îmi trecu prin spate. Am închis ochii ca să mă stăpânesc. Vocea lui aspră, rece şi monotonă mă trezi.

— În seara de 13 spre 14?

— Da, întocmai.

— Ştiu eu? Oi fi fost cu amicii sau am dormit, nu-mi aduc aminte.

— Nu-ţi aduci aminte? Am să te ajut.

Celălalt făcu un gest de mulţumire.

— Ai mâncat într-o crâşmă din strada Lucrezia Caro, şi după ora nouă erai la Sala Regia.

— Aşa-i, dom’le comisar, chiar am mâncat într-o seară cu tovarăşii la crâşmă ceea a lui Checco şi apoi am mers la cinema. Foarte adevărat. Dar...

— Dar...

— Nu-mi amintesc dacă a fost în ziua de 12 sau 13. Se poate să ai dreptate.

Altă lovitură de meşter, că nu-şi aminteşte exact ziua!

— Numai — continuă Bonichi — că la 9 ai ieşit singur din crâşmă şi în Sala Regia ai venit după zece. Unde ai fost?

— Ştiu eu ? La tutungerie, la cafenea...

Cum pot să-mi amintesc unde am fost?

Comisarul se uită la mine, parcă mă ruga să fiu tare. Apoi reluă:

— Pe cheiul Tibrului e vreo tutungerie, sau o cafenea?

Expresia feţei nu se schimbă. Omul nici nu clipi.

— O tutungerie este spre Marianna Donigi, iar cafenele sunt multe!

Comisarul îşi pierdu răbdarea.

— Lasă prostiile, dragă Michel!

Un văl de umilinţă se întinse pe faţa lividă. Vocea se făcu şi ea umilă.

— V-am ofensat, dom’le comisar? Vă cer iertare, n-am vrut asta!

Santini, du-l înapoi la carceră!

După ce am rămas singuri, se uită la mine cu un zâmbet de mort.

— Degeaba! Se ţine bine!

— Poate e adevărat ceea ce spune.

— Am eu îndoielile mele! Bine că există afacerea cu cuţitul, care-mi permite să-l mai ţin. Mai bine pentru dumneata.

— Pentru mine?

Se ridică, se apropie de mine, îmi puse pălăria şi-mi scoase mânecile.

— Domnişoară Terzi, nu pot să contez decât pe

dumneata.

— Pe mine?

— Se înţelege, în mod discret. Dumneata eşti, acuma, centrul unei acţiuni apropiate, poate iminente, dacă ceea ce cred e adevărat. Atenţie! Mă gândesc la ceea ce ar putea face el...

Arătă cu mâna, în aer, spre nişte fiinţe invizibile.

— ...Pentru că va fi împotriva dumitale. Aşadar, îmi promiţi să faci aşa cum îţi spun?

— Spune, spune. Voi asculta orbeşte.

— Îmi promiţi că n-ai să te simţi rău, dacă voi pune pe un agent să te urmărească? E pentru binele dumitale.

— Îţi mulţumesc.

— Dumneata nu trebuie să faci singură niciun pas: sau urmărită de omul meu sau însoţită de amicii dumitale. Am să pun pe cineva în jurul casei dumitale. Din fericire e uşor, pentru că stai la etajul întâi.

Înainte de plecare l-am întrebat:

— Ce crezi că mă ameninţă?

Desfăcu braţele, dezolat:

— Deh! Orice.

Starea lui Giovanni se ameliora mereu: medicii erau mulţumiţi şi se apropia ziua, când trebuiau să declare că a dispărut orice pericol. Deocamdată, scumpul nostru prieten se bucura când îl ţineam la curent cu evoluţia progresivă a aventurii. Fireşte că nu i-am comunicat teama exprimată de Biondi şi apoi de comisar, cu privire la mine, în privirea sa se vedea că rumegă un gând, când se uită cu nelinişte la mine.

— Maud — îmi spuse el — sunt atât de îngrijorat.

— Chiar dacă sunt păzită? — căutai să glumesc.

— Da. Dacă nu sunt eu...

Tăcu. Dar am înţeles. Şi el gândea că lovitura de cuţit n-a fost destinată lui.

Mai târziu, ducându-mă la casa lui Giovanni să-i caut

lenjeria, m-am întâlnit cu Santini care părea radios.

— E chiar el? — exclamă triumfător, agitând un pachet.

— Cine?

Drept orice răspuns îmi puse sub ochi câteva fotografii, care reproduceau pe Michel Abadia în diverse poze. Mai interesantă era aceea, care reprezenta impermeabilul de aviator şi pălăria. Mă uitai cu interes.

— Pe ăsta l-a recunoscut şi coana Lalla — îmi explică Santini — Nu-i nicio îndoială: el e.

Aşadar, Nino călăul şi Michael Abadia erau una şi aceeaşi persoană! De ce a îndrăznit sau a fost atât de neiscusit să vie să-l caute pe Giovanni? Ce voia?

— Fireşte — continuă brigadierul — amicul va nega cum a negat şi ieri. Dacă aş fi eu domnul comisar, eu n-aş face confruntarea!

— Spune-i-o!

— Degeaba! Dacă şi-a vârât ceva în cap nu i-o scoate nici Majestatea Sa. Cred, însă, că interogatoriul de ieri l-a făcut să-şi schimbe tactica. Cunoaşte el meseria ! Ar putea să-l înveţe pe şeful cel mare!

Şi plecă agitând pachetul cu fotografiile.

Coana Lalla mă întâmpină cu braţele deschise.

— Frumoasă domnişoară, a venit brigadierul cu poza lui Nino călăul! Să fie chiar călăul care l-a înjunghiat pe săracul domnişor al nostru?

Da, ideea asta mi-a trecut odată prin minte. Şi când am comunicat, seara, amicilor părerea coanei Lalla, am observat că toţi aveau acelaşi gând.

— Ceea ce mă linişteşte — zise maiorul — e că viaţa dumitale, Maud, nu mai e în pericol, doar dacă avem de-a face cu o bandă întreagă de bandiţi. Dar cred că e singur, pentru că e periculos să ai complici într-o astfel de afacere. Aşadar, odată Michel Abadia închis, cred că putem fi siguri...

— Am visat noaptea asta — murmură pictorul, care-mi

făcea impresia că e absorbit de ceva. Mă uitai la Biondi, cam uimită. Mi se strângea inima. Din dimineaţa în care povestise lui Giovanni visul său, Giacomo Serra nu se mai arătase atât de închis sau absorbit de ceva. Dăduse dovada unui calm, precis şi natural, urmărind diversele faze ale aventurii, nelămurite încă. Cu atât mai mult mă impresionă tonul lui de acuma.

— Când ai visat? Pictând? — glumi bersalierul.

— Înainte de a veni aici.

— Spune...

— Caută să fii clar... sau adormim şi noi.

Giacomo dădu din cap şi continuă:

— Eram obosit, în sobă ardea un foc bun şi simţeam un fior prin tot corpul.

— Eu am spus întotdeauna că biroul tău e umed...

— Lasă-l să spuie, Biondi !

— M-am întins pe divan şi am adormit. Adormisem? M-aş putea spune. Dar deodată o văd pe Maud. Era într-o cameră întunecoasă. Era legată de un pat cu un căluş în gură şi mă implora cu ochii plini de groază...

Tăcu, se legănă şi mă fixă cu un zâmbet trist.

— Ş-apoi ? — întrebă Biondi.

— Ş-apoi, basta. M-am trezit şi am sărit din pat.

— Ce-ai mâncat la prânz?

— Nu mâncasem încă.

— Aceleaşi efecte...

Şi eu încercai să fiu veselă ca să gonesc impresia şi să ascund tulburarea mea.

— Giacomo, dacă vrei te duc la doctorul Morse. E un doctor tânăr care ţine conferinţe despre teoriile lui Freud.

Pictorul dădu din umeri:

— Amintiţi-vă că Giacomo şi cu mine am visat-o pe Marcella.

Biondi, zăpăcit, se scărpină în cap.

— Amicii mei — zise apoi — şi fără visuri avem destule

de făcut... Nu, Giacomo — şi păru atât de serios — nu vreau să pun la îndoială viziunea ta care poate să fie un avertisment salvator, şi va fi, dar nu trebuie să ne ocupăm decât de ceea ce e necesar; ţine-ţi nervii, te rog.

— Ai dreptate — spuse Serra — dar am crezut că e datoria mea să vă avertizez. N-a spus-o chiar Bonichi să dăm atenţie şi celor mai mici amănunte?

— Ai făcut foarte bine. Cine are să-l vadă primul, are să-i spună comisarului visul tău. Până una alta, să ciocnim un pahar.

În seara aceea, pe când amicii mei mă conduceau acasă, am observat o umbra care ne urmărea. Am arătat-o maiorului, care făcu un salt. Abia l-am reţinut.

— E un agent care mă păzeşte...

Şi i-am povestit ceea ce a hotărât Bonichi.

VI

Ascanio Bonichi mă avertizase.

— Să nu crezi că s-au terminat obligaţiile dumitale faţă de comisariat: mânecile îţi rămân la dispoziţie. Şi într-adevăr, intrând într-o zi în aulă să ascult un curs liber despre teoriile lui Freud, servitorul mă strigă:

— Domnişoara Terzi, la telefon!

Era comisarul:

— Am nevoie de d-ta, domnişoară. Ia un taxi şi vino la mine.

— Veşti rele?

— Nicio veste, trebuie să facem ceva. Vino.

Ajunsă la comisariat, am intrat în biroul umil şi nu prea curat al lui Bonichi.

— Domnişoară Terzi — îmi zise — înainte de a face o confruntare, în timpul căreia îţi vei pune aceste mâneci, să

controlăm împreună lucrurile astea, pe care le-am sechestrat în strada Virginia.

Aduse o lădiţă în care erau o serie de lucruri răvăşite:

— Nu-ţi scoate mănuşile şi vezi dacă recunoşti ceva, care-i a surorii dumitale.

— Să fac puţină ordine?

— Dacă vrei.

Puse un scaun lângă lădiţă şi începui operaţia dureroasă. Am recunoscut lenjeria, ciorapii, pantofii, garderoba săracă a învăţătoarei Marcella Terzi.

Am ridicat ochii: Bonichi mă privea.

— Ai găsit ceva?

— Nimic de seamă. Amintiri vechi. Mi le vei restitui, domnule comisar?

— Desigur. Ce-i cutia asta?

— Pe vremea mamei, erau aici aţă şi ace.

— Şi acuma?

— Cred că tot asta. E închisă.

— Deschide-o.

— N-am cheia.

— Ia-o pe asta.

Trase un sertar, îmi dădu o legătură cu chei. Nu-mi fu greu să găsesc una potrivită. Broasca cutiei nu era specială. Şi după ce am încercat vreo cinci-şase chei, cutia se deschise.

— Ce e?

— O batistă.

El îşi plecă capul peste hârtiile sale.

Era o batistă de mătase albă, brodată la margini, care mi se păru foarte scumpă. În timp ce o examinam curioasă, auzii cum scaunul de la birou se dă la o parte şi paşii lui Bonichi. Ridicând capul, văzui că adulmecă în aer, ca un pândar.

— Ce parfum!

Noi femeile simţim mai slab mirosurile: suntem

obişnuite. Acuma, aranjând lucrurile Marcellei, mirosul acela particular, atât de scump caselor burgheze, mă transportă în trecut, aşa că la deschiderea cutiei, parfumul cel nou nu învinsese pe cel vechi. Dar domnul Ascanio, copoi iscusit, se ridică mai întâi curios, apoi excitat şi mirosi cu o nelinişte vădită batista, pe care mi-o luă din mână, în timp ce ochii ascunşi sub sprâncenele dese păreau că se dilată, ca la pisici. Murmură:

— Ooh! o!

Cu un salt se întoarse la biroul său, deschise un sertar, scoase un pacheţel, îl desfăcu şi apăru faimoasa scrisoare de culoare roză. O mirosi, şi se apropie de mine cu amândouă obiectele.

— Miroase şi dumneata! Mă înşel...

— E acelaşi parfum!

Ascanio Bonichi se aşeză, respirând din greu, şi o brazdă adâncă i se arătă pe frunte. Ne privirăm prelung în tăcere, cu acelaşi gând fără să îndrăznim să spunem ceva.

— Da! Da! domnişoară Terzi — pronunţă în sfârşit comisarul — să nu ne grăbim! Ce dracu! Suntem doar oameni cu judecată!

Închise batista în cutie, scrisoarea o înveli în hârtia velină şi sertarul înghiţi totul.

— Şi acuma tăcere — îmi spuse. — Am cuvântul dumitale!

Am strâns lucrările surorii mele. El îmi zise:

— Pune-le la o parte, am să ţi le trimit acasă. Pune-ţi acum mânecile şi scoate pălăria.

M-am supus.

— Gata.

— Gata?

Sună şi ordonă uşierului:

— Introdu pe doamna.

Intră coana Lalla, umilă şi fricoasă, dar respiră când mă văzu şi scoase un oftat de uşurare cu toate că rămăsese

surprinsă şi nu prea binevoitoare.

Ia! Uite-o pe domnişoara!

— Coană Lalla — spuse comisarul — las-o pe secretara mea şi vorbeşte cu mine.

— Secretara! — murmură femeia. — Frumoasă meserie!

— Coană Lalla — şi vocea lui Bonichi suna din ce în ce mai tare — îţi aduci aminte, nu-i aşa, că într-o zi, puţin înainte de rănirea lui Giovanni Révere, a venit un domn să-l caute acasă?

— Cum nu, domnule! Nino călăul! Era duminică, dom'le comisar şi mă-ntorceam de la biserica San Giovacchino...

— Răspunde cum se cade, coană Lalla. Îţi aduci aminte?

— Îmi aduc, dragă, mi-aduc, l-am văzut cum te văd, dom'le comisar...

— Şi l-ai recunoaşte?

— Dacă l-aş recunoaşte? Cum nu! Dintr-o mie!

Bonichi sună de două ori. După câteva clipe, în timp ce coana Lalla îşi rotea privirile uimite, intrară Santini şi Michele Abadia.

— Ăsta-i, dom'le comisar, ăsta-i! Nino călăul! — urlă coana Lalla zbătându-se ca apucată.

— Ai auzit, Michel? De ce te-ai dus să-l cauţi pe domnul Giovanni Révere în casa acestei doamne?

Delincventul nu păru mişcat şi faţa-i calmă nu arătă nicio surpriză.

— Nu ştiu despre ce este vorba, dom'le comisar!

— Tăgăduieşti c-ai fost în casa acestei doamne în dimineaţa de duminică 9 martie?

— În casa acestei doamne? N-am văzut-o niciodată!

— Ha, păcătosule — strigă bătrână — ai uitat că ai vrut să mă gâdili!

Un zâmbet se ivi pe faţa pământie a omului.

— Cu privire la asta, puteam să-mi găsesc alta, nu-i aşa, d-le comisar?

Şi se uită la mine cu o privire batjocoritoare şi rece, aşa

că am roşit.

— Obraznicule! Îţi dau cu pantoful în cap!

Santini o linişti pe coana Lalla, iar comisarul continuă interogatoriul.

— Garantez, Michele, că ai şi găsit o scăpare pentru ziua de 9 martie.

Dibăcia lui Nino călăul nu se dezminţi.

— Nu ştiu precis ce am făcut în dimineaţa de duminică 9 martie... Cred că am dormit. Puteţi să vă informaţi la hotelul Cheia, unde locuiam.

Nu mai scoase niciun cuvânt. Şi când procesul-verbal fu cârpit cu mare greutate, coana Lalla plecă, aruncând o privire indignată spre Nino Călăul. Comisarul îi zise:

— Michele, joci o carte rea.

— Fiecare joacă cartea pe care o are, dom'le comisar.

Şi dând din umeri, îl urmă pe Santini. Un pumn violent izbi biroul spre marea surprindere a călimării. Am crezut că Bonichi e înfuriat, dar se uită la mine cu un zâmbet.

— E pur şi muove! — cu toate astea se mişcă, domnişoară Terzi!

Murmură ceva între dinţi.

— Vasăzică schimbăm direcţia.

Astăzi când m-am dus cu pictorul la Giovanni, ploua. Trecând prin coridor, sora de caritate, mi-a dat o veste despre Marcella: a avut o noapte foarte liniştită, se sculase pe la şase şi pronunţă primele cuvinte cu înţeles, de când era în pat:

— Mi-e foame.

Sora îi dădu cu toate că doctorul nu venise — lapte şi pişcoturi. Marcella a adormit din nou şi, când treceam, mai dormea liniştită ca un copil.

— Semn bun! — şopti sora.

Şi-mi zâmbi. Am intrat în odaia lui Giovanni, cu un aer mai vesel, şi observai că era mai bine, privirea îi era mai vioaie şi era fericit că doctorul îi permise să citească. Îmi

vorbi despre nişte cărţi pe care dorea să le citească.

Giacomo Serra, care fu în ziua aceea sentinela mea, mă conduse la universitate, promiţându-i că se întoarce la amiaza. În dimineaţa aceea aveam un curs liber de la 11 la 12, cursul care mă interesa despre teoriile lui Freud. Mai era încă jumătate de oră şi m-am dus la secretariat să-mi rezolv unele chestiuni şi cu câteva minute înainte de începerea cursului, am coborât în aula mică. Câţiva colegi citeau un anunţ lipit pe uşa închisă: din cauza indispoziţiei profesorului, cursul era amânat.

Ce să fac? Chiar promisesem amicilor că nu voi ieşi în stradă decât însoţită de dânşii. Iar agentul, care mă păzea numai seara, nu era, probabil, în apropiere. Şi într-adevăr, când am rămas singură la poartă, strada îmi păru pustie, ca şi intrarea în curtea universităţii:era o singurătate care mă înfiora. Giacomo Serra trebuia să se întoarcă la 12: mai era încă o oră întreagă. Ce să fac? La urma urmei ce pericole puteau să mă ameninţe ziua-n amiaza mare? Era mai rău în gangul ăsta pustiu decât în piaţa Navona sau lângă Pantheon. Şi de la gând la faptă nu trecu decât câteva secunde. Strada Chiara, unde era lume, mă făcu să prind puţin curaj, căci nu mai eram singură. Nu mai ploua, dar aerul era umed şi spre valea unde se afla templul lui Agripa se simţea încă mirosul acela caracteristic al vechii Rome.

Ajunsă lângă monument, în stradela din apropiere, m-am oprit lângă vitrina unui incizor, unde erau câteva lucruri frumoase. Abia atunci, am auzit că mă cheamă cineva, o voce care striga un nume pe un ton mângâietor.

— Marcella!

Deşi atrasă de acest glas, nu îndrăzneam să întorc capul. Vocea sună din nou:

— Marcella? Nu eşti Marcella?

Întorc capul şi răspund:

— Nu sânt, Marcella!

Şi văd pe bătrânul cu pălăria pleoştită, înfăşurat în pelerină, cu cizmele de călăreţ. Strigă cu uimire:

— Nu e Marcella!

Se opri şi continuă să mă fixeze. Observ ochii de culoare castanie, cu o expresie de bunătate, barba încâlcită care tremura în jurul gurii. Mai mult n-am văzut, pentru că mirarea mea se schimbă într-o mare uimire, la cuvintele sale:

— D-ta eşti Maud? Eşti micuţa Maud?

Se vede că a văzut pe faţa mea şi puţină frică şi strigă:

— Să nu-ţi fie frică, Maud!

Treceau oameni. Se urni, întinse braţul drept spre gard şi zise:

— Dintre toate, cea mai inteligentă e cea de Angora şi dezminte credinţa populară, că pisicile n-au memorie. Asta îşi aminteşte gesturi, vocea şi fizionomia. O spune şi Buffon...

Apoi zise încet:

— Trebuie să-ţi vorbesc, domnişoară. Vrei să-mi dai adresa?

Am dat-o în mod maşinal.

— Vin mâine dimineaţă la opt. Dar...

Ochii sâi buni deveniră rugători:

— Pentru Dumnezeu... nicio vorbă, nimănui! E vorba despre viaţa dumitale.!

Îşi puse degetul pe buze şi se îndepărta încovoiat şi şovăind, de părea un nebun sau un beţiv. Când dispăru spre Minerva, tunul bubui ora 12. Mi-am amintit de întâlnirea cu Giacomo Serra şi m-am întors spre universitate.

Pictorul mă aştepta, neliniştit de întârzierea mea.

— Cum? — exclamă el văzându-mă că vin dinspre partea Senatului.

I-am povestit că n-am avut curs şi că m-am îndepărtat puţin, ca să cumpăr ceva.

— Nu puteam să te iau cu mine la parfumerie sau la galanterie — adăugai cu un zâmbet.

Se uită suspect la mine, aproape tulburat.

— De ce nu? Aminteşte-ţi de spusele comisarului: niciodată nu trebuie să rămâi singură în stradă.

Apoi cu o voce liniştită:

— Ţi s-a întâmplat ceva?

— Ce dracu vrei să mi se întâmple ziua-n amiaza mare?

— Nu se poate şti. Ai întâlnit pe cineva?

Încercai să iau un aer indiferent.

— Pe nimeni! Îmi trecu prin minte omul cu pisicile. Repetai:

— Pe nimeni.

Nu păru convins, dar nu mai insistă.

Biondi nu veni la „Racul Verde”. Pictorul mă însoţi la policlinică şi apoi acasă.

— Să ne aştepţi. Vom veni, eu şi Biondi, pe la şase.

— Bine, mulţumesc!

Se întoarse.

— Şi să nu te duci nici la parfumerie, nici la galanterie.

Am râs nepăsătoare.

— Fii liniştit!

Când am rămas singură, am căutat să pun puţină ordine în gândurile mele. Cine putea să fie omul cu pelerina care e cunoştea pe Marcella, care mă cunoştea pe mine? Citind caietul lui Giovanni, m-a lovit prima convorbire de la Pantheon, în timpul prânzului pisicilor. Era atâta deosebire între omuleţul acela, ciudat în expresii, aproape senin, cu observaţiile unui om cult şi celălalt de la „Ciorchinele de aur” şi arestarea lui Nino călăul, omul dezechilibrat, aproape anormal. Şi pe aceşti doi oameni atât de diverşi, i-am experimentat în dimineaţa aceasta. Desigur că se prefăcea, de frică sau din răutate. Dar cine putea să fie? Dădui din umeri, gândind:

— Am s-o ştiu mâine.

Am căutat să nu mă mai gândesc în zadar.

Era întuneric când Biondi şi Serra veniră să mă ia.

— Unde mergem până la ora cinci?

Ne-am dus la cinema. Era o aventură îndrăcită a lui Harold Lloyd, care mă amuză.

La roasă am stat tăcuţi. Pictorul nu sa simţea bine şi Biondi trebuia să facă un marş de noapte. Mă însoţiră acasă. Ploua. Străzile erau pustii, cerul greoi şi felinarele opace.

— Frumoasă vreme! — murmură Serra tremurând.

— Noapte bună, Maud! — zise Biondi. — Pe mâine seară, mâine e duminică, stai în casă şi roagă-te.

— *Qui laborat orat* — cine lucrează, se roagă, adaugă pictorul. Eu am să iau o chinină.

— Aşteaptă-ne la cinci.

Acestea au fost ultimele cuvinte ale amicilor. Făcui câţiva paşi; n-am observat că era întuneric în gang.

Deodată, izbucni lumina unei lămpi electrice de buzunar şi aceasta mă orbi un moment. Mă simţii prinsă de nişte braţe puternice. Şi înainte de a putea să ţip, un căluş îmi astupă gura. Am simţit ceva greu, greţos... şi am leşinat.

Povestirea lui Ascanio Bonichi

I

După ce am terminat, şeful poliţiei se uită în tăcere la mine, cu ochi întredeschiși.

— E grav, domnule — murmură el în sfârşit.

Era destul de grav faptul că-şi spune părerea. Era un om de puţine vorbe, dar de fapte multe, de o seninătate nepăsătoare în faţa pericolului. Pe când era prefect şi eu

ajutorul lui, nu o dată ne-am aflat în faţa mulţimii înfuriate: erau situaţii periculoase, dar nu l-am auzit niciodată rostind aceste cuvinte: E grav!

Se uită la mine şi mă măsură aşa cum obişnuim să facem, când vrem să prindem o umbră de indiciu pe faţa unui om ce stă înaintea noastră. L-am lăsat să mă privească. El repetă:

— E grav, dragul meu Bonichi!

— Domnule, îndrăznii eu, dar nu suntem noi cauza...

— Poate dumneata!

— Eu? De ce?

— Nu acuzi dumneata pe prinţesa Capodimonte?

Am înfruntat întrebarea asta, dar n-am răspuns nimic.

— Vezi? Dumneata acuzi.

— Eu am povestit numai şi d-voastră socotiţi că am acuzat.

— Răspunsul îmi place, dragă Bonichi.

Mângâie cu dispreţ un coupe-papier. Omul acesta dur nu prea ţine la arme, nici măcar la un coupe-papier. Arma sa preferată era cravaşa, materială şi morală.

— În sfârşit, Bonichi, acuzi sau nu?

— Stau în faţa şefului meu şi nu în faţa judecătorului de instrucţie.

— Unde ai învăţat să duelezi atât de bine?

— Ceea ce ştiu, am învăţat-o în anii petrecuţi în anturajul domniei-voastre.

Canonicul Fioravanti avea o vorbă: „Adu-ţi aminte că oricât de mic ar fi copilul care-l pune, focul e întotdeauna foc”. E un adevărat sfânt acesta: deseori, gudurăturile unui pici înving furia unui dulău cât de mare.

Şeful poliţiei e, înainte de toate, un om deştept: dacă nu se uită cu ochi buni la efect, ştie însă să-l aprecieze. Mă ameninţă cu un deget:

— Să vedem, Bonichi: ia-o de la început.

— Uitaţi-vă, domnule şef.

Un poliţist iscusit de pe vremuri mă învăţase să procedez cu metodă. Totul trebuie pus negru pe alb, de-o parte faptele, de alta consecinţele reale sau posibile. Acuma, eu pregătisem un raport, pe care-l prezentai şefului meu:

El era astfel conceput:

Tentativa de crimă din strada Virginia

Martori ocazionali:

1. Dr. Giovanni Révere.
2. Maiorul Cavaler Biondo Biondi.
3. Pictorul profesor Giacomo Serra.
4. Domnişoara Maud Terzi, studentă.
5. Lalla Buroni.

Martori reali:

6. Domnişoara Marcella Terzi.
7. O bătrână necunoscută.

Martori în cauză?

8. Contele Siro Lampugnani.
9. Prinţesa di Capodimonte.
10. Gina, camerista.
11. Michele Abadia.
12. Un bătrân necunoscut.

— Acuma să-mi dai explicaţiile cuvenite Bonichi.

— Bine, Excelenţă. Patru amici, numerele 1—2—3—4, citesc un anunţ matrimonial în „Mesagerul”. Scriu, apoi, la adresa indicată. Răspunde nr. 10 pe o hârtie care are parfumul obişnuit al numărului 9. Răspunsul o scris de mâna numărului 10, îndemnat însă de nr. 9, iar anunţul din „Mesagerul” e făcut pe numele nr. 8, care e plecat de câteva luni. Numerele 1—2—3—4 se duc la adresa indicată de nr. 10.

— Pe care nr. 9 n-o cunoaşte şi care nu ştie nici de indicaţiile puse în toate celelalte scrisori, scrise de nr. 10...

— Poate. Dar eu nu înşir decât fapte.

— Bine, continuă.

— ...numerele 1—2—3—4 se îndreaptă spre strada Virginia nr. 1 intern 12. Trebuie să notez că în strada Virginia nr. 1, intern 14, numărul 10 are un logodnic şi declară că a dat adresa de mai sus, din curiozitatea de a vedea ce se petrece în misteriosul intern 12.

Vedeţi dar că deocamdată eu nu implic pe nr. 9.

— Continuă.

— Trag clopotul, o detunătură de revolver. Intru în scenă. Apartamentul nr. 12 are trei ieşiri: o uşă spre scară, o fereastră în balconaş, o fereastră cu pânza metalică: cele trei ieşiri sunt închise pe dinăuntru. Două femei într-o cameră închisă şi fără ferestre. Asta-i opera biroului de igienă municipală! Dintre cele două femei, nr. 7 e moartă, întinsă pe pat, cealaltă nr. 6, cu faţa la pământ, rănită uşor la umăr, dar pradă unul şoc nervos foarte grav. Mai târziu se găseşte revolverul pe un teren necultivat, de pe lângă casă. E o armă veche de la 48, recunoscută că aparţine familiei nr. 4, aşadar în posesiunea nr. 6 şi e natural, întrucât nr. 6 şi nr. 4 sunt surori. Mă rezum: o fată rănită. Examenul corpului delict: o batistă care are acelaşi parfum cu scrisoarea.

— Nr. 10 aşa cum s-a servit de parfum pentru scrisoare, s-a putut servi şi pentru batistă.

— Acesta a fost primul gând, care mi-a venii. Dar camerista Gina ar putea, de exemplu, să susţină că batista i-a dăruit-o prinţesa şi că punând-o să se usuce pe grilajul ce desparte apartamentul nr. 11 de nr. 12 a uitat o şi i-a luat-o cineva dintre locatarii de la nr. 12

Mă uitai la el să văd ce efect a făcut asupra lui calculul meu, credeam că n-o să-i placă. Dar el îmi zise:

— Ai o carte bună în mână şi n-ai vrut s-o joci fără să te uiţi bine la ea.

— Întocmai, Excelenţă. Dar mai mult: e o carte, ce are multe posibilităţi să lunece printre degete.

Da, e un fir subţire, prea subţirie. Cine ştie!

Mă înţelesese! Şeful meu m-a înţeles! Am raţionat, deci, mai bine decât se putea! Simţeam că sângele îmi năvăleşte în creier şi am tăcut să mă calmez. Dar el mă întrebă:

— Bonichi, de ce nu tragi concluziile? Dormi pe lauri, Bonichi!

— Să conclud? Încă nu. Mai există şi alte fapte, ce trebuiesc luate în seamă. Mai există şi o tentativă de omor, împotriva persoanei profesorului Révere. După mine, el a fost rănit din greşeală.

— De unde o deduci?

— Dintr-o observaţie elementară: pentru ce Révere şi nu maiorul Biondi sau pictorul Serra, care umblă fără să fie incomodaţi? Probabil, pentru că nu au fost într-o seară în grădina de pe malul Tibrului şi nu s-au dat în lături ca să facă drum domnişoarei Terzi, contra căreia a fost îndreptat cuţitul.

— Şi de ce împotriva domnişoarei Terzi?

— Din acelaşi motiv pentru care a fost rănită sora ei.

Pentru acelaşi motiv, pentru care, aseară, a fost cloroformizată şi răpită.

— De ce n-a fost ucisă aseară?

— Lipsea probabil omul.

— Michele Abadia?

— Răspunzând întocmai ca Excelenţa voastră: cine ştie!

Şeful strânse buzele.

— Bonichi, acuma poţi să spui concluziile?

— Voi încerca. Există în acest labirint de fapte elemente disparate, elemente ce pot fi puse încă deoparte, elemente suspecte, care devin din ce în ce mai importante. De pildă, bătrânul acela misterios cu pelerină, văzut sau întâlnit de trei ori de către Giovanni Révere, de două ori de către domnişoara Terzi, odată de maior, de pictor şi de brigadierul Santini. Dacă ar fi fugit l-am fi prins; nimeni nu-i prins atât de uşor decât acela care fuge. Dar n-a fugit, dovada e că ultimele rânduri scrise de domnişoara Terzi,

dovedesc că el o cunoaşte...

— Ah!

— Îmi daţi voie să vi le citesc.

Ascultă mai mult cu interes decât curios şi murmură:

— Nu-i nicio îndoială!

— Bătrânul ăsta necunoscut cunoaşte pe Michele Abadia, deşi acesta tăgăduieşte. Cunoaşte pe surorile Terzi. Cred că el e cheia întregii chestiuni.

— Trebuie găsit.

— Mă tem că nu.

— De ce?

— În seara convorbirii, domnişoara Terzi a fost cloroformizată şi răpită. A doua zi, la ora opt, bătrânul s-a prezentat la gazdă şi a întrebat de domnişoara. Servitoarea bătu în uşă şi văzând că nu primeşte niciun răspuns, crezu că fata doarme. Îl rugă deci pe bătrân să vină la o oră mai potrivită. De-atunci nu s-a mai întors.

— A fost răpit şi el?

— Cine ştie!

— Exagerezi, Bonichi!

Golisem sacul, nu-mi rămânea decât să aştept. Şeful îşi umflă guşa peste guler şi se uită la luciul unghiilor sale, cum se uită un giuvaergiu la nişte pietre preţioase. Nu mai insistă să continui. Eu mă uitam în altă parte. După aceea murmură, fără să ridice capul:

— Ştii ceva despre moartă?

— Puţin, aproape nimic, Excelenţă. A sosit într-o zi în satul L... unde domnişoara Marcella Terzi era învăţătoare. Era la sfârşitul lui ianuarie. Spunea că o cheamă Majori. Un nume fals, pe care l-a spus şi proprietarului din strada Virginia. Cinci sau şase zile după sosire a plecat cu domnişoara Marcella. A fost găsită moartă în ziua de 9 martie. Mai mult n-am aflat nimic.

— Ai vreo fotografie?

— Da, Excelenţă.

— Lasă-mi-o mie. Continuă cu cercetările, dar fără prea mult zel. Mai calmează-i pe Santini şi pe amicii domnişoarei Terzi. Am să te chem la momentul oportun. Fii cu băgare de seamă, Bonichi.

II

Ancheta făcută la gazda unde locuia domnişoara Terzi stabilise următoarele fapte: în ziua de 6 aprilie, pe la ora opt, un bătrân cu o pelerină, ce părea un cerşetor, întrebă de domnişoara Terzi. Servitoarea ezită, dar cum vizitatorul susţinea că are întâlnire cu domnişoara, ea bătu în uşă. Nu primi niciun răspuns şi se gândi că doarme. Spuse bătrânului: „Mai doarme”. Atunci omul cu pelerina răspunse grăbit: „Las-o să doarmă, mă întorc pe la 10. Are să mai fie acasă?” Servitoare îi răspunse: „Sigur că are să fie, e duminică.” Dar bătrânul nu se mai întoarse. La ora zece, servitoarea bătu la uşa domnişoarei Terzi. Niciun răspuns. Atunci, cum cheia era în broască, dar pe afară, ea apăsă pe clanţă şi se uită înăuntru. Nu era nimeni în patul nefăcut. Dar se mai întâmplase, în cursul ultimei luni, ca domnişoara să nu vină acasă toată noaptea. Ştiau că sora ei e la spital. Se gândiră că a rămas acolo. În sfârşit, nu erau îngrijoraţi. Abia, pe la orele 17, când a venit maiorul şi pictorul Serra, şi-au dat seama de gravitatea situaţiei. Maiorul îmi telefonă imediat: eram la birou şi am dat fuga imediat.

Faptele relatate de portăreasă nu lăsau nicio îndoială.

— A fost răpită!

Maiorul îmi povesti că în ajun, pe la orele 22, au însoţit-o acasă.

— Se vede că o aşteptau, ascunşi în fundul gangului: un căluş, cloroform şi fuga prin curte.

Cei doi amici ai domnişoarei Terzi erau dezolaţi. În timp ce maiorul Biondi căuta să facă ceva, voia să întreprindă ceva, pictorul, zdrobit, stătea cu privirea fixată în gol. Nu se mişcă decât târziu şi murmură:

— Şi Giovanni? Ce-o să-i spunem lui Giovanni?

— Vom vedea.

— Ştii dumneata, domnule comisar, că după cât am observat cu — zise maiorul — presupun că Giovanni ţine la Maud altfel decât noi. Mi-e teamă să nu se resimtă... în starea în care se află...

— Pentru D-zeu, nu-i nevoie să afle. Atât ne mai trebuie! — adăugă Serra.

— N-are să afle. Deocamdată, domnişoara e acasă şi se odihneşte. Îi vom spune că e obosită, are puţină temperatură...

— Bine. O zi, două...

— Câștigăm o zi, două. Am reuşii să obţin de la ziariști să tacă. Cel puţin, din partea lor suntem siguri

— Dar dumneata nu bănuieşti nimic?

— Am diverse bănuieli — am răspuns eu. Dur trebuie procedat cu multă băgare de seamă şi nu ştiu... A propos, domnule maior, ai printre soldaţii sau gradaţii dumitale, un om inteligent şi curajos, care să mă ajute fără să devină suspect? Agenţii mei sunt prea cunoscuţi.

Biondi nu stătu mult pe gânduri.

— Ştiu pe cine trebuie să aleg. Am în batalionul meu pe unul, care face treabă. Am să-l aduc imediat.

— Cercetează-l bine! Vin eu mâine dimineaţă să-l iau.

— La ce oră?

— Pe la opt. Dă-i un bilet de voie...

— Am să dau eu ordinul.

— Foarte bine! Eh! Ce-i asta?

Pictorul căzuse în nesimţire. Artiştii ăştia au nervii slabi! Ne-am chinuit mult până l-am trezit. L-am condus acasă, l-am pus în pat cu o temperatură mare. Medicul, chemat

urgent, declară că trebuie lăsat singur.

— Rămân eu cu el — răspunse maiorul.

Am rămas şi eu până târziu. În timp ce Serra, după o doză puternică de chinină, dormea agitat, am luat, împreună cu energicul bersalier, hotărârile necesare. Acesta când auzi încotro se îndreaptă bănuielile mele, deveni gânditor. Nu se putu elibera de o îndoială instinctivă.

— Şi dacă nu reuşim?

— Dragă maiorule, trebuie totuşi să încercăm...

— Nu asta voiam să spun. Dacă vor fi încunoştinţaţi, din cauza legăturilor pe care le au şi ar obţine... Vezi bine... e vorba de persoane prea bine văzute: un singur pas greşit...

— Şi ce-ai face dumneata?

— Noi, în cazuri de conştiinţă atât de grele, avem întotdeauna un superior care să ne dea un sfat...

Îmi trecu prin minte prefectul meu de odinioară, care ocupă astăzi un post atât de mare. Văzui faţa rotundă şi bună, înfăţişarea paşnică ce ascunde atâta vioiciune, ochii puţin adormiţi care se uitau parcă nepăsători şi zâmbetul binevoitor pe acele buze, care nu ezitau să dea ordine fulgerătoare.

— Mulţumesc, domnule maior, sfatul dumitale e excelent. Aşteaptă-mă mâine dimineaţă, chiar dacă am să întârzii.

— Voi fi la ordinele dumitale de la opt la douăsprezece.

Seara, am fost la spital. Giovanni mă întrebă, fireşte, ce face domnişoara Terzi.

— Dragul meu Giovanni — îi răspunsei cu un gest liniştit, care mă incinta, — ea plăteşte tributul emoţiilor din luna martie cu vânt şi ploi. Atât domnişoara Terzi, cât şi profesorul Serra stau în pat cu temperatură. Fii liniştit, nu-i nimic grav: au nevoie de o odihnă plictisitoare. Maiorul Biondi care face pe sora de caritate lângă amândoi îţi va spune mai multe.

Giovanni zâmbi şi nu-l întunecă nici cea mai mică umbră de îndoială. Acum puteam lucra câteva zile în linişte. Să vedem ce va spune mâine şeful.

A doua zi, luni 7 aprilie, la ora 6 dimineaţa aşteptam pe şeful meu. I-am raportat convorbirea. Abia la ora 9 şi 40 minute am ajuns la locul unde Biondi mă aştepta cu nerăbdare. Mă înștiință că a avut o noapte foarte neliniştită, bietul Serra s-a chinuit şi temperatura n-a scăzut decât dimineaţă.

— Toată noaptea a vorbit despre o fereastră şi despre o cruce!

Medicul, care a venit dis-de-dimineață l-a găsit mai liniştit şi nu exclude ca accesul să se mai repete o dată. Totuşi, nu pare îngrijorat şi atribuie cauza bolii unor fenomene digestive. A ordonat o dietă strictă şi a promis că se întoarce seara.

Eu însă ardeam de nerăbdare să cunosc pe agentul secret propus de maior. Şi când am văzut în faţa mea pe un vlăjgan vânjos şi iute, cu ochii vii şi cu faţa bronzată, am aruncat amicului Biondi o privire de satisfacţie. Îl chema Luigi Arrighi, zis Gino, din Brescia, vârsta:
24 ani. Se înţelesese cu maiorul să nu vorbească decât strictul necesar.

— Sergent — începui eu — ai o haină civilă?

— Da. Domnule.

— Bine. O vei pune oricând va trebui să te întâlneşti cu mine. Ne vom vedea la spital: ştiu că medicul vostru e un colonel de bersalieri.

— Cine? — întrebă Biondi.

— Colonelul Avanzi.

— Sigur, de la inspectoratul ministerului.

— Îl cunosc! mai mult, suntem prieteni, am fost în acelaşi colegiu militar.

— E un motiv suficient ca tânărul nostru să-l poată vizita sau să dea de crezut că-l vizitează. Dar numai vizite

absolut necesare, când voi avea nevoie să-ţi comunic ceva. În fiecare seară pe la ora 21 va trebui să ne vedem. Şi acuma, înainte.

Pusei la curent pe tânărul meu cu vizita făcută împreună cu Révere la prinţesa di Capodimonte, amestecată în chestia anunţului matrimonial din *Mesagerul.* Rezultatul nici nu m-a satisfăcut şi nici nu m-a lăsat indiferent.

— Principesa Capodimonte e prea bine văzută, are prea multe legături şi prieteni ca să facem ceva împotriva ei. Pe de altă parte am absolută nevoie să ştiu cine frecventează casa aceea. Fii atent, sergente.

— Da, domnule.

— În strada Virginia nr. 1, intern 11, locuieşte aşa zisul logodnic al domnişoarei Gina, camerista principesei. E o fiinţă dubioasă: n-am putut afla despre trecutul lui decât unele informaţiuni. A avut câteva meserii: în prezent e şomer şi locuieşte la sora sa. Dom'le sergent, ia-ţi unele notiţe.

— Da, domnule.

— Aşadar, la numărul 10, la acelaşi etaj, locuieşte văduva unui impiegat la muzeul Vatican şi închiriază două odăi modeste. Una din aceste odăi e neînchiriată de aproape o lună. Aici ai un bilet al mijlocitorului Miotti din strada Octavian: te duci la proprietara numărului 10, doamna Talacchi şi-ţi închiriezi camera liberă. Îţi dai numele: iată un bilet de identitate în alb, îţi vei pune fotografia şi vei completa generalităţile. Talacchi te va anunţa desigur la noi, la poliţie, care nu va face nicio obiecţie. Dumneata eşti acuma un şomer, care caută serviciu: trebuie să citeşti gazetele şi să scrii oferte aşa fel ca gazda să vadă. Ne-am înţeles?

— Da, domnule!

— Apartamentul nr. 10 comunică cu nr. 11 printr-un balcon lung care uneşte toate apartamentele de la etaj: are un grilaj de fier de doi metri. Acuma mergem spre

primăvară, camera dă în balcon, se poate ieşi la aer, se leagă cunoştinţe! — mă-nțelegi?

— Da, domnule.

— Ţine suma asta pentru primele cheltuieli. Fondurile noastre sunt restrânse, nu pot să-ţi promit premii, îţi vorbesc clar. Noi facem totul din datorie. Dar orice carieră vei face, fie în armată sau poate la noi, felul cum vei proceda îţi va fi de folos. Avem de furcă cu delincvenţi şireţi, hotărâţi şi norocoşi, deocamdată; am nevoie să ştiu dacă e bun sau greşit drumul pe care-l urmez şi pe care-l apuci dumneata acum. Nu trebuie să ne grăbim prea mult: e nevoie de timp pentru toate, dar te rog un lucru: să ştii că aşteptăm veşti de la dumneata... Pot să am încredere?

— Da, domnule.

Rămas singur cu maiorul, nu i-a putut ascunde că băiatul îmi place.

— Nu l-am auzit spunând decât „da, domnule” dar pentru mine e destul. Cred că ai făcut o alegere cât se poate de fericită.

— O să-l vedem la lucru.

— Sunt trei elemente de care ne putem lega în această istorie încurcată: bătrânul cu pelerina, camerista Gina... şi... a treia... e treaba mea. Dacă se întâmplă să-l întâlneşti pe bătrân, să nu laşi să-ţi scape, chiar dacă ar trebui să opreşti circulaţia.

— Fii liniştit, — îmi răspunse.

— Mi-e teamă că a avut soarta domnişoarei Terzi... destul, vom vedea. Gina... e un caracter dificil. Vom recurge la mijloace tari. Când găsesc un motiv oarecare, îl arestez pe logodnic. Un amant şi o soră ce ţipă, cine ştie câte lucruri pot mărturisi. De altfel, ca să ajungi să pui mâna pe vinovat, trebuie să arestezi un nevinovat.Serveşte cel puţin, deşi nu e uman, să nu-ţi scadă interesul. Vom vedea ce va face tânărul dumitale.

III

Marţi, 8 aprilie, eram în birou şi citeam rapoartele da noapte, când maiorul Biondi mă întrebă la telefon dacă poate să mă vadă urgent. Am răspuns să vină. Am strâns rapoartele şi am rămas în aşteptare. Eram atât de descurajat încât mi s-a stins şi pipa. Afacerea din strada Virginia mă neliniştea. Aveam senzaţia tristă că mă aflu în faţa unui zid neted, lustruit, fără o muchie de care să mă pot agăţa. Un zid inaccesibil, cel puţin pentru puterile mele. Nu aveam nicio încredere în rezultatul, pe care putea să mi-l dea sergentul. Dar fiindcă nu trebuia să las nimic neîncercat, se putea ca şi prin uşa asta să se ivească norocul. Dar numai norocul.

Din nefericire, în cazuri de acestea, poliţia trebuie să se bazeze pe noroc, sută la sută.

Şi în timp ce, nemulţumit de mine, făceam planuri, intră maiorul, care părea agitat.

— Vreo veste rea? — îl întrebai.

— Poate că nu — răspunse. — Judecă şi dumneata.

Îmi aminti cuvintele scrise de Giovanni în noaptea începutului aventurii şi visul lui Giacomo Serra care confirmă acele cuvinte.

— Ei bine — continuă el — lucrul acesta, în ceea ce priveşte pe Serra, s-a repetat.

— Cum asta?

— Iată cum. Aseară, Giacomo a avut din nou temperatură. Nu era nimeni la el şi am hotărât să stau toată noaptea în birou. I-am dat doza obişnuită de chinină şi, pe la zece, părea că doarme. Am citit şi căscat o oră întreagă şi apoi, m-am sprijinit puţin. Era aprinsă o singură lampă înfăşurată într-o batistă, chiar peste măsuţa de lângă pat şi pe măsuţă era hârtie de desen. Doctorul rupsese o bucată ca să scrie reţeta. În birou, miezul nopţii

e foarte impresionant. La aceiaşi înălţime cu biroul şi foarte aproape e o clopotniţă a unei biserici şi cele 12 lovituri răsună parcă ar cădea pe geamuri. Aţipisem: loviturile mă treziră speriat. Patul era gol. Mă întorc. Giacomo stătea aplecat peste masă, muiase un penel în călimara cu cerneală şi desena. Iată desenul!

Îmi întinse o foaie de hârtie mototolită. Mă uitai zăpăcit.

— Pare un zid... o cruce pe poartă... o grădină.

Am reţinut un strigăt. Sus, la dreapta, se vedea o fereastră cu gratii.

— Dom'le maior — şoptii eu răguşit — Giovanni a văzut şi el în vis o astfel de fereastră... îndărătul ei îi apăru domnişoara Terzi, palidă şi chinuită...

Ne privirăm: în ochii lui am citit acelaşi gând. Maiorul plesnea de furie şi agitaţie.

— Dom'le comisar, trebuie să facem ceva!

— Astea-s vorbe! Să facem... conduşi de visul a doi bolnavi, dintre care unul are temperatură mare. Nu! Calm! Ştiu ce înseamnă asta şi dumneata ştii că şi eu sunt sigur de adevărul acestor indicii mai mult sau mai puţin naturale şi logice. Dar gândeşte-te că în împărăția poliţiei ştiinţifice, cu amprente digitale, cu forma urechilor, supreme stele polare, cu statisticele blestemate, dacă aş veni eu cu aceste dovezi, atât mi-ar trebui. Domnul meu, as stârni numai milă.

— Totuşi.

— Totuşi noi amândoi suntem convinşi. Eu poate mai mult decât dumneata, pentru că în timp ce te aşteptam eram prada celei mai teribile descurajări. Şi în momentul celei mai mari nemulţumiri ai venit dumneata cu acest indiciu, pe care îl vom controla numai noi amândoi, însoţiţi numai de Santini, dar fără ca el să ştie ceva. Vrei?

— Desigur. Când?

— La noapte. Eşti liber?

— Liber.

Când l-am condus la uşă, nu m-am putui abţine să nu-i spun:

— Să nu vii în uniformă!

— M-am gândit şi eu la asta. Ce armă?

— Revolverul dumitale. Să sperăm că nu vom face uz de el.

După o strângere de mână cordială şi după ce am stabilit întâlnirea la ora zece, la intrarea în staţia Termini, ne-am despărţit. Rămas singur m-am pus să examinez schiţa lui Giacomo Serra.

— O cruce! Pare că-i peste o poartă. Se poate că-i în apropierea unui lăcaş sfânt. Să vedem.

Primul gând, aşa cum era vorba de strada Nomentana — bănuiala mea cădea fireşte asupra vilei Capodimonte — fu că e biserica Sant' Agnese. Posibil. Între vila Capodimonte despărţită de o stradă nouă de vila Mirafiori şi Sant' Agnese era strada Nomentana. Aşadar era posibil, dar nu probabil. Trebuia, mai întâi de toate, examinat spaţiul între vila Capodimonte şi vila Blanc. Cine ştie dacă în trecut nu erau dependinţele lui Sant' Agnese, aşa că justificau prezenţa crucii. Pe hartă erau urme de drumuri, şi nu de case. Cine ştie, poate terenuri necultivate. Nu aveam nicio idee şi nici nu m-am gândit să fac vreo recunoaştere. Am chemat la telefon un coleg de la Porta Pia şi de la Cittá Giardino Aniene, pentru ca strada Nomentana să fie noaptea, parcursă de un agent. Pe la cinci după-masă l-am lăsat pe Parelzo în birou şi m-am dus să mă culc. Pe la zece am luat un autobuz şi m-am îndreptat spre Termini.

Maiorul mă aştepta nerăbdător. Coborând din tramvai la staţia Sant' Agnese am recunoscut, cu o simplă ochire, vila principesei toată cufundată în întuneric, dar am rămas încurcat când am văzut că trebuie să ocolesc. Strada Nomentana ocoleşte acolo şi pentru că nu există linia dreaptă, pe care s-o pună în evidenţă, edilii oraşului au făcut, aici, economie de lumină. Pentru mine, lipsa asta de

lumină îmi servea la ceva. Puteam să întrebuinţez lampa mea de buzunar, dar trebuia să fiu atent să nu mă observe cineva. La Opera regală se juca şi principesa nu lipsea niciodată, dar putea să se întoarcă acasă înainte de miezul nopţii. Am intrat deci în strada care ocoleşte vila. Nu am întâlnit decât vreo câteva perechi în poziţii suspecte, ocrotite de noaptea fără lună şi mai mult de economia providenţială a oraşului. Strada era liniştită: în curând am ajuns lângă grădina vilei care nu era prea mare. Am înconjurat-o uşor: era izolată. Am revenit în strada Nomentana.

— Nu-i nimic — observă maiorul — care să aducă de departe cu schiţa lui Giacomo. Numai clădiri noi!

— Am observat şi eu asta.

— Ce facem?

— Să mai căutăm. Poate să fie vreo dărăpănătură pe-aici.

Am intrat. Pe când ocoleam în interiorul vilei, am dat de o colibă dintr-acelea pe care muncitorii le fac în mod provizoriu. Trecând aproape, ne întâmpină un ţipăt ele femeie şi o înjurătură de bărbat.

— Am deranjat o idilă!

Cu greu l-am putut reţine pe maior să nu umble pe-acolo.

— Lasă-mă! Vreau să văd!

— Bună ispravă vrei să faci!

Ca să-i distrag, i-am făcut o teorie care nu era mai brează decât altele.

— Maiorule, ştii ce-mi vine în minte?

— Să căutăm o femeie?

— Oho! Ar fi fost a la Sherlok Holmes, dacă în loc să fi mers dumneata, luam mai bine o fetiţă: aşa că eram mai puţin suspectat.

— Bună idee! Statul ar trebui să se gândească la asta! M-aş face şi eu poliţist.

— Aşa cum sunt femei spioane...

— ...Ar trebui să fie şi tovarăşe de noapte pentru domnii comisari. Ce idee măreaţă!

Se lovi de o piatră şi îşi reţinu o înjurătură. Ca să se răzbune, murmură:

— Scoate lampa!

Perechi clandestine şi teorii bune pentru manualele de poliţişti ne însoţiră tot drumul din ce în ce mai şerpuitor, dar rezultatul fu acelaşi. Am revenit în strada Nomentana.

Maiorul care şchiopăta, profită de lumină, îşi examină gheata cu pricina şi îşi exprimă nemulţumirea.

— Bună treabă! Trebuie să-ţi iei o pereche de ghete speciale!

Pe când căutam un răspuns nimerit, se auzi explozia unui pneu de maşină şi un zgomot de voci. Strada pustie se umplu de lume. Un tramvai se opri, biciclete şi maşini se îngrămădiră în jur, din toate părţile fugeau oameni — elementul masculin al perechilor.

— Hai să vedem! propuse bersalierul.

— Ce spui? Vor fi zece agenţi, care mă pot recunoaşte.

— Ai dreptate. Dar ce facem? Poate fi un accident şi afacerea să dureze mult.

Avea şi el dreptate. Mă uitai în jur şi-mi oprii privirea la colţul stradelei Santa Constanza, care era lângă Santa Agnese. Îmi aduceam aminte! Martor ai tinereţii mele. Într-un april ca acesta, se adevărată primăvară, m-am îndreptat şi eu spre aceste terenuri necultivate cu o faustină la braţ, ca şi Goethe. Cartierul Salario era plin cu grădini şi pe atunci oamenii iubeau florile. Cum decade lumea!

— Dom’le maior — îi propusei eu — să mergem prin stradela Santa Constanza, care dă în Corso Triest.

— Ş-apoi?

— Apoi? Acasă! Expediţia noastră a dat faliment, dom’le maior.

Se uită la ghetele sale încă întregi. Am înţeles.

— Nu-ţi promit un drum mai bun. Cu douăzeci de ani în urmă se numea strada Infernului. Se poate ca astăzi să ducă în paradis. Mergem?

— Dacă nu poţi înfrunta mulţimea.

— Şi ce mulţime! Vezi singur!

Drumul era barat. Lumea şi trăsurile se adunau din ce în ce mai mult. Ajunse un al treilea tramvai. De cealaltă parte erau încă pe-atâtea.

— Ei, ce zici?

— Ai dreptate! Mergem prin Santa Constanza.

Când am intrat în stradelă m-am liniştit. Credeam să găsesc şi aici perechi sau pietoni, care doreau să evite aceiaşi mulţime. Nu era însă nicio suflare de om. Numai oameni ca noi neobişnuiţi şi nepregătiţi puteau să înfrunte pietrele şi praful de-acolo. Dar ce pietre şi ce praf! Erau pietroaiele care-ţi rupeau picioarele şi un praf până la genunchi. La început am rezistat în tăcere, dar când am ajuns lângă biserica San-Giuseppe ne-am oprit descurajaţi.

— Să fie aşa şi încolo? — întrebă Biondi.

Credeam că vrea să mă bată, dar era liniştit. Ş-am simţit că e de datoria mea să fiu mai generos.

— Să ne întoarcem!

Spre marea mea surprindere, el nu acceptă.

— Deoarece am intrat în horă... să jucăm înainte.

Toată psihologia militarului e că nu vrea niciodată să fie în urmă. Dacă acest gând i-ar fi venit lui mai întâi, l-ar fi apărat cu tot dinadinsul. Dar ideea era a mea. Şi spiritul de contrazicere, care se prinde de capela gradată, ca o reacţie poate împotriva disciplinei, învinse, între militari se dă porecla de domnişoară aceluia care admite părerea altuia. Şi maiorul Biondo Biondi în niciun caz nu era o domnişoară!

— Bravo! înainte!

Uliţa cobora pe panta bisericii San-Giuseppe cu un zid

vechi, ros de lepră care părea mai sinistru decât toată bezna aceea. La câţiva paşi de Nomentana, o sută de metri în linie dreaptă până la Corso Triest, domnea o linişte de mormânt, una din acele tăceri care ţi taie respiraţia. Niciunul dintre noi nu vorbea, căci eram ocupaţi să nu călcăm pe pietre, să nu dăm în gropile, care erau la fiecare pas... Deodată, maiorul reţinându-şi o înjurătură, se răsuci şi mai înainte ca să-mi fi dat seama, căzu peste un şanţ neobservat. Aprinsei repede lampa mea electrică şi-l zării culcat între roţi şi fierării ruginite.

— Eşti rănit? — l-am întrebat, întinzându-i un capăt al bastonului ca să se apuce.

— Mi se pare că nu — răspunse el. — Dar mi-e frică de haină. Atât îmi mai trebuie.

Câteodată, neplăcerea altuia îţi provoacă râsul. M-am scuzat, reţinându-mi hohotele

— În loc să râzi — bolborosi el indignat — fă-mi lumină ca să văd ce-i înainte.

L-am ascultat, ridicând mâna care ţinea lampa şi ţinând-o aţintită asupra lui, îi întindeam bastonul. El însă în loc să se apuce, dădu un ţipăt sălbatic, plin de groază, de uimire, şi de nelinişte.

— Doamne! Doamne! Dumnezeule!

— Ce-i?

— Acolo, acolo, uite!

Mă întorc repede, îndrept lumina. La douăzeci de metri văd o uşă într-un zid vechi şi deasupra o cruce neagră.

— Ridică lumina! — şopti vocea răguşită a maiorului.

M-am supus. Deasupra zidului erau crengi mari.

— Mai, mai la stânga!

Atunci se ivi un fel de turn cu o fereastră ovală, cu gratii ce se asemănau cu acelea din strada Virginia intern 12.

IV

Un tremur îmi zbârci pielea, sângele îmi îngheţă şi o sudoare rece îmi udă tâmplele şi încheieturile mâinilor. Mi-aduc aminte ca acuma. N-am căutat să mă stăpânesc; încordarea mi-ar fi întunecat puterea de observaţie. Am plătit tributul meu de frică nebună, nesocotită, care cuprinde şi pe omul cel mai stăpân pe sine, apoi, încetul cu încetul cu respiraţia grea, cu mâna tremurândă, am îndreptat lumina spre faţa tovarăşului meu. Şi el, deja obişnuit cu pericolul ca şi mine, nu s-a putut stăpâni. Palid, cu ochii holbaţi, se uita în gol: respira greoi cu gura deschisă. După ce prima impresie trecu, el murmură:

— Să nu facem pe copiii!

Aceste cuvinte reuşiră să mă calmeze cu desăvârşire. Răspunsei:

— Nu suntem copii... dar e atâta de ciudată situaţia asta...

— De ce? N-am venit noi pentru asta?

— Aşa-i, dar...

Mi-era frică, trebuie să mărturisesc, o frică de ceva nenatural, dar era frică în toată puterea cuvântului. Dar asta nu ne-a împiedicat să încingem o discuţie uşoară, cu vocea în surdină, ca să decidem ce trebuie să facem.

— Să continuăm cercetările? Numai noi amândoi?

— Doi ajung — răspunse maiorul.

— De acord. Dar dacă dau alarma?

— Dumneata nu eşti de la poliţie?

— Da, dar e nevoie de un mandat de percheziţie, numai dacă nu e vorba de ceva flagrant. Şi aici nu e cazul.

— Ar putea să fie.

— Cum adică?

— Dacă Maud s-ar ivi la fereastra aceea...

— În cazul ăsta...

— Da, mi se pare că în cazul acesta s-ar putea face ceva.

— Sunt de părerea d-tale.

— Atunci, încetişor, îndreaptă lumina, sus. Cine ştie, poate are să înţeleagă şi are să se arate. Ea trebuie să fie acolo! Simt că-i acolo!

— Fii calm, domnule maior! Stai lângă mine. Gata?

— Gata.

Ridicai încet lampa. O lumină slabă dar suficientă se plimbă pe fierăria de lângă noi, pe drumul şerpuitor, pe zidul răpănos ce-şi arăta pietrele, pline de ierburi, apoi treptat, treptat se iviră copacii prăfuiţi, printre ramuri se arătă un turn şi în sfârşit marginea unui balcon cu piatra roasă.

— Atenţie — şopti maiorul.

Am ridicat puţin lampa să fac înconjurul ferestrei ovale, înconjurată de aceleaşi pietre. Apoi o plecai puţin. Era o pânză de metal, care nu acoperea pe deplin fereastra. Sus, era un loc liber, întocmai ca pe schiţa lui Serra şi văzui că fereastra dindărătul gratiilor era închisă.

Inspecţia a fost rapidă şi decisivă: am stins lampa.

— Precis!

Am repetat.

— Precis!

După o tăcere lungă, el mă întrebă:

— Ce facem?

— Aşteptăm.

Şi am rămas în aşteptare. Întuneric beznă. Tăcere. Dar era o tăcere dintr-o pustietate, plină de şoapte, de mii de paşi în ierburi, printre ramuri. O tăcere ca o prietenă, nu funebră ca aceea de la oraş. Şoapta aceea îmi umplea inima de bucurie, ca şi cum mii de ochi m-ar fi privit şi mii de urechi invizibile s-ar fi pus la pândă pentru mine.

— Nu se vede nimic — murmură maiorul.

— Răbdare!

— E prea târziu, poate.

— Poate! Dar oricine ar fi în dosul acelor gratii, e prizonier. Şi pentru prizonieri nu există nici zi, nici noapte.

— Adevărat, îmi amintesc zilele de arest din liceu.

— Să aşteptăm deci cu răbdare.

— Aşteptăm.

Din strada Nomentana venea un zgomot care creştea. Probabil că se relua circulaţia. Şi câteva minute fu un zgomot, ţipete, urlete, uruit de trăsuri, claxoane ce trebuiau să atragă atenţia aceluia care se află în turnul înconjurat de plante — bineînţeles dacă era cineva acolo. Acuma ştiam cum să ne orientăm şi ţineam ochii îndreptaţi spre locul unde zidul se înălţa în noapte. Fereastra ovală nu se vedea, era întuneric beznă, dar era acolo sus, ţintuită în noaptea mută. Tăcerea pusese iar stăpânire pe strada Nomentana, când se auzi un zgomot de maşină la colţul uliţei. Ecoul unei voci răsună deasupra noastră.

— Dracu s-o ia de uliţă. Ce gust să pună garajul între ruine. Da, vor să fie boieri, boieri, da-n calicie.

Vocea şoferului continua să blesteme. Noi ascultam. Se vede că un vecin avea obiceiul să-ţi ţină maşina într-o magazie din apropiere. Şi cum ştiam prea bine ce drum plăcut era în uliţa asta, nu ne-am mirat de potopul de înjurături ale şoferului. Mai mergând pe jos, mai împingând maşina din urmă, mai chiuind, mecanicul îşi aşeză maşina la locul potrivit. Credeam că vom avea tot timpul să-l observăm, în timp ce va curaţi maşina, dar ne-am înşelat. Plecă imediat molfăind greu nişte cuvinte neînţelese.

— Dracu să-i ia pe boieri! Rabla asta! Prinţesele astea, nişte păcătoase!

Prinţesa! Titlul ăsta îmi răsună în urechi ca o prevestire. L-am gonit într-un ungher al creierului, ca să pot judeca mai bine, cu siguranţă că era vorba de acea principesă.

— Bine! gândii eu. — Mai întâi să plece şoferul, şi apoi vom vedea!

Şi de astă dată am greşit. Omul nostru venea spre noi şchiopătând, ţinând o lanternă în mână, care abia lumina cărarea ceea plină de pietre. L-am atins cu cotul pe tovarăşul meu, care-mi răspunsese la fel. Eram înţeleşi. Dacă ne-ar fi descoperit ar fi făcut zgomot, aşa că era mai bine să-l prevenim şi să evităm ţipetele. Nu era o acţiune prea legală, dar o necesitate de moment. Dădui un ghiont maiorului ca să-i dau să înţeleagă să fie gata, şi mă pregăteam să sar cu revolverul într-o mână şi cu lampa în cealaltă, când omul nostru, mereu blestemând, se întoarse şi se îndreptă, încet, spre zidul cu crucea.

Căutai mâna tovarăşului meu, o apucai şi era tocmai momentul, pentru că bersalierul focos era să sară. M-a înţeles şi se linişti. Am rămas în aşteptare.

Omul se apropie de poartă, o deschise cu o icnitură grea şi intră.

— Ne apropiem! — șoptii eu.

Târându-ne printre pietre, ca două piei roşii pe câmpul de luptă, ne-am apropiat de poartă. Încercarăm s-o împingem uşor, dar omul nu uitase s-o închidă pe dinăuntru. Poate că nu era închisă ermetic: poarta se hâţâna uşor şi cu o lovitură puternică s-ar fi putut desprinde zăvorul.

— Bine de ştiut — gândii eu.

Deocamdată ne-am pus să ascultăm. În afară de zidul şi poarta cu crucea, mai era o bucată de grădină sau o curte cu copaci: auzeam paşii ce scârţâiau pe nisipul umed. Judecând după timpul parcurs, distanţa nu era mare. Auzirăm zgomotul unei chei ce ţipa în broască şi-apoi... tăcere.

— Ce facem? — mă întrebă maiorul în şoaptă.

Şi cum eu întârziam cu răspunsul, el îşi continuă gândul?

— Dăm atacul?

Deodată se auzi un zgomot care se răspândi în aerul

calm.

— Nici de dormit nu se poate!

— Taci, ramolitule!

Apoi tăcere. Am aşteptat câteva minute şi l-am tras apoi pe tovarăşul meu cu multă băgare de seamă, ca să nu facem niciun zgomot. Cu greu am răzbit să trecem stradela accidentată şi în faţa noastră apărură luminile din Corso Trieste şi lumina difuză şi opacă a oraşului. Când am coborât, am ridicat privirile spre colină. O lumină slabă încadra ovalul ferestrei şi apoi se stinse.

Era ora 1 şi 40.

După ce m-am despărţit ele maior îmi veni ideea să trec pe la spital; voiam să aflu ce fac bolnavii.

Doctorul era de serviciu şi mă primi foarte bine. Giovanni dormea liniştit, dar domnişoara Marcella era foarte agitată.

— Sora de caritate nu vrea s-o lase singură... se agită, murmură cuvinte fără înţeles.

Am rămas ţintuit locului.

— Cuvinte fără înţeles?

— Ca toţi bolnavii în condiţiile ei. Tocmai când ai venit dumneata, voiam să-i injectez un calmant.

— Pot să asist?

— Cum de nu!

În odaia albă era aproape întuneric. Sora ne întâmpină cu o expresie de nelinişte.

Sub pânza albă se agita un corp subţire. Cu multă fineţe, sora îi potrivi cearceaful şi perna, dar bolnava se ridică, întinzând braţele, parcă voia să se apere.

— Nu... nu... nu vreau... nu vreau!

Infirmiera încercă s-o culce, dar ea se zbătea, întindea braţele spre apărare, ţipând.

— Ţine-o şi d-ta, domnule comisar — zise doctorul — eu prepar injecţia.

Doctorul se apropie cu seringa în mână.

Umbra care se apropia de ea, o sperie. Se aruncă înapoi şi ascunzându-și faţa în pernă, ţipă:

— Nu... nu... poarta cu crucea!

Am tresărit atât de tare, încât doctorul îşi pierdu echilibrul. Infirmiera îl susţinu şi prinse seringa. Se uitară la mine, uimiţi.

— Ce s-a întâmplat?

— Aţi auzit?

Desigur că am auzit: poarta cu crucea.

— E vreun înţeles ascuns?

— Da... dar mai întâi să ne ocupăm de ea.

Ca şi cum criza ar fi trecut, fata căzu pe pernă şi părea fără simţire. Ajutarăm în orice caz pe medic, dar corpul fetei rămase imobil: niciun muşchi nu se mișca. Sora făcu puţină ordine. Învălui lampa.

Camera rămase în semiobscuritate şi ne uitarăm, nedecişi, unul la altul.

— Să intrăm în birou — zise medicul.

Şi în drum, adăugă:

— Cred că ai dori să scrii?

— Sigur.

Întinsei un proces verbal, care conţinea fraza bolnavei. Dacă cineva ar fi citit fără să ştie ce ştiam eu, ar fi râs: doctorul şi sora de caritate, care semnară, se uitară la mine uimiţi, încercând parcă să-mi spună ceva. Dar nu îndrăzniră. Numai sora murmură:

— Dumnezeu să ne aibă în pază!

Procesul-verbal cu faimoasa frază l-am păstrat de o parte, între hârtiile mele, printre notiţele răvăşite, însemnări, ipoteze, presupuneri în jurul faptului misterios, mai bine zis faptelor misterioase ce erau într-o strânsă legătură. Acum, cu viziunea pictorului şi cu descoperirea bătrânului misterios din turnul de la Santa Constanza, credinţa noastră se întări. Şi hârtia asta, pe care o ţineam în mână în drum spre casă, era pentru noi cea mai

puternică dintre dovezi.

Treceam prin grădina din piaţa Cavour. Cerul era acoperit, un vânt sufla printre copaci. Şi în aleea ce da în strada Vittoria Colinna, un fluierat scurt pătrunse în şoapta vuitului, o lovitură surdă de revolver automat, întrebuinţat de englezi. M-am întors brusc. O umbră fugea în dosul monumentului. Momentul meu de ezitare îi fu favorabil. Când am dat să fug, să-l urmăresc, era prea târziu. Dispăru spre piaţa Adriana. Şi atunci am comis o greşeală gravă, dictată de instinct. Am scos fluierul din buzunar şi am chemat în ajutor. Câţiva agenţi se iviră, şi se puseră în urmărire. Un taxi gol se opri: într-o clipă toată piaţa fu plină de curioşi.

V

Repet: a fost o greşeală gravă. În primul rând umbra care fugise, nu mai fu găsită şi a doua zi gazetele vorbeau de un atentat comis împotriva unui funcţionar de la siguranţă. Dis-de-dimineață, mi se telefona din biroul şefului: am răspuns cum m-a tăiat capul.

— Cam supărător — murmură vocea din birou.

— Pentru ce?

— Pentru că nu vom mai putea opune un veto. Cronicarii ziarelor au dat de veste şi fac aluzii la faptul misterios de acum câteva luni. Mi-e teamă că nu vom mai putea păstra tăcerea. Oricum, să auzim ce spune şeful.

Rezultatul fu catastrofal: gazetele de seară, după câteva informaţii senzaţionale, publicară coloane întregi despre misterul din strada Virginia, despre atacul împotriva profesorului Révere şi despre răpirea domnişoarei Terzi.

Dacă explozia gazetelor ar fi întârziat cel puţin cu două zile, ca să-mi permită să realizeze expediţia proiectată,

desigur că probabilităţile unui succes ar fi fost mai mari. Acuma, aduşi la cunoştinţa publicului, suspectaţi, bănuitori şi abili, nu rămânea nicio îndoială că răufăcătorii vor fi cu ochii în patru. Din fericire, a doua zi dimineaţă, după telefonul primit din birou, am încercat să fac un pas decisiv, hotărâtor pentru restul afacerii. Santini, pus la curent cu expediţia nocturnă în uliţa Santa Constanza şi cu procesul-verbal, l-am însărcinat să supravegheze turnul şi poarta cu cruce. Trebuia să supravegheze şi să pună mâna, fără discuţie, pe oricine s-ar ivi din acele locuri. Dar trecuse prea multă vreme între expediţia noastră şi paza brigadierului, o noapte întreagă. Acuma, dacă atentatul împotriva mea era o consecinţă a cercetărilor mele, dacă am fost văzut în jurul vilei Capodimonte, în uliţă sau bulevardul Trieste, nu era nicio îndoială că intenţiile noastre au fost descoperite.

Santini veni, după cum stabilirăm, pe la opt, fără nicio noutate. Linişte deplină în jurul uliţei turnului. Un agent camuflat în vânzător ambulant, intrase în vorbă cu şoferul, care spăla maşina şi înjura locul ce servea de garaj, fără să sufle o vorbă despre principesă. Câteva fraze tendenţioase produseră efectul dorit. În primul rând nu exista nicio legătură telefonică între garaj şi vilă, ci un fel de telegrafie fără fir foarte primitivă. Când se ivea o flacără roşie în vilă, era semn că trebuie pregătită maşina.

— Ia, o bătaie de cap, spunea şoferul. Mereu trebuie să sui scările să văd dacă nu arde limba prinţesei.

Făcea aluzie la flacăra roşie.

— Ştii dom’le! Am o bătătură la piciorul stâng!

— Încaltea eşti departe de stăpâni şi poţi să faci ce vrei!

— Ţi se pare!

Şoferul ar tutui şi pe Papa de la Roma.

— Să nu crezi. Dacă au pe cineva de la ţară, vreun ţărănoi, mi-l dau mie, parcă aş avea un han! Acum câteva zile, un bătrân... Da, stai, mă duc să văd ce-i cu limba

bătrânei.

Se întoarse furios.

— Este... ai dracului...

Agentul fusese destul de prudent şi mormăind câteva cuvinte, plecă. Dar informaţiile erau şi aşa destul de importante.

— Dom'le comisar — termină Santini — las' să duc cu afacerea până la sfârşit De greşesc, apoi bine, eu nu sunt decât un brigadier...

Bunul Santini! Simţea că indiciile erau slabe şi că pândea pericolul. În afecţiunea lui pentru mine se simţea o teamă să nu mă expun, nu pericolului care dacă era, îl ameninţa şi pe el, dar se temea de un eşec dezastruos pentru situaţia mea.

— Dragă Santini — i-am răspuns — trebuie să mă duc astă-seară, pentru o mie de motive...

— Dom'le comisar...

I-am tăiat-o cu binişorul, dar serios.

— Diseară, la ora nouă şi treizeci minute să fie totul gata, Santini. Va fi şi maiorul Biondi. Vin cu el la ora zece.

Mai mult nu discută. La ora indicată l-am găsit pe bersalierul, care se plimba fumând. Dai mai întâi trebuie să notez câteva amănunte destul de interesante, deşi cam vagi.

Mă pregăteam — pe la opt — să plec în oraş ca să mănânc ceva şi-mi veni în gând să trec pe la spital. Portarul mă înştiinţa că cineva m-a căutat şi aşteaptă încă. Era sergentul Arrighi. La întrebarea mea mută, el dădu afirmativ din cap. L-am tras la o parte.

— Spune. Ceva important?

— Nu ştiu, spune d-ta. Am gândit că trebuie să te avertizez.

Se găsea spre seară pe balconaş şi cum ne-am înţeles, chiar lângă grilajul despărţitor. Auzi sunând în apartamentul vecin şi o voce de femeie. Îi veni în minte că

poate să fie Gina. Era chiar ea: cineva îi rostise numele. Din fericire, fereastra spre balcon era deschisă. Chiar dacă era închisă, tot se auzea orice vorbă, atât de subţiri sunt pereţii casei astea populare. Întâi auzi o înjurătură de bărbat, apoi un glas rugător de femeie, vocile deveniră din ce în ce mai tari şi în fine se putea auzi clar.

— Mi-e silă până peste cap de prinţesa ta!

Vocea de femeie se tânguia.

— Ai mai văzut vreodată să meargă cineva la ţară, în luna lui april?

— Ce vrei să-ţi fac, ei sunt stăpânii!

— Stăpâni? Atâta rău! Să nu-şi închipuie c-o s-o facă pe tirana!...

Câteva cuvinte confuze, apoi...

— A, nu, eu nu! Eu nu mă mişc! Trebuie să fiu nebună! Parcă nu ştie comisărelul ăla! Să ştii, dacă-mi pică în mână, când ştiu eu, să ştii că nu-mi scapă. I-arăt eu lui. Nu ştie cine sunt...

Apoi nu mai auzi nimic. O cheie scârţâi în uşă şi sosiră alte două persoane mai puţin interesante. Arrighi coborî imediat şi se postă în gang sub pretextul că aşteaptă poşta. După câtva timp, văzu ieşind două persoane pe care le recunoscu din instinct. Portarul, fără să fi fost întrebat completă informaţiile:

— Asta-i un om şi jumătate! E Artur frumosul, care are să vie de hac odată bătrânului Biagioni.

— Fata-i frumoasă! — observă Arrighi ca să nu tacă şi să-l facă pe celălalt să vorbească.

— Nici ea nu-i mai brează. E în serviciu la o prinţesă... din alea acrite, cum spune şoferul.

Altceva nimic. Dar două informaţii erau preţioase: plecarea imediată şi vizita necesară a şoferului în strada Virginia.

— Fii atent, dom’le comisar! Artur ăla nu-mi place!...

Se vedea că Arrighi nu citise gazelele. Altfel, ar fi venit

fuga să-mi dea informaţiile şi-ar fi pus în legătură ameninţarea frumosului Artur cu atentatul împotriva mea. Nu întârziase să realizeze planul său, amicul... dacă el era autorul loviturii greşite. Am mulţumit sergentului şi l-am rugat să mă ţină la curent cu orice amănunt.

VI

I-am găsit pe toţi la posturile fixate, cam împrăştiaţi, încât am încercat să-i adun. Nu lipsea niciunul.

După ce dădui ordinele, pe care bersalierul le primi cu entuziasm, ne-am pregătit cu toţii de asalt. Nu era necesar să ne ascundem: cerul acoperit, ne favoriza. Şi locul pustiu era mai mult decât potrivit.

Doi dintre agenţi erau înainte şi noi îi urmam la oarecare depărtare, împrăştiaţi din cauza strâmtimei uliţei. Împreună cu maiorul trecui poarta cu crucea, portiţa garajului, până la poarta mare, de unde se vedea strada Nomentana. Aşteptarăm. Un zgomot discret fu preludiul acţiunii. M-am strecurat lângă prietenul meu şi m-am oprit în faţa portiţei, unde am dat de Santini cu doi agenţi. Urmă un dialog viu, pentru urechile indiscrete care l-ar fi putut auzi.

— Ce e?

— Dumneata, domnule comisar?

— Eu sânt, dar ce-i?

— Ceva suspect, domnule comisar. În inspecţie, am zărit două figuri care se ascundeau pe aici, doi tipi suspecţi. Sunt acolo. Arătă portiţa.

— Să vedem.

Acest „să vedem” era ca un cuvânt din „O mie şi una de nopţi”. Poarta se deschise şi intrarăm într-un tel de grădină prost întreţinută, ce părea încărcată peste măsură. Dar lămpile noastre scoaseră la iveală o cărăruie, care ducea la o clădire neisprăvită ascunsă între frunzişul unor

copaci. Urmă o vânătoare scurtă între noi şi agenţii care făceau pe hoţii. Zgomotul nu era prea mare, dar suficient să atragă atenţia locatarilor din casă. Nu se ivi nimeni.

Santini se apropie de uşa masivă de lângă cărare. Am putut observa fereastra ovală, de unde a pornit, cu o seară înainte, vocea bătrânului. Văzui un petec ce flutura în aer, încolo întuneric, ramurile copacilor se agitau neliniştite, norii grei, plini de ploaie alergau pe cer, completând scenariul actului 4 din Rigoletto, sinistru şi duşmănos...

— Domnule comisar — îmi şopti vocea lui Santini de lângă mine — uşa e deschisă.

— Cum?

— Era întredeschisă, am împins şi s-a deschis singură.

— Să vedem.

M-am apropiat împreună cu maiorul. Era într-adevăr deschisă şi am pipăit grosimea; o adevărată poartă de fortăreaţă. Am început să bat tare.

— Ei, cine-i? E cineva aici?

Tăcere. Am aprins lampa şi am inspectat gangul. Văzui o cămăruţă goală: lângă peretele din dreapta era o bancă roasă, în faţă era o scară îngustă de lemn care ducea la etaj.

— Mă tem că nu-i nimeni — şopti maiorul.

— Mă tem şi eu.

Santini făcu un gest spre plafon. Dădui, afirmativ, din cap. Brigadierul sări dintr-o dată pe scară, pipăi şi găsi o portiţa în plafon. Un scârțâit dovedi că portiţa cedează. O împinse şi auzirăm un zgomot de fier ruginit.

Îl urmarăm pe Santini, ridicând lămpile noastre electrice.

Pătrunserăm într-o cameră cu două paturi sumare, cu pereţii goi, cu podeaua de grinzi rău legale; o adevărată celulă de cazarmă. Câteva scaune stricate, o masă cu câteva sticle, romane senzaţionale, o călimară deschisă şi, lucru straniu, care fuseseră întrebuinţate de curând. Un

examen rapid nu releva nimic important. Câteva lucruri, probabil, de-ale şoferului. Dar cele două paturi erau neatinse, semn că nimeni nu se culcase de dimineaţă.

— Mai e ceva? întrebai.

— Nimic, domnule comisar.

— Mare fiasco, domnule maior! Am sosit prea târziu.

Ofiţerul se uită la cărţile de pe masă, cu oarecare enervare; am observat-o din felul cum le răsfoia. Deodată văd că se opreşte şi-şi pleacă capul. O bucată de hârtie lunecase dintre doua foi.

— Ce-ai găsit?

— Citeşte!

Era o bucată de hârtie, o parte dintr-un plic, aceea care se îndoaie la închidere, de forma unui trapez, hârtie roză cunoscută nouă, dar fără, parfumul caracteristic. Se puteau distinge câteva cuvinte mâzgălite cu creionul: sărmana, mica Maud Ronciglione.

— Ronciglione!

— Sărmana, mica Maud!

Prima exclamaţie este a mea. O rază de lumină se ivi în creierul meu. Ronciglione! Dar acolo era vila principesei di Capodimonte, unde s-au pus la cale glumele anunţurilor matrimoniale! Şi în timp ce maiorul mă apuca de braţ, repetând numele prietenei sale, i-am zâmbit, punând, degetul pe buze.

— Să uităm de lucrurile astea!

— Maud e poate în pericol...

— Nu cred. Oricum trebuie să procedăm, cu multă prudenţă.

Am pus hârtia preţioasă în portvizit şi continuai.

— Aseară sau azi noapte, înainte de a fi transportat cine ştie unde, bătrânul cu pisicile a vrut să lase un indiciu de mare importanţă.

— Aşadar, ne-a văzut ?

— Probabil. Asta dovedeşte că nu e un dezechilibrat

după cum credem. El a înţeles că cele două umbre de jos spionau şi se temeau să nu fie descoperiţi. A ghicit. Am fost văzuţi şi au procedat prompt în ceea ce mă priveşte pe mine: dumneata ai scăpat ca prin minune. Dar ceea ce e mai important pentru noi, e să ştim că avem un aliat atât de prudent încât lasă urme pe unde trece. Se poate că a văzut de la fereastră pe acei, care veneau să-l pună într-un loc mai sigur, văzând că ascunzătoarea fusese descoperită, şi, în întuneric a mâzgălit cuvintele astea. O idee excelentă, ideea unui creier metodic! Bravo ţie, bătrâne!

Maiorul mă privea cu urnire şi admiraţie.

— Dumneata crezi?

— Sunt sigur. Şi, după cum vezi, întâmplarea ne ajută: semne, indicii, dar partida nu-i pierdută. Deocamdată să plecăm. N-aş vrea ca blestematul de şofer să ne descopere.

Parcă dinadins, urletul sirenei trezi liniştea uliţei.

— Blestem! Repede, Santini!

Coborârăm numai să ne rupem gâtul. În câteva sărituri ajungem la poarta cu cruce, rămasă întredeschisă, tocmai când o deschise acela, pe care voiam să-l evităm.

— Ce-i?

— Ascultă, taci că te arestam!

— Poliţia!

— Da, poliţia! Şi altă dată să închizi bine poarta, dacă nu vrei să primeşti musafiri mai primejdioşi. Poţi să mulţumeşti lui Dumnezeu că a trecut patrula pe-aici.

— Dar ce, au fost hoţi?

— Cred că astfel se cheamă persoanele curioase care încearcă să între noaptea în casa altora.

Acest dialog avu loc în întuneric, într-un întuneric beznă, şi cu toate că eram foarte aproape de el, nu putea să ne distingă. Totuşi, blestematul de şofer, pe un ton batjocoritor, cu un suspin al unui om căruia i-a căzut o piatră de pe inimă, exclamă:

— Ia vezi! Domnul comisar din Trionfale!

Era ceva comic în cuvintele astea. Şi-mi fu atât de mare necazul că am fost recunoscut, încât am comis o nouă greşeală, poate mai mare decât prima.

— Da, mă cunoşti? Şi tu cine eşti?

Răspunse încet, cu o siguranţă în voce.

— Apăi's Gigi Telicani, don' comisar, şofer la prinţesa di Capodimonte.

— Şi stai aici?

— Da, dom'le.

— Sigur?

— Sigur... când n-am nicio fetişcană.

Alt răspuns batjocoritor. Era evident că păcătosul ştia mai multe decât spunea. Am ezitat şi am oprit un gest al lui Santini, care se pregătea să-i înşface pe domnul Telicani.

— Bun! du-te. Şi altădată să închizi uşa.

O ironie şi mai tare răspunse:

— Mi s-a părut c-am închis-o bine!

— Mai puţină vorbă! Am să te chem mâine! Noapte bună!

— Noapte bună, don' comisar! Noapte bună, don' brigadier Santini!

Şi apoi:

— Noapte bună, don' maior!

Îl cunoştea şi pe Biondi? M-am gândit să-l înşfac, dar m-am reţinut. I-am întors spatele, urmat de ceilalţi doi şi îndărătul meu auzii o voce ironică:

— Să vedem dacă, de astă dată, am închis bine!

Ne-am întors în tăcere. Pe bulevardul Trieste am dat drumul agenţilor şi brigadierului, apoi m-am îndreptat spre casă, împreună cu maiorul. Am luat un taxi, care ne duse în piaţa Cola di Rienzo. N-am schimbat niciun cuvânt.

Doar, la despărţire, ofiţerul mă întrebă ce planuri aveam.

— Niciunul! Pe mâine!

— La revedere!

Simţeam o nevoie imperioasă să rămân singur, cum mi se întâmplă uneori, când nu sunt mulţumit de mine. A doua zi am hotărât să vorbesc cu superiorul meu. În câteva clipe am ajuns la Viminale. Anticamera plină de lume, îmi păru de rău augur. Erau acolo ofiţeri superiori, preoţi şi femei elegante. Pe când strâmbam din nas, trecu un coleg de birou. Îmi strigă în fugă:

— Ai ales un moment rău ca să vorbeşti cu şeful.

— Cred şi eu.

— Ştiai doar că e mai uşor dis-de-dimineaţă.

— Ştiu... dar n-am putut.

— Te sfătuiesc să pleci.

— Mă întorc după aceea.

Dialogul acesta ţinu numai câteva clipe. Un ofiţer de jandarmi se apropie şi începu o discuţie despre serviciu. Mă pregăteam să plec, când uşa anticamerei se deschise. O femeie saluta pe cineva, vocea şefului răsună galantă:

— Bună ziua, principesă.

Simţeam că mă fixează cineva. M-am întors repede. Era principesa di Capodimonte. Am recunoscut zbârciturile şi dantura dar părul era ascuns sub o scufie de fetru împopoţonată, care o făcea mai caraghioasă. Mă privi cu un zâmbet de încurajare, dar nu-mi adresă niciun cuvânt. Părea că vrea să mă incinte. Făcui o închinăciune adâncă, la care ea îmi răspunse cu o căldură de cunoştinţă veche. Dar plecă. Tocmai mă pregăteam s-o urmăresc, când un coleg, care ieşise din birou, îmi spuse:

— Tu eşti? Mă duceam să-ţi dau o fonogramă.

— De serviciu?

— Fireşte! Şeful te cheamă...

Am rămas înmărmurit. Mă chema, trebuia să-i vorbesc şi eu hotărâsem să nu-l mai văd!

— Chiar imediat?

— Imediat. Vino. Excelenţă, comisarul Bonichi e aici!

Mă introduse şi plecă.

Şeful stătea îndărătul mesei masive de scris, sprijinindu-şi bărbia în palme.

— Bună ziua, Bonichi!

— La ordine, Excelenţă!

— Mi se pare că dorinţele noastre de a ne vedea, s-au întâlnit. Ce spui, Bonichi?

— Prin telepatie, dacă se poate spune, Excelenţă!

— Bine, bine! Mai bine aşa!

Şi tăcu. Eu aşteptam. Dar tăcu multă vreme aşa cu bărbia în palme. Întrerupse tăcerea, numai ca să caute un cuţit de tăiat hârtie, cu care se jucă. Iar tăcu, până când se răsti:

— Ei bine, Bonichi, aştept!

— Aşteptaţi, Excelenţă.? Îmi daţi voi să întreb ce aşteptaţi?

— Da, ce poţi să-mi spui despre acel faimos mister?

— Din strada Virginia?

— Fireşte.

Îi povestii, cu metodă şi calm, faptele survenite de la ultima noastră convorbire. Mă întrebă cu răceală:

— Şi dumneata crezi că acel desen are vreo legătură cu misterul din strada Virginia?

Se uită curios la schiţa lui Giacomo Serra.

— Sunt convins, Excelenţă!

— Dar trebuie admis că supranaturalul e într-un sens oarecare un aliat al poliţiei!

— Şi despre asta sunt convins, Excelenţă!

— E o metodă, chiar un sistem, ca oricare.

— Excelenţa Voastră nu poate nega că în mai puţin de două luni, un fapt neînsemnat în sine — urmat de altele mai grave, dintre care ultimul chiar cu mine, îşi îndreaptă vârful magnetizat spre un singur punct...

— Principesa di Capodimonte?

— Da, Excelenţă.

— Dumneata acuzi pe prinţesă? În mod formal?

Am ezitat. El continuă:

— Vezi? Eşti un om conştient, dragă Bonichi. Ştii că pentru acuzare, trebuie să ai dovezi... în afară de cele supranaturale. Şi mai presus de toate trebuie să distrugem credinţa că noi suntem aici, şi cu noi magistratura, ca să găsim un vinovat şi nu vinovatul. Dumneata eziţi, deşi pari convins. Pentru că eşti un gentilom, dragă Bonichi.

— Mulţumesc, Excelenţă!

— Pe care nu vreau să-l descurajez!

— O, Excelenţă!

Deveni din nou de nepătruns. Îşi puse bărbia în mâini şi mă privi cu ochi întredeschiși.

— Eşti de mult în anticameră, Bonichi?

— De vreo jumătate de oră, Excelenţă.

— Ai văzut când a ieşit de aici o doamnă?

— Principesa di Capodimonte?

— Ai recunoscut-o?

— Da, Excelenţă.

— Închipuie-ţi, pentru ce a venit aici!

— Ca să se plângă de mine, Excelenţă.

— Ai mult spirit de observaţie. Într-adevăr, principesa se plânge de comisarul din sectorul Trionfale.

— Pentru perechiziţia de ieri?

Şeful râse în surdină. Apoi:

— Şi pentru vizita asta.

— Excelenţă, se vede că principesa făcea de strajă!

— Se pare că şoferul a observat.

— Îmi daţi voie să mă îndoiesc. Din cele ce v-am povestit, se poate deduce cu siguranţă, că şoferul n-a observat nimic.

— Oricum, ea se plânge de d-ta.

Mă luă de braţ. Continuă:

— Bonichi, dumneata, care mă cunoşti de ani de zile, ştii că-mi place să fiu înţeles, fără să am nevoia să vorbesc

prea mult.

— O ştiu, excelenţă.

— Bine.

Se ridică, începu să măsoare biroul în lung şi-n lat. Vocea sa, de obicei răguşită, deveni sunătoare.

— Bonichi, una din două. Ori d-ta acuzi formal pe principesă, ori principesa are dreptate să se plângă de dumneata. Ce dracu! Cum se poate discredita o astfel de persoană! Aşadar, să vedem: dumneata trebuie să te decizi. Acuzi ori nu acuzi?

— Excelenţă, ca om cinstit, eu nu pot acuza dacă n-am dovezi.

— Ş-atunci principesa are tot dreptul la o satisfacţie.

Am plecat capul aşteptând sentinţa. Şeful îşi frecă, vesel, mâinile. Apăsă un buton: apăru un coleg.

— Domnul Bonaria, adu-mi lista posturilor disponibile: posturi de gradul avocatului Bonichi.

Acesta se înclină şi ieşi. Între şef şi subsemnatul nu fu schimbat niciun cuvânt, nici măcar o privire. Aşteptam cu capul plecat. El aprinse o ţigară. Bonaria reapăru.

— Iată, Excelenţă.

— Să vedem... Catania... Cagliari... Ţine mine ordinea, Bonaria. Avocatul Bonichi se retrage din însărcinarea de comisar al cartierului Trionfale şi e mutat în oraşul Cagliari... Am să desemnez mai târziu cine-l va înlocui. Deocamdată biroul va fi condus de sub-comisar. Bună ziua, Bonichi!

Mă pregăteam să plec, când mă rechemă:

— Bonichi, am uitat, condiţiile dumitale familiale. Îţi dau o lună ca să-ţi iei noua reşedinţă. Bonaria, ia notă.

M-am înclinat şi am plecat, urmat de privirea compătimitoare a colegului.

Povestirea maiorului Biondi

I

Comisarul Bonichi, încredințându-mi cele trei caiete ale acestei întâmplări, îmi zise:

— Continuă dumneata.

— Eu? Dar ce-s nebun? De ce o laşi dumneata?

— Eu plec.

Îl privii uimit.

— Pleci? În concediu?

— Forţat.

Eu nu i-am mai spus nimic, el însă continuă:

— Am fost strâns cu uşa, pentru că n-am putut acuza în mod formal, pe cine ştii. Trebuia, deci, dată o satisfacţie principesei, care e mai tare decât mi s-a părut. Divinitatea mâniată se va îndupleca. Asta mi-i răsplată: m-au detaşat la Cagliari

— Ce spui?

— Câteva ore cu aeroplanul.

— Cum, aşa în doi timpi?

— Nu mi-au dat o lună ca să-mi aranjez afacerile. Ce afaceri? N-am familie; un cufăr, o valiză şi totu-i gata. Cufărul va merge pe mare şi valiza prin aer. Am predat totul avocatului Parelzo, care mă va înlocui provizoriu şi la două, plec.

Într-o zi pe la vreo cinci după masă, ne-am adunat în odaia lui Giovanni să depănăm eternul subiect: dispariţia lui Maud...

— Ceea ce mă înfurie — am zis eu — e faptul că nu cunosc cauza întregii afaceri şi a celor trei atentate...

— Misterul are întotdeauna ceva atrăgător, ce dispare

odată cu luciul misterului.

— Cum? — strigai eu.

— Nu te căzni atâta, Giovanni va căpăta dureri de cap.

— Dacă durerea nu mi-a venit după atâtea chinuri — murmură amicul nostru — e semn că n-o să mai vie niciodată.

— Cine poate împiedica creierul să lucreze! Tu, bersalierule, te agiţi, faci gimnastică şi poţi să nu te gândeşti. În schimb eu, lângă şevalet şi Giovanni mereu nemişcat aici, nu putem să ne liberăm de gânduri fixe...

Aici Giacomo n-are dreptate. Am şi eu un gând, pe care nici viaţa pe care o duc nu mi-l poate scoate din cap. O mânuță slabă, în căutarea mâinii mele. Doi ochi cenuşii care caută pe ai mei, un zâmbet dulce...

Mă urmăreşte pretutindeni. Şi mereu îmi vin vorbele lui Giovanni în minte: „Dacă bolnava şi-ar reveni în fire şi ar întreba de Maud?”

A! Nu, ar fi o nenorocire! Trebuie s-avem un răspuns pregătit, de teamă ca ochii ceia să nu se stingă încă o dată şi surâsul să nu dispară pentru totdeauna. Atunci, el răspunse:

— Trebuie s-o găsim pe Maud cu orice preţ!

— Acum, când ne lipseşte Bonichi?

— Şi fără dânsul. Ce naiba! Trei bărbaţi ca noi?

— Doi! — murmură Giovanni cu glas melancolic.

— Chiar unul, chiar eu singur...

— Şi de ce nu eu? — protestă Giacomo.

— Te simţi în putere? Ia seama, îţi rişti viaţa...

— Ei, răspunse pictorul, dând din cap — oricum nu se mai vând tablouri.

— Şi ce ai de gând să faci, mă întrebă Giovanni

— Crezi că ştiu? Dar scumpul nostru comisar mi-a ţinut, într-o seară — în seara expediţiei în strada Nomentana — un discurs frumos şi m-a convins. Întâmplarea trebuie să vină şi să ne ajute.

— Spune-i Providenţă ! — şopti bolnavul.

— Fie Providenţă! Dar să vină cât mai curând.

Între timp veni sora trimisă de medic, ca să mă caute. Eu aveam o influenţă puternică asupra Marcellei. Au observat-o cu toţii. În prezenţa mea, ea se liniştea. Sora ma rugă să trec pe acolo... Văzui cum bunul meu amic Giacomo încruntă sprâncenele.

— Mă duc şi eu.

— Vino şi tu.

Artiştii văd toate numai cu creierul. Cine ştie ce se ascunde sub fruntea băiatului ăsta! Vrea să meargă cu mine la Marcella? Să vină. Dar să fie cu băgare de seamă. I-am repetat-o de multe ori.

— Să bagi de seamă cum vorbeşti. Nu ai de-a face cu un model.

Se simţi jignit.

— Drept cine mă iei?

— Las’ că ştiu! Cu Maud... ştii... studioul, portret, şi cu mâna...

— Ia te uită cine vorbeşte! Doar tu ai făcut curte lui Maud şi ai dat un chix formidabil.

Am simţit că roşesc. Din fericire, Giovanni zâmbi:

— Tocmai acum vă certaţi. Aţi găsit momentul!

— Ai dreptate. Dar nu uita, Giacomo, că Marcella e bolnavă.

Giacomo reluă.

— Ia te uita, ce protector are ! Dacă nu eram bolnav, Bonichi mă făcea pe mine protectorul ei, fii sigur!

Giovanni interveni din nou.

— Ei! Acum lăsaţi-o baltă şi vedeţi mai bine ce face fata.

Când plecarăm, ne zise:

— Vă întoarceţi, nu-i aşa?

Sora ne primi cu un zâmbet.

— E mult mai bine!

— Doarme? am întrebat eu.

— Nu! Dar e foarte liniştită.

— Se întremează!

Se dădu la o parte ca să putem intra.

Era ceva mai lumină ca de obicei. Ochii ei mă fixară, chiar de la intrare.

— Bună ziua — şoptii eu.

Dar ea nu răspunse. În timp ce-i căutam pulsul degetele ei strânseră pe ale mele. O umbră de nelinişte îi trecu prin priviri. Era aproape să vorbească, dar nu scoase niciun cuvânt, privea peste umerii mei şi zâmbea. Zâmbea şi lui Giacomo, care mă urmărea şi o privea cu gura deschisă.

— E atât de bună, murmură sora. Nu-i aşa? continuă ea adresându-se bolnavei, domnişoara e bună şi are să bea laptele.

— Zâmbi.

— Vedeţi, domnilor, şopti sora, a început să înţeleagă. Luaţi loc.

Ne-am aşezat lângă pat.

Bolnava îşi plimba privirile de la mine la Giacomo şi de la Giacomo la mine, ca şi cum ar fi aşteptat ceva. Dar după câteva minute, cum niciunul dintre noi doi nu scoteam o vorbă, ea pronunţă clar:

— Şi Maud! Unde-i Maud?

Am rămas ca de piatră. Sora înmărmurise. Luaţi aşa pe neaşteptate, n-am fost în stare să rostim un cuvânt. Dar copila repetă, cu un tremur uşor de emoţie în glas:

— Maud? Unde-i Maud?

Giacomo se arătă, mai mult decât mine şi decât sora, la înălţimea situaţiei.

— Da, Maud vine! Fii însă cuminte! Fii liniştită!

I-am surâs, i-am strâns mâna şi am simţit un fel de mânie. Vasăzică el cu firea sa indolentă, aproape amorţită, care se repede, ca toate naturile slabe, aşa, din senin, vrea să zică el mi-a luat-o înainte!

— Maud are să vină, o aducem şi pe Maud, fii liniştită!

am zis şi eu la rândul meu.

Mi-a zâmbit şi mie, mi-a strâns chiar mâna:

— Mi-e foame!

— Semn bun! — îi răspunse călugăriţa — mă duc numaidecât!

Marcella, sleită de forţarea făcută, adormi. Sora se întoarse cu un castron, şi după ea veni şi tânărul medic

— Semn bun! — murmurai — A vorbit. A întrebat de sora ei!

— Semn bun, fireşte — răspunse el — Totuşi nu trebuie să ne bizuim prea mult. Sunt fenomene intermitente. Mai este, până la însănătoşire.

— Nu credeţi să vină vreo îmbunătăţire?

— Totul e posibil. În faţa fenomenelor nervoase, noi medicii mergem pe dibuite, ca şi cum ne-am afla în întuneric. Încercăm, înaintăm încet, de frica dezamăgirii neaşteptate, nu prea avem încredere şi câteodată ne oprim, ca paralizaţi. Sunt fenomene ce aduc surprizele cele mai neaşteptate şi mai temute. Dar nu vreau să vă descurajez. Am cea mai mare încredere în constituţia corpului ei.Se apropie, o observă. Ea respira liniştit, ca o copilă adormită. Şi eu o învăluii cu o privire plină de emoţie, dar, un nou val de mânie mă cuprinse, văzând cum Giacomo o mângâia cu aceeaşi privire.

— S-o lăsăm în pace! — murmură doctorul.

Şi ieşirăm împreună.

Când ne-am întâlnit toţi trei — la Giovanni, după ce i-am povestit cele întâmplate la spital, bietul nostru prieten exclamă:

— Ah! Dacă n-ar trebui să stau în pat!

— Ce-ar fi î

— Aş căuta-o pe Maud chiar dacă ar trebui să răscolesc toată Roma!

Cuvintele astea răsunară ca o mustrare.

— Ai dreptate, trebuie s-o căutăm pe Maud. Dar nu cred

să fie la Roma.

— Atunci, unde?

Aici, Giacomo dădu dovadă de promptitudine:

— La Ronciglione!

— Întocmai! Scrisorica pe care am găsit-o în cartea de la Santa Costanza e clară. Dar cum să ajungi la dânsa?

— Se află desigur la vila principesei.

— La prima vedere se pare că e aşa. Dar dacă te gândeşti bine, vezi că sunt mult mai şireţi. Bonichi ar spune la fel. Ei, dacă ar fi cu noi! Răbdare: vom lucra şi singuri.

— Duceţi-vă la Ronciglione! — propuse Giovanni.

— Da! Dar eu sunt ofiţer, scumpul meu!

— Cere un concediu.

— Eu m-aş duce! — exclamă Giacomo.

— Da? Să te strângă de gât şi să te arunce în lacul Vico! Ne cunoaştem noi, dragă Giacomo! E prea, prea!

— Atunci ce facem?

— Vom mai gândi. Cine ştie! Întâmplarea ne mai poate ajuta. Ascanio Bonichi credea în întâmplare, care ne-a fost, până acum, un ajutor preţios. Cine ştie! Să aşteptăm!

Dar în seara aceea, la despărţire, eram cu toţii deprimaţi.

II

Totuşi — Bonichi ar zâmbi ironic la acest gând — chiar întâmplarea m-a pus pe drumul pe care-l căutam. Două zile după hotărârea luată, eram, dimineaţa la orele nouă, la raportul colonelului. Rapoartele acestea, în timpul cărora vorbeam amănunţit de viaţa regimentului, erau foarte amicale. Eu ţineam mult la ele pentru că batalionul meu trecea drept model, superior batalionului, comandat de

locotenent-colonelul, un biet om încărcat de nevoi. Locotenent-colonelul întârziase şi eu am dat raportul înaintea lui.

Raportul se termină şi ca de obicei nu ne mai rămânea decât să luăm vermouth-ul împreună.

Văzui pe colonel, care întindea nişte hărţi şi-şi punea ochelarii. Adjutantul batalionului meu, căpitanul Pergoli, un băiat simpatic, îmi şopti la ureche:

— Mi se pare că e vorba de tactică!

Într-adevăr, maiorul adjutant întinse o hartă pe o masă şi o fixă cu băgare de seamă, cu nişte pioneze. Iar colonelul, cu ochelarii pe vârful nasului, desfăcându-şi foile, ne comunică:

— Domnul general — comandant al diviziei, a ordonat ca în ziua de 3 iunie, adică marţi.

— Nici vineri şi nici marţi, nu te înscri, nu te desparţi... — cânta tânărul sublocotenent medic.

— ...se va face un exerciţiu tactic la nord de Roma.

Am ciulit urechile iar inima începu să-mi bată cu putere. Colonelul îşi privi ochelarii şi continuă:

— În ceea ce priveşte,... unde... *sacrebleu...* da... cum îi zice...

Întinse o foaie şi citi:

— Trupele garnizoanei trebuie să pornească în marş spre Viterbo, în noaptea de 2 spre 3 iunie, ca să ia contact cu trupele adversare, ce vin din Viterbo şi care au fost semnalate lângă...

Eu am început să murmur în mine: Ronciglione... Ronciglione... Ronciglione.

— ...da, lângă Ronciglione.

Inima îmi zvâcni atât de tare, încât îmi opri respiraţia.

M-am apucat de cel care stătea înaintea mea, doctorul care continua să murmure:

— ...nici marţi, nu te însori. Nu ţi-e bine, domnule maior?

— Nimic, doctore, mulţumesc, o ameţeală.

— E gol stomacul, domnule maior. Prost! E adevărat ceea ce spune şcoala din Salerno: mai bine în picioare decât pe scaun, mai bine la căldură decât la frig, mai mult gol decât umflat, dar nu chiar gol de tot: stomacul prinde repede nărav...

L-am lăsat să-şi dea toată cultura pe faţă şi m-am apropiat de masa cu hărţi, peste care se aplecară toţi, iar colonelul lăsase să-i cadă ochelarii. Dar eu nu vedeam nimic, doar în afară de un fond cenuşiu, pe care şerpuiau linii multe. Eram atât de zăpăcit că întâmplarea îmi venise atât de repede în ajutor, încât dacă m-ar fi întrebat colonelul ceva, m-ar fi trimis la balamuc.

Aşadar, iată că mi se oferă Ronciglione spre cercetare, aşa cum doream eu, ca să pot face orice fără să trezesc vreo bănuială. Şi-am rămas tăcut, închis în mine, înmărmurit, orele treceau fără să simt şi tunul bubui anunţând deodată amiaza.

— Ehei! — exclamă colonelul. Să mergem să luăm vermouth-ul.

După vermouth, am luat un autobuz teribil, care m-a dus până la piaţa Cavour. Giacomo mă aştepta la „Racul Verde”, fixând, fără să se decidă să mănânce, o bucată de şuncă la grătar. Cum mă văzu, îmi dădu o veste care după el era neaşteptată:

— Am găsit mânăstirea! Sant’ Elia! Călugării sunt nemţi, foarte de treabă...

L-am întrerupt:

— Nu te grăbi, e aproape de Nepi, nu de Ronciglione.

— Tot aia-i, numai câţiva paşi...

Aceşti artişti sunt fenomenali. Au simţul proporţiilor, al perspectivelor, dar...

— Nenorocitule — îi zisei — dar nu ştii că între Nepi şi Ronciglione sunt cel puţin zece kilometri? Şi tu crezi că ai să faci drumul ăsta în fiecare zi, dus şi întors, cu caseta,

şevaletul şi celelalte bulendre şi pe lângă asta să cercetezi, să spionezi... Dar dacă crezi că poţi dormi afară din mânăstire, o singură noapte, călugării aşa de treabă cum sunt, te vor da afară!

Giacomo se scărpină în cap. Şi cum în fond nu-mi place să necăjesc pe oameni şi mă simţeam vesel, plin de generozitate şi cedeam totul frumos şi voios, l-am zis, bătându-l pe umăr, încât se clătină:

— Poţi să faci rasol din călugării tăi nemţi, pentru că dezlegarea problemei am găsit-o eu.

— Tu?

— Fireşte. Întâmplarea, celebra întâmplare de care-ţi baţi joc, m-a servit ca şi cum ar fi fost de o sută de ani în casa mea şi hrănită de mine...

— Dar explică-te!

— Asta nu... deocamdată! Nu-mi place să repet lucrurile importante. Pierd din valoarea lor. Să mergem mai bine la Giovanni şi vă voi spune la amândoi cum ne-a venit în ajutor întâmplarea sau Providenţa.

Pictorul mă urmă ca un câine flocos cu un coş în gură. Giovanni ne aştepta. Şi ca toţi bolnavii, care stau singuri ore întregi, gândesc şi citesc limpede pe faţa celor din jur, el observă imediat — mai ales după mutra pictorului — că se întâmplase ceva nou.

— Veşti noi, Giacomo?

Cel întrebat mă arătă cu degetul.

— Întreabă-l pe el.

Ca să nu-l chinuiesc, i-am povestit totul.

— Ce bună brânză pentru macaroane! — exclamă pictorul.

— Iar Providenţa să ne ajute — murmură bolnavul.

Apoi începură cu melancoliile.

În primul rând, Giovanni:

— Păcat că eu trebuie să zac aici în pat...

Apoi Giacomo:

— Şi când mă gândesc! Câmpul e pentru tine şi nu pentru mine.

La început nu ştiam ce să răspund: l-am luat deci la harţă pe al doilea:

— Întotdeauna faci la fel. Deschizi gura şi dai drumul duhului, dacă mi-e îngăduit să spun astfel.

Se uită urât la mine, dar bolnavul întoarse capul. Cu atât mai mult.

— Da, eu dau drumul duhului! Dar ce să fac? Nu sunt nici bersalier, nici alpin... în concediu.

— Mai las-o şi tu! Nu ştii decât să mâzgălești cu vopselele tale. Sau ce crezi că vreau să iau toată gloria? Are să mai fie şi pentru tine. Vei veni cu batalionul.

— Adică, pentru ce?

— Ei asta-i... să faci schiţe. De altfel ce crezi? Or să vină mai mulţi civili. Doar nu-i oprit.

— Cum? Mă iei cu tine?

— Exact. Te iau pe motocicleta mea.

Pictorul părea transfigurat.

— Ce geniu e bersalierul ăsta — murmură el — ce talent! N-ar da nimeni pe el nici doi bani, dar are iniţiativă.

— L-am întrerupt:

— Vom fi, deci, trei.

— Cum trei?

— Îl socotesc şi pe sergentul Arrighi... e în curent cu toate. Dar aş prefera să fim în patru. Fă şi tu, Giacomo, un lucru bun, şi du-te de vezi dacă s-a întors Santini.

Entuziasmul răpise memoria pictorului.

— Numaidecât!

Şi ieşi. După aceea, l-am părăsit pe Giacomo ca să mă duc la Marcella. Era trează şi-mi surâse.

— Şi Maud? Unde-i Maud?

Am vrut să fac o încercare.

— Maud mă aşteaptă. Mă duc s-o iau şi-o aduc aici.

Ochii albaştri mă fixară:

— Da, da, aici, Maud!

Sora şi cu mine ne apropiarăm. Îi ţinea mâna, o strângea şi repeta:

— Da, aici, Maud.

Ochii îi străluceau. Dar nu dură mult. Cu încetul, privirea se rătăci, mâinile slăbiră şi ea căzu istovită pe părul ei bogat. Pleoapele i se închiseră.

— Şi ăsta-i un progres — murmură sora. Doctorul trebuie s-o ştie.

Afară, în strada Plinio, îl întâlnesc pe Giacomo, care se întorcea, îmi aruncă o privire bănuitoare şi-mi zise :

— Santini e mereu în misiune... unde, nu se ştie.

N-o porni înainte, ci luându-mă de braţ mă însoţi.

III

Intrând pe poarta drumului principal spre Ronciglione, Giacomo s-a dat jos. Făcuse drumul pe motocicletă, în dosul meu.

— Să vii la celălalt capăt al satului. La dreapta e o casă ţărănească, unde stau eu. Să nu te vadă nimeni.

Pe munţi se desenau abia primele raze de aur, satul era vesel şi lumea pe-afară. Se anunţa o vreme frumoasă. Am ajuns la casa destinată nouă şi în primul rând mi-am căutat o odaie comodă, luminoasă şi potrivită pentru amicul meu, pictorul. Aveam de unde alege. Erau odăi multe şi Giacomo se declară mulţumit.

Pe sergentul Arrighi, l-am însărcinat să ia toate informaţiile posibile despre vila Capodimonte şi lui Giacomo i-am recomandat să nu se arate toată ziua ca să nu dea de bănuit.

Când Arrighi se întoarse cu patrula, mă informă că împrejurimile lacului Vico, erau mai toate proprietăţile

principesei.

— Mai e o căsuţă de adăpost pentru vânători, în pădurea de pe muntele Venera — adăugă el — dar trebuie să străbaţi kilometri ca să ajungi acolo!

— Numai dacă nu s-ar trece şi lacul cu barca — răspunsei eu.

— Da, domnule. E chiar o barcă stricată.

— O să facem, în timpul nopţii, o cercetare la faţa locului.

Exerciţiile, şi mai ales inspecţiile mele mă reţinură până la apusul soarelui. Când m-am întors am găsit un bilet de convocare la Comandamentul general.

— Să vedem — am spus lui Giacomo — dacă mă recunosc.

Când am ajuns la poartă, am fost anunţat că raportul se dă într-un chioşc din parc.

Un grup de doamne şi de bărbaţi distinşi în haine de vară, se bucura de boarea serii. Am recunoscut-o pe principesă, părui ei îngrijit, cu un cioc de vultur ce denota voinţă, cu gestul meridional şi m-am simţit fixat de doi ochi magnetici. Afurisită femeie.

Ce femeie şi ce ochi! Mă fixă, nu fără să mă scruteze: sau nu mă cunoştea sau nu mă recunoştea. La salutul meu, ea răspunse cu capul şi cu un surâs ce ascundea o mină de aur. De departe, însă, când m-am întors cu suita generalului, figura aceea zveltă, cu părul cenuşiu al unui apus întârziat şi gesturile ei tinereşti puteau să mă înşele. Dar cu cât mă apropiam, cu atât devenea mai evidentă ruina. Generalul prezentă pe ofiţerii suitei. Am simţit că devin palid sub chipiul cu pene şi sub barba nerasă de două zile. Nu mă văzuse niciodată, dar auzise, desigur, numele meu.

— Domnilor ofiţeri! zise în sfârşit doamna — sunt fericită că am anticipat vilegiatura mea, având astfel plăcerea şi onoarea de a vă găzdui. Vă rog să acceptaţi astăzi o

băutură rece... dar vreau să sper că veţi fi mai mult oaspeţii mei şi eu gazdă mai primitoare.

Nu era nimic de zis: mai gentilă nu se putea... Ne strânserăm în jurul mesei, ne prezentarăm doamnelor, aproape toate drăguţe — şi nobililor domni aproape toţi bătrâni şi uscaţi. De şapte sau opt ori am repetat numele meu ca să nu fie înţeles, până deodată am tresărit: o mogâldeaţă lungă, uscată, atât de uscată încât ar fi putut trece, la panoramă, drept om-schelet, cu nişte mustăţi lungi şi un craniu ţuguiat pe care puţinii peri erau bine linşi, cu un nas ca o cocoaşă, se înclină murmurând, lăsând să-i cadă monoclul:

— Conte Lampugnani!

Era pentru prima oară că-l vedeam! Iată-l! Cine se aştepta? Eu nu: uitasem de existenţa lui. Când colo!

— Foarte fericit!

Am strâns o mână osoasă şi am zâmbit. Surâsul lui îmi expuse nişte dinţi lungi ca nişte falange.

— Doriţi un cocktail, domnule maior?

— Mulţumesc, cu plăcere, domnule conte. El îmi oferi o băutură răcoritoare şi excelentă, ca şi cum ar fi fost o floare fragedă şi mirositoare în loc de un jigărit rege al Beoţiei.

— E o invenţie a mea!

Mă încărcă de laude, încât am devenit prieteni — pardon — ca porcii. Iertaţi-mi expresia. Dar aşa ar fi spus poetul. Poate că mă suspecta, fără să mă cunoască, aşa cum putea să suspecteze pe oricine. Dar spre deosebire de principesă, nu-mi părea de temut. O fiinţă slabă neînsemnată, şi mai ales prăpădită. De la început ne-am înţeles de minune, poate pentru că nu m-am ţinut după doamne, cum făceau colegii mei.

— Principesa e ca providenţa — îmi zise el — are în vedere totul.

Luându-mă de braţ, în mod familiar, mă conduse spre un

fotoliu şi-mi zise:

— E oricând şi oriunde la dispoziţia oaspeţilor... aş putea să jur că acuma ea se gândeşte la cine ştie ce surpriză plăcută.

Iar glasul principesei sună, ca un flaut, ironic, — era singura ei însuşire ce nu-i trăda vârsta:

— Aşadar, domnule general, sâmbătă viitoare, manevrele vor lua sfârşit?

— Astea nu-s manevre, principesă, sunt exerciţii tactice...

— Pe vremea noastră, astea erau manevre, nu-i aşa? Dar puţin importă: sâmbătă se vor termina.

— Vă grăbiţi atât de mult să ne daţi drumul?

— Din partea mea, aş vrea să staţi aici toată vara. E aer plăcut aici, dar petreceri puţine. Aş vrea, domnule general, să vă ofer un bal la terminarea manevrelor.

— Mie, principesă?

— Ofiţerilor dumitale. Pot să-l fixez pentru sâmbătă? Aş dori să invit şi prietenii din Roma şi din Viterbo, în afară, se înţelege, de acei care se află aici.

— E o idee nobilă, aleasă...

— Ospitalieră, să-i zicem ospitalieră. Nu exagera, domnule general. Doamnele vor fi în câştig, pentru că aşa sunt reduse la rolul de balerine ca şi contele Lampugnani.

Râse. Râse şi contele ca un scrijelit ascuţit. Dar protestă:

— Principesă, ştii să eu dansez cu plăcere şi, din toată inima.

— O ştiu, moşulică şi mă bazez pe d-ta.

— E providenţa — îmi şopti vecinul, oferindu-mi un cocktail. Ce spui de ideea asta de a organiza un bal, domnule maior?

— Ideea unei femei nobile!

— Şi vei vedea ce spirit inventiv, ce cotillon! Şi asta — sfârşi el sorbind prin pai cocktailul — asta e tot o invenţie

de-a mea. L-am dedicat principesei şi poartă numele de cocktail Capodimonte.

Instinctiv am dat paharul la o parte.

IV

Înainte de ivirea zorilor, am pornit-o cu sergentul Arrighi spre lacul Vico. Stelele păleau pe Cimino şi lumina difuză, o lumină cenuşie a unui azur plutitor în ceaţă, ne permitea să nu facem uz de faruri. Cenuşiul şi albastrul se contopeau. Luna lui iunie era minunată şi ne simţeam mai liberi deşi eram pe motocicletă.

La cotitura şoselei Cassia, în timp ce îndreptam luneta mea de câmp spre orizont, mă simţeam atras de dimineaţa limpede a munţilor Albani până la Soratte. Mă uitam şi mă îmbătăm de aerul curat.

Arrighi se uita şi el, dar numai spre lacul şi coastele muntelui Venere, cu fagii deşi ce-i acopereau vârful: se uita şi el cu un ochean mai comun. Punea atâta atenţie şi atâta grijă, încât voiam să mă încred în el şi să mă întorc la Soratte şi la Terminillo, când deodată sări şi luându-şi ocheanul îşi frecă bine ochii, parcă i-ai fi intrat un fir de pai.

— Ce-i Arrighi — l-am întrebat — o musculiţă?

— Încă ce muscă!

Îşi deschise ochii înroşiţi, parcă ar fi fost izbiţi de prea multă lumină.

— Uitaţi-vă! şi arătă spre lacul din apropiere.

— Văd... soarele-i pe lac.

— Uitaţi-vă bine, chiar acolo unde-i lumina. O barcă.

— Aşa-i! O barcă. Cum? Se pescuieşte noaptea pe lac, aici?

— Nu ştiu. Dar când am sosit noi, barca era aici. Şi e

cineva acolo, care se uită la noi cu telescopul.

— L-ai văzut?

— Nu... l-am simţit. Am prins în lentilele noastre raza de soare.

— A, de asta...

— Da, domnule. Dar uitaţi-vă cum reintră în umbră.

Într-adevăr, era acolo o barcă ce stătea nemişcata în mijlocul lacului. Am îndreptat într-acolo luneta mea puternică şi am desprins două persoane prost îmbrăcate, aplecate peste apă, parcă ar fi spălat ceva. Una dintre ele, de statură obişnuită, cu pălăria pe ochi, cealaltă o figură pătrată, vânjoasă, un gigant cu capul înfășurat cu o batistă, cum e obiceiul la ţigani.

— Sunt nişte pescari!

— Hm!... răspunse Arrighi. Pescari ce se uită cu luneta la lumea ce trece pe şosea !

— Ai dreptate. Să ne ascundem între copaci.

Am coborât, ca şi cum ne-am vedea de drum şi am pierdut din vedere lacul şi barca. Puţin după aceea, i-am regăsit din nou, şi i-am observat dintr-un tufiş, fără să mişcăm o frunză. Părea că cel mai scund dintre ei ne caută cu luneta, în timp ce celălalt mânuia lopeţile. Credea, se vede, că eram doi militari din manevră, care au ocolit, din întâmplare, drumul, ca să admire priveliştea lacului şi a pădurilor. Încetă să se mai uite spre noi şi începu să exploreze, cu atenţie, muntele. L-am imitat. Frunzişul părea compact, un con aproape perfect. Dar sergentul îmi şopti:

— Uitaţi-vă cu atenţie.

La început n-am observat nimic important, nimic ce să întrerupă coama frumoasă de fagi. Dar apoi, mi se păru că se desena ceva mai obscur prin culoarea plăcută a fagilor. Nu mă înşelam.

— E o căsuţă de vânătoare, un zid vechi verde. Dar culoarea fagilor nu e deopotrivă în toate anotimpurile, mai

ales acum, şi căsuţa se trădează. Totuşi nu se poate tăgădui că nu au zugrăvit-o cu scopul de a înşela păsările sau oamenii.

Sergentul nu vorbise niciodată atât de mult. Mă uitam la el, uimit:

— Bravo! Unde ai învăţat astea?

— Sunt înscris la şcoala agrară, domnule maior.

— Felicitările mele.

Dar Arrighi dădu din cap.

— Nu e bine cultivat! şopti el. S-ar putea face mai bine.

— Aparţine principesei?

— Da, domnule.

Acuma, barca se îndrepta spre stânga lacului, adică spre stânga noastră, unde se zărea un ogor şi o casă ţărănească, singurul loc ce părea locuit. Am aşteptat ca să tragă la mal: namila îl ajută pe celălalt să coboare, apoi trase barca şi dispăru în casă.

— Ce crezi? l-am întrebat.

— Hm! după haine, par oameni săraci.

— De ce?

— Pentru că poartă nişte zdrenţe, dar felul lor de a merge...

— Ce găseşti în mersul lor?

— Găsesc că mersul acesta e mai potrivit pentru un orăşean, decât pentru un om obişnuit cu malurile grele ale lacului.

Avea dreptate. Dar ăsta nu făcuse şcoala de agricultură, ci şcoala de poliţie.

Ai dreptate.

Acuma, locul era scăldat în soare: verdele strălucea iar muntele Venera căpăta felurite nuanţe de verde. Un câmp de flori se întindea spre nord, ca un covor de aur.

— E timpul să ne întoarcem, d-le maior!

Sergentul avea dreptate. N-am făcut prea multe observaţii de manevră dar nu mi-am pierdut timpul

degeaba.

— La noapte ne întoarcem, d-le sergent.

Răspunse, fără să mă privească:

— Da, domnule.

Sus, la răscrucea drumului Cassia, ne întâmpină un nor de praf. Era generalul cu întregul stat major.

— Hei, Biondi, te întorci? Nimic nou?

— Nimic, domnule general.

Se oprise să privească lacul, frunzişul des, conul muntelui Venera, desişurile de nepătruns. Inima sa de om născut în Valdosta, tresălta de bucurie. Ochii îi străluceau. L-am înţeles.

— Frumoase locuri pentru vânătoare, domnule general! Sunt ale principesei.

— Asta-i! Mai bine decât tactica.

Am nimerit-o la ţanc. Eram sigur că are să-şi facă efectul. L-a făcut şi încă cum! Seara, după raport, când făcurăm cerc în jurul mesei cu aperitive, generalul începu:

— Principesă, v-am invidiat dimineaţa asta!

— Poate pentru că dormeam, domnule general ?

— Sunt bătrân, principesă, nu mai dorm ca să nu-mi pierd vremea. V-am invidiat pentru parcurile de vânătoare.

— Care, domnule general?

— Acela de lângă lacul Vico.

Cum ştie să se stăpânească! Dar o umbră îi trecu printre zbârcituri.

— Nu mă pricep la vânătoare, d-le general, dar nu cred să fie mult vânat.

— Posibil? Nu e pe muntele acela, ale cărui poale dau spre lac?

— Ba da, d-le general, e el meu. Teren sterp... lemn puţin.

— Dar nu vă place vânătoarea?

— La vârsta mea, generale, orice vânătoare e oprită.

— Nu vă calomniaţi, principesă! Tocmai bine să se

sfârşească manevrele...

Contele Lampugnani interveni:

— Domnule general, vânătoarea e oprită.

— De acord. Dar o recunoaştere n-ar strica şi abia la toamnă am putea face ceva.

Principesa şi contele schimbară câte o privire. Prima nu putu să-şi ascundă o umbră de supărare. Dar el fu mai şiret.

— Ar fi o oboseală zadarnică, d-le general. Să pierzi o noapte întreagă, să te chinuieşti o dimineaţă şi să te întorci cu soarele în cap. Eu am făcut-o, sunt şi eu vânător, aşa că nu te-aş sfătui.

Ca bun piemontez, generalul era încăpăţânat.

— De ce să pierd, o noapte? Se poate dormi chiar acolo? E posibil să nu fie vreo căsuţă, vreo baracă de adăpost?

— Nu este... sau cel puţin...

Se uită spre principesă.

— Anul trecut, nu era. O casă dărăpănată şi nimic altceva.

O altă privire.

— Aţi pus s-o repare, principesă?

— Nu! E prea multă umezeală în pădurile alea de fagi. Ciuperci sunt pe-acolo, da, dar sălbăticiune nu este.

Generalul nu mai insistă, contele îi oferi o băutură răcoritoare, principesa creă o diversiune.

— Vom mai vorbi despre vânătoare, d-le general. Deocamdată să vorbim de un lucru mai urgent, despre balul de sâmbătă.

— La ordine, principesă.

Închizând ochii, am revăzut între frunziş, forma pavilionului care se estompa pe nuanţa fagilor. Să fie aceea o casă dărăpănată?

— Un cocktail, domnule maior?

În faţa mea stătea contele Lampugnani, încovoiat în două, cu monoclul scânteietor şi mă măsura. În mână ţinea

o cupă cu un fir de pai nou.

— Mulţumesc, cu plăcere...

Dar cineva trecu în grabă şi mă lovi. Conţinutul cupei se răsturnă pe haina imaculată de tenis a contelui, care-şi permise o înjurătură:

— Neghiobule!

Cel ce intrase, rămase încremenit, bolborosi câteva cuvinte de scuză, rămânând în poziţie de drepţi.

— Ce s-a întâmplat? De ce atâta zăpăceală?

Era sergentul Arrighi. Mă privea, parc-ar fi vrut să mă hipnotizeze.

— Vă cer iertare, domnule maior, un bersalier e rănit..

— Ce maniere — murmură contele înfuriat.

— ...Rog pe domnul maior să vină imediat.

Scena fu observată. Generalul se apropie supărat, dar eu l-am prevenit.

— Domnule general, vă rog să-l iertaţi pe sergent... se pare că s-a întâmplat o nenorocire. Dacă-mi permiteţi, mă duc să văd... Rog să mă scuzaţi, domnule conte...

Şi mai înainte ca cineva să-mi pună vreo întrebare, am făcut un salut rigid, soldăţesc şi m-am îndepărtat, urmat de Arrighi.

V

— Dar ce-i? — l-am întrebat îndată ce am ieşit din vilă?

— Domnul maior să mă ierte...

— Nenorocirea era numai un motiv?

— Domnul maior să mă ierte; nenorocirea chiar s-a întâmplat, dar nu-i gravă...

— Atunci?

Sergentul privi în jur, bănuitor.

— Rog pe domnul maior să mă urmeze. Contele ne observă de pe terasă.

N-am mai suflat un cuvânt, cu toate că eram împins de

curiozitate. Am intrat aproape în pas alergător în cantonamentul nostru.

— Acuma ai să-mi explici?

— Da, domnule maior.

— E ceva nou?

Şi Arrighi vorbi spre marea mea uimire. Iată cam ce mi-a povestit: Încă de ieri i s-au părut suspecte unele întrebări puse de contele Lampugnani, pe când eu eram absent. Se informase de numele meu, despre viaţa mea la Roma; dacă mâncam la „Racul verde”, lucruri la care plantonul răspunse cam prost. Într-adevăr, recruţii învaţă numele superiorilor, dar plantonul, un sicilian, ţinea minte numele în felul lui. După prânz, caporalul Sacconi, care ţesuse de-acum o idilă cu faimoasa Gina, camerista principesei, fu întrebat şi el acelaşi lucru. Fără să ştie, îi spuse numele, mărturisi că mănânc la „Racul verde”. Dar bănuind sau fiindu-i frică că a comis vreo indiscreţie, mărturisi sergentului. Or, Arrighi cunoaşte bine pe Gina, dar o evitase până acum. Se decise să se prezinte Ginei, ca să ştie dacă anchetele făcute meritau să deştepte nelinişti. Iată de ce venise la vilă în după-masa aceea. Dar tocmai când se apropie de grupul invitaţilor, pe care îi servea Gina şi se învârtea lângă chioşcul, unde se afla un cocktail pe masă, observă cum contele Lampugnani căuta să verse ceva dintr-o sticluţă scoasă din buzunar.

— Crezi că era otravă?

— Poate că nu — răspunse el — poate că nu era vorba decât să vă dea o dispoziţie bună până la terminarea manevrelor... şi să vă pună în imposibilitatea ele a face ceva.

Am rămas în tăcere câteva minute.

— Spune, domnule sergent — adăugă Giacomo.

— Nu trebuie să pierdem timp — răspunse el — eu aş propune o cercetare la faţa locului, în curând e noapte.

— Dar cum?

— Cu motocicleta până la răscruce; d-voastră, domnule maior, îl duceţi pe domnul profesor, eu aduc o sentinelă sigură la maşină. Ne ducem la casa ţărănească, ne servim de barcă pentru trecerea lacului şi suim pe muntele Venera.

— Iar cei doi pe care i-am văzut azi dimineaţă?

— Ori sunt pescari şi nu vor pleca decât cu luna, peste trei ore. Ori nu sunt şi...

— Spune.

— Vom decide pe loc... Suntem trei contra doi.

— Să mergem, am răspuns.

Când am ajuns la răscruce m-am uitat la ceasornic: 21 fără zece.

— Nu e prea uşor să mergem până acolo, zic eu.

Drept orice răspuns, sergentul scoase o frânghie.

— Mai mult decât un ghid ne va servi să nu ne rătăcim, spuse el. Dacă-mi daţi voie, eu voi fi la capăt.

— Gata.

— Să mergem.

Am început coborârea care era grea la început, mai ales pentru Giacomo. Sergentul murmură:

— Va trebui să mergem mai mult pe întuneric. Altfel ne trădăm. Vă rog să mă urmaţi...

Părea o pisică: făcu lumină, dar o stinse imediat, apoi n-o mai întrebuinţă.

— Iată-ne, şopti Arrighi.

Voiam să rostesc cuvântul magic: Marcella, când sergentul mă apucă.

— Am ajuns?

— Auziţi lacul!

Un susur nedesluşit, de-aproape, un foşnet de pânză: lacul, un nou mister. Voiam să întreb ceva, când Arrighi şopti:.

— Tăcere! Uitaţi-vă.

Deodată izbucni o lumină în faţa noastră, o lumină ce

părea un far ce ne orbeşte.

În aceeaşi clipă, o voce tună:

— Sus mâinile, sau trag!

Dar o alta voce, aproape veselă, adăuga:

— Pe cine văd! Maiorul Biondi! Profesorul Serra! Bună seara!

Mă rog, poftim!

Cunoşteam acea voce.

— Cum? Domnul Bonichi?

VI

— În persoană! Şi ăsta e Santini! Dar mă rog, poftim, avem în casă friptură, vin bun! Şi cafea.

Casa ţărănească din apropiere ne îmbia: o bucatărioară joasă, un bec de lumină electrică, o masă cu cinci scaune.

M-am uitat la el, fără să înţeleg nimic.

— Desigur că vă aşteptam. V-am văzut azi dimineaţă, acolo sus...

— Dumneata erai în barcă?

— Eu, cu Santini. Pariez, că sergentul Arrighi ne-a recunoscut.

Acesta răspunse cu modestie:

— Nu, nu v-am recunoscut, dar am bănuit.

Brigadierul, mare şi lat...

— Ţi-am spus Santini. Vina e a ta.

Gigantul depuse paharul şi spuse:

— Ce pot să fac! Să mă tai în bucăţi?

Am râs. Friptura era delicioasă, vinul minunat.

— Veţi gusta cafeaua, domnule maior. Asta-i într-adevăr meritul meu.

— Dar ia spune!

— De ce mă aflu aici, în loc să fiu la Cagliari? E prea

lungă povestea. E destul să ştiţi că şeful mi-a dat o lună...

— Ah, da, înţeleg. Praf în ochii principesei!

— Să nu cercetăm secretele de stat! Sunt aici de vreo zece zile cu Santini şi aştept momentul, dar n-a fost posibil.

— Domnule comisar, începui eu, suntem şi noi aici pentru acelaşi scop.

— Bine — mă întrerupse Bonichi — sunteţi curioşi să ştiţi şi aveţi chiar dreptul. De acord, suntem cu toţi aici cu acelaşi scop... Ce oră e?

— 22 fără zece.

— Avem timp. Trebuie să aşteptăm o doamnă, care de altfel e punctuală...

— O doamnă?

— Luna, ce dracu? Cum vreţi ca nişte pescari să se avânte pe lac când nu e lună? Ar da prea mult de bănuit. Dar gustaţi din cafeaua asta, e opera mea.

Cafeaua era foarte bună.

Beţi şi fumaţi, căci n-am să vă las să aşteptaţi mult — declară Bonichi. Lucrurile au fost aranjate de minune. Cu 15 zile înainte, doi oameni de treabă din Roma au sosit la Ronciglione să caute un loc pentru vilegiatură. Unul voia să pescuiască. Şi se spusese că la Nemi şi la Castelgandolfo sau la Bracciano nu era bine de pescuit. În sfârşit s-au stabilit la Ronciglione, în casa asta ţărănească de lângă lac. Cam departe, câte un ţânţar se abate pe aici.

— Câte unul? Roi! exclamă brigadierul.

— În sfârşit, nu-i nimic, viaţa e făcută ca să suferim!

Comisarul continuă. Cei doi oameni veniră cu bagajele necesare şi se instalară. Apoi, într-o noapte frumoasă la Vetirbo, Bonichi şi Santini îşi ziseră:

— Să coborâm pe acelaşi drum, pe care l-aţi făcut cu puţin înainte...

— I-auzi!

— Dar pe lună.

— Sibariţi! murmură Giacomo pipăindu-şi pantalonul rupt.

A două zi ceilalţi doi plecară la Viterbo şi la Roma, iar amicii noştri au rămas stăpâni pe situaţie, într-o singurătate perfectă. Primele zile, cercetară pădurile şi apele până când descoperiră căsuţa ascunsă în desişul muntelui Venera. Se împrieteniră cu ţăranul, un soi de bandit bătrân care trebuia să fi cunoscut de aproape pe nepotul lui Gasperoni şi banda sa, îl câştigară cu câteva sticle de rachiu. Aflară că în căsuţa aceea nu era nimeni, dar trebuia să vină nişte persoane în vilegiatură.

— Bună poamă! — urla bătrânul bandit, care se văzu deranjat în obiceiurile sale de vânător clandestin. — O paragină, nici pentru adăpost de ploaie nu-i bună.

Paragină? Părea doar atât de poetică! Şi când te gândeşti că cei doi fraţi — Bonichi şi Santini treceau drept fraţi — îşi făceau planul să vină anul viitor!

— Voi ăştia? Mai înţeleg! Sunteţi bărbaţi şi nu vă bateţi capul. Dar femei?

A! veneau femei! Nu se plictisea bătrânul! Ţărance, fireşte! Dar ce ţărance, cucoane şi pe deasupra bolnave, ce căutau sănătate în aer liber!

— Sănătate! Ţi-ai găsit! Puteau să devină ciuperci şi mucegai. E atâta umezeală că-ţi pătrunde în oase pentru toată viaţa. Noroc că prietenul lui Gasperoni ştia un leac, rachiu de la vecini, Dumnezeu să le dea sănătate!

Fireşte că rachiul n-a fost dat pe gârlă şi bătrânul, aţâţat de curiozitate, se oferi să audă părerile noilor prieteni despre căsuţă. Închipuiţi-vă, cu ce entuziasm fu primită propunerea!

— Aţi vizitat-o?

— Are tot ce trebuie — răspunse Bonichi. Nu sunt decât patru cămăruţe despărţite, de o scară de lemn: două la etajul întâi şi două jos. Cele de la etajul întâi au fiecare câte două ferestre, apărate de gratii puternice. Jos, una

servea de bucătărie şi de adăpost pentru amicul Gasperoni, cealaltă de hambar pentru unelte de câmp, pentru arme, provizii şi lemne, toate claie-grămadă, un adevărat turn babilonian. Maiorul Biondi, aducea cam cu turnul din uliţa Santa Costanza. Banditul primise, se vede, ordine înainte de venirea noastră, pentru că cele două cămăruţe fură curăţate şi puse în ordine: un pat, un dulăpior, o măsuţă şi două scaune. Lenjeria şi restul trebuiau aduse de oaspeţi. Aceştia sosiră acum vreo şase sau şapte zile, fără măcar să aflăm de veste, deşi am stat la pândă. Toată ziua, bătrânul bandit nici nu se arăta, dar dis-de-dimineaţă, înainte de răsăritul soarelui, venea, mort de sete, întrebat aşa, într-o doară, cu multă băgare de seamă, începea să ne pună la curent cu toate. Sosise o domnişoară şi un bătrân; cu domnişoara era o cameristă, Gina...

— Aha!

— Întocmai; şi cum bătrânul era un tip pe care banditul nostru nu-l avea la stomac...

— Poate Arturo Moretti?

— Chiar el. Gina a stat două zile, şi Artur a rămas, dar se plictiseşte îngrozitor. A văzut barca noastră pe lac, azi dimineaţă...

— Când am văzut-o noi?

— Da, şi a pus să-l întrebe pe amicul Gasperone dacă vrem să-l luăm cu noi. Se vede că vroia să se distreze. Săracu, se vede că se plictiseşte acolo.

— I-aţi răspuns că da?

— Desigur. Îl aşteptăm.

— Când?

— În astă seară, la miezul nopţii, cu luna. Sau mâine. Puţin importă.

Mă uitam la Bonichi şi la Santini cu admiraţie. Dar brigadierul nu observă că comisarul, modest, îmi surâdea cu blândeţe.

— Mă înţelegeţi, domnii mei, că nu puteam s-o beştelesc

pe principesă. Ah! da, femeie de treabă. Mă trimite în Sardinia, pe când eu am treabă la Roma şi mă aranjasem atât de bine.

Ridică paharul.

— Bem un pahar în sănătatea prinţesei? Dânsa-i, doar, pricina că nişte oameni de treabă s-au adunat aici pe malurile unui lac misterios. Cu toate astea, mi se pare că şi arhanghelul Rafail l-a salutat pe Lucifer, înainte de a-l trimite în iad. Beau deci în sănătatea principesei...

Şi repetă cu voce tare:

— În sănătatea principesei...

O voce răguşită răsună dincolo de uşă:

— Se bea? şi pe mine mă lasă afară?

Într-o clipă, la un semn al comisarului, fiecare dintre noi se ascunse în fundul odăii, în întuneric, ducându-şi fiecare plapuma sa iar Santini se apropie de uşă, întrebând:

— Cine-i?

— Eu sunt, amici, eu Paoletto!

— Ehei! Şi ce vânt te aduce?

Un râs puternic: omul, se vede, avea el socotelile lui turnate într-un pahar cu vin.

— Au venit boierii şi m-au trimis încoa.

— Intră, Paoletto!

Şi deschise uşa. Din colţul întunecos, unde mă găseam, mi-aduc bine aminte, văzui un om respingător, cu o căciulă şi un baston. Luna îi era în spate: intră şovăind şi strânse mâna brigadierului.

— Bună seara! Bucuroşi de oaspeţi?

— Pentru amici, întotdeauna.

— Plecaţi?

— Frate-meu e aici, mă-ntorc îndată.

— Vino Paoletto, zise comisarul. Avem şi vin bun.

— Mulţumesc, prefer şi cel prost, când îi bun.

Îl examinam: o faţă urâtă, barba încâlcită şi aspră, mâinile pe care le puse, mai mult le aruncase pe masă,

erau noduroase şi umblate; o împreunare hidoasă. Dar comisarul îl bătu prieteneşte pe umăr, îi oferi o sticlă şi un pahar, pe care-l umplu.

În timp ce Paoletto îl turna pe gât, gustând conţinutul cu o satisfacţie evidentă, brigadierul se ivi liniştit, — semn, gândii eu, că nu găsise nimic suspect afară.

— Dă! Paoletto, dar ce-i cu istoria aia?

— Dracu să-i ia pe boieri! Când vine ăia, contele cu mustaţă franţuzească, care are mutra lui Lamoriciero, bietul Paoletto trebuie să stea afară pentru că ei vorbesc acolo, pun ţara la cale. Dracu să-i ia pe boieri! Dar voi, cel puţin, sunteţi de-ai noştri.

— Noi nu suntem boieri, Paoletto!

— Se vede! Sunteţi nişte oameni cinstiţi şi vreau să beau un pahar în sănătatea voastră.

Întinse paharul, pe care Bonichi îl umplu.

— Dar istoria asta mult nu mai durează...

Cei doi făcură un gest exagerat de curiozitate. Din fericire, banditul nu era în stare să observe.

— Aşa! Are să sfârşească repede?

— Poimâine noapte!

— Da ce, pleacă?

— Se duc la dracu. Frumosul Artur, maimuţoiul bătrân şi fata cea bolnavă...

Un fior îmi trecu prin tot corpul.

— ...şi toată şleahta aia. Îmi pare că poimâine are să fie un bal la prinţesă pentru militari din manevră şi vor să profite.

— Şi de ce noaptea? Trebuie să se ascundă?

— Asta mă întreb şi eu, dar boierii nu fac decât sub mână ca să sugă mai bine sângele norodului. Ş-apoi zic că-s italienii! Vă spun drept, preoţii-s mai de treabă. Cel puţin cu popa, tot te mai înţelegi, Gasperoni s-a împăcat totdeauna.

Şi beţivul se puse să cânte tare:

Au sosit tromboane
Şi jucăriile
Cu Gasperone.

Deodată căzu cu botul pe masă ca un bolovan.

— Întotdeauna face aşa — zise Bonichi în timp ce brigadierul se îndrepta spre uşă. Până dimineaţă s-ar putea dormi aici ca pe ace. Să ieşim puţin; e o duhoare aici!

Afară, luna trecea lacul cu o fâşie punctată de argint.

— Şi nebunii se tem! — murmură Bonichi, mergând lângă mine. Îl trimit prin pădure pe banditul ăsta periculos. Eu l-aş fi închis în cămară cu şobolanii!

I-am şoptit la ureche:

— N-ar fi mai bine să încercăm să-i prindem în timp ce sunt acolo sus?

Bonichi răspunse dând din cap:

— Domnule maior, dragostea de prieten al domnişoarei Terzi, te face prea îndrăzneţ.

— Suntem cinci...

— Ei sunt doi, înarmaţi, hotărâţi ca nişte delincvenţi prinşi în capcană. Ar însemna să riscăm viaţa unuia din noi. Nu, răbdare! învinge, cine ştie să aştepte.

— Dar sărmana e bolnavă, ai auzit? Suferă: orice oră în plus e o tortură...

— O deplâng sincer, dar nu pot să risc, degeaba, viaţa oamenilor. Cunosc pe domnişoara Terzi: ea m-ar aproba.

— Şi-atunci? Poimâine seara?

— Sigur. Vă aştept la 11. Vom avea tot timpul. Balul va începe la ora 10. Principesa înconjurată de femei frumoase va fi mai triumfătoare ca de obicei. Vino să-l cauţi pe sergent, care are să te aştepte cu motocicleta.

— Dar contele Lampugnani? Îl vom întâlni...

— Nu cred. Va căuta un pretext ca să lipsească. Are de făcut un drum lung de la Viterbo. Nu va veni la colibă decât după miezul nopţii. Fii sigur.

— Apropo de conte...

Şi am povestit lui Bonichi episodul cu cocktailul şi lovitura lui Arrighi...

— Nu cred să fi fost otravă — murmură Bonichi îngândurat — dar va fi scos din luptă pentru câteva zile... Lucrează bine, hoţii ăştia!

Tocmai intram pe drumul principal care se profila la câteva sute de metri.

— Acuma ne despărţim — zise Bonichi. Să vedem: 12 şi zece. A început ziua de vineri. Aşadar, mâine noapte. A propos! Ţine scrisoarea asta pe care o dai generalului!

Am luat scrisoarea fără să spun un cuvânt!

VII

Când Bonichi şi Santini dispărură în tufişuri, cu Giacomo la mijloc, care părea un prizonier sau un beţiv, ajunserăm şi noi la motociclete şi peste puţin timp ne întoarserăm la cantonament.

În noaptea aceea am dormit buştean. M-am deşteptat puţin înainte de şapte, ameţit, ca dintr-un vis. Am trimis pe maiorul cu ordinele şi m-am îndreptat spre vila Capodimonte. Mă grăbeam să predau generalului biletul comisarului.

Toţi dormeau încă în palat. Câinii se bucurau de soare iar servitorii băteau covoarele în curte, dar în tăcere, cu un aer de oboseală, deoarece oaspeţii vilei dormeau încă. Am întâlnit pe ofiţerul aghiotant al generalului care se pregătea să plece cu nişte ordine, îmi indică chioşcul aperitivelor, unde superiorul meu lua dejunul şi citea gazetele din ajun. Răspunse vesel la salutul meu.

— Ce e, Biondi? Ce-i nou?

I-am dat scrisoarea lui Bonichi. Puse ceaşca pe masa, îşi şterse mustăţile şi se uită la plic.

— Oho! Să auzim.

Îl observam în timp ce citea.

Ridică ochii, se uită fix la mine, şi-apoi, mulţumit de rezultat, scoase tabachera din buzunar şi-mi oferi o ţigară.

— Vino, Biondi, cunosc o alee unde se poate fuma în linişte.

Aleea se reduce la un păr pitic, dar era un adăpost incomparabil: deoparte domina câmpul de jos, pe de-alta un luminiş care limita parcul. Ochi şi urechi indiscrete n-ar putea să ajungă până acolo.

— Dragul meu Biondi — începu generalul — numai eu şi dumneata cunoaştem anumite fapte...

Şovăi, aşa că mi-am putut, permite să-l întrerup:

— Scuzaţi, domnule general, mai e un al treilea... sergentul Arrighi.

— Ştiu, răspunse el, un tânăr de treabă, acela cu cocktail.

Şi cum mă uitam la el uimit, zâmbi dând din umeri.

— Sunt un general cam trecut, dar ochii mă servesc încă. E o asociaţie de bandiţi formidabilă, pe care guvernul o observă de multă vreme, fără însă să se fi prezentat o ocazie să intervină. Voi ăştia i-aţi dat de urmă; e meritul dumitale şi al prietenilor...

— E un noroc, domnule general.

— Cât priveşte norocul, dragul meu, trebuie să reuşească în viaţă şi acela care are dreptate! Întâmplarea... fie... dar fericită întâmplare. Bune-s ţigările astea, nu-i aşa?

— Excelente, domnule general.

— Sunt ţigări Cavour... uscate şi bine alese...

Mă uitai în jur cu coada ochiului. Contele Lampugnani venea spre noi, surâzând, dar generalul se făcu că nu-l

vede: continuă.

— Inamicul ipotetic trebuie să vină din Viterbo: trebuie să-i aţinem calea la Cimino. Trupele sale... A! Bună ziua, dragă conte.

— Bună ziua, Excelenţă. V-aţi sculat? E ceva, o operaţie tactică astăzi? Mi se pare...

— Dragul meu, operaţiile tactice pe teren sunt adesea plăcute, mai puţin plăcute sunt cele de pe hartă.

— Atunci vă deranjez?

— Nu, dragă conte. Maiorului i-am dat instrucţiunile necesare. Acuma trebuie să-i dau ordinul de serviciu şi sunt al dumitale. S-au sculat doamnele?

— Vă aşteaptă, generale, pentru vizita la necropola primilor creştini.

— Imediat!

Scrise câteva cuvinte cu un creion pe o bucată de hârtie şi mi-o dădu:

— Acesta e ordinul de serviciu! Dragă d-le maior, doamnele nu vor să aştepte!

Şi se îndepărtă în grabă cu Lampugnani, după ce acesta îmi aruncă un zâmbet de simpatie.

Rămas singur cu biletul, l-am deschis. Nu erau decât aceste cuvinte: „Mâine seară voi executa”.

M-am întors încet, cufundat în gânduri. Cum aş putea comunica lui Bonichi cuvintele generalului? Tot drumul, mi-am bătut capul, până când, ajuns la cantonament, telefonul ataşat de trunchi, sună. Era vocea lui Bonichi.

— Dumneata eşti, domnule maior?

— Da, eu!

— Nicio comunicare de la papà?

Am înţeles.

— Un bileţel.

— Te rog, citeşte-mi-l.

I-am citit cuvintele scrise de general. Răspunse:

— Bine. Pe mâine seară.

— Pe mâine.

Pe la amiază veni ofiţerul de zi al generalului.

— Domnule maior, domnul general vă roagă să poftiţi la el.

— Unde-i?

— La oficiul telegrafic. Dacă-mi daţi voie, vă însoţesc.

— Te rog.

— Generalul ocupase biroul poştal. Îmi veni în întâmpinare şi-mi strânse mâna.

— Ia imediat motocicleta şi du-te la Roma.

Zăpăcit, l-am privit fără să scot un cuvânt. El continuă:

— Te întorci mâine seară la vremea hotărâtă. Când te întorci, vii la punctul unde ai întâlnire. Azi, e periculos pentru dumneata să rămâi la Ronciglione.

Şi termină:

— Astă seară, principesa oferă o masă pentru mine şi pentru ofiţerii superiori. După aventura cu cocktail-ul, nu e prudent să vii şi dumneata. Încalecă motocicleta şi du-te la Roma. Nu vor şti, decât diseară, că ai plecat.

Îmi puse o mână pe umăr:

— Dragă Biondi, du-te şi salută Cupola. Duminică, dacă totul va merge bine, vin şi eu s-o văd. Drum bun! Pe mâine!

— Pe mâine, domnule general.

La Roma, l-am găsit pe Giovanni, care se sculase şi când mă văzu, se miră. I-am dat un pretext că am venit în interes de serviciu. Cele câteva zile petrecute la Ronciglione, mi-au insuflat o neîncredere exagerată. Pretutindeni vedeam ochi şi urechi ce spionau. Cine ştie dacă nu există spioni şi la spital. Dar trebuia să am în vedere şi starea lui Giovanni, care era neliniştit, nervos din cale afară. Aşa că, i-am spus că am descoperit locul unde se află Maud şi că am profitat de o manevră ca să înconjur ascunzătoarea şi să fac o percheziţie. I-am vorbit aproape de ureche, profitând de un moment când am rămas

singuri.

— Nu vorbi tare — i-am zis — să vorbim despre altceva. Orice zid ascunde un interesat, care ascultă. Băgare de seamă şi aibi încredere în mine. Săptămâna viitoare vei avea veşti precise.

Înclină capul.

— Primele zile ale săptămâni viitoare vor fi zile de nelinişte — murmură.

Era ceea ce doream. Numai să stea liniştit.

— Cum te simţi?

— Bine. Rana e vindecată. Medicul spune că sunt în convalescenţă. Peste câteva zile voi putea ieşi. Dar sunt încă slab.

— Bucuria te va restabili complet.

Se ridică electrizat.

— Mă voi vindeca deodată.

— De-acord. Deocamdată stai liniştit. Promiţi?

— Promit.

M-am dus la Marcella. Şedea în pat, răsfoind o carte ilustrată. Când am deschis uşa, ridică ochii. Mă recunoscu şi-mi zâmbi. Medicul vorbea în şoaptă cu sora. Se apropie de mine.

— Bună ziua, domnule maior. Precum vezi, e bine.

— Merge bine?

— Pe zi ce trece merge mai bine. Dar e nevoie de o criză, ceea ce numim noi, criza salutară.

— Domnule doctor, sper să survină peste câteva zile.

— Dar ne-am înţeles, trebuie să ştiu şi eu.

— Fireşte.

Ne-am apropiat de pat. Am întrebat-o:

— Cum te simţi, domnişoară?

Răspunse silabisind:

— Mai bine, domnule.

— Eu sunt medicul dumitale, domnişoară.

Zâmbi şi răspunse că da.

— Şi asta e sora cea bună.

Se uită la soră, cu ochii plini de recunoştinţă.

— Acest ofiţer e amicul dumitale.

Îmi dădu mâna fără să înceteze să surâdă.

— Amicul dumitale şi al surorii dumitale.

Deschise ochii mari şi o lacrimă i se prelinse pe obraz.

— Maud? Unde-i Maud?

Se agită, buzele-i se mişcă. Voia să vorbească. Dar numai un moment, o clipă. Recăzu într-o stare rigidă, îşi plecă faţa, fixă, fără să vadă cartea ilustrată.

— Sunt mulţumit — şopti medicul. — Dar acuma e obosită, s-o lăsăm în linişte.

Şi termină la urechea mea:

— E pregătită pentru criza salutară.

În timp ce sora îi însoţea spre uşă, am pus uşor mâna mea pe a Marcellei. Ridică capul: un zâmbet palid îi lumină faţa. Iar mâna ei caldă îmi strânse vârful degetelor mele, în timp ce un cuvânt, aproape un suflu, îi zbura de pe buzele întredeschise:

— Scump... prieten...

VIII

Am trecut în goană de Ronciglione, şi m-am oprit la răscrucea din Crimino. Sergentul Arrighi mă aştepta:

— Ai vreun ordin de la general?

— Nu, domnule.

Apoi, în timp ce consemna motocicleta unui ajutor, mă întrebă:

— Aţi văzut serbarea, domnule maior?

Nu observasem. Da, numărul mare de automobile mă făcuse să gândesc că petrecerea trebuie să fi fost mare la vilă. Dar nu ridicasem ochii, când am trecut în apropiere;

gândul meu era în altă parte. Dar, când am început să coborâm în vale, Arrighi. Şopti:

— Un spectacol măreţ, domnule maior. Domnul general va fi mulţumit. Doamna, principesă a întrebat de dumneata...

— De mine?

— Da, domnule. Şi părea mulţumită când a aflat că v-aţi dus la Roma şi că vă veţi întoarce târziu pentru raportul final.

— Da? Generalul i-a spus toate astea?

— Da, domnule.

Aprinse lampa.

— Iată cărarea.

Panta era dulce şi coborâşul uşor pentru că puteam sa aprindem lumina de astă dată. Trecurăm prin piaţă şi am ajuns la casa ţărănească. Vocea lui Santini întrebă:

— Cine-i?

— Amici.

Uşa se deschise şi se încuie imediat după noi. Giacomo şi comisarul care jucau cărţi, întrerupseră partida.

— Aşadar, Lampugnani e în colibă?

— Încă de azi după-masă. Iar noi putem începe expediţia mai înainte.

Vestea, însă, că eu voi rămâne mă făcu să sar. Dar comisarul mă calmă:

— Ştiu ce gândeşti. Să n-ai teamă. E ceva mai important care n-a ajuns la cunoştinţa dumitale. Nobilul conte e înştiinţat... Dar noi pierdem timp preţios. Stai liniştit şi nu te gândi la rău. Păstrează-ţi sângele rece.

Oferii un revolver lui Serra.

— Santini, stinge lumina şi deschide uşa.

Luminişul apăru într-o lumină difuză. Luna se arătă pe Cimino, dar locul era în umbră. Am privit-o, tăcuţi, precedaţi de brigadierul gigant; sergentul era cel din urmă.

— Linişte! — spuse comisarul.

Ghidul nostru ne conduse de-a lungul apelor stătătoare. Muntele Venera se apropia de noi ca o ameninţare. Observam liniile sale fine, acel aer de nepătruns, iar luna şi noaptea îl înconjura ca un văl de lumină rece şi îndepărtată.

Santini care era cu zece paşi înaintea noastră, rămase nehotărât şi se opri. L-am imitat. L-am văzut cum se apleacă, îngenunchează, parcă voia să recunoască umbrele.

— La ce înălţime e locuinţa? — am murmurat la urechea lui Bonichi.

— Şaizeci de metri în linie dreaptă: cărarea e destul de şerpuitoare şi lungă.

Am ieşit pe cărarea, care ne-a dat atâta de lucru. Credeam că numai ramurile moarte ale coniferelor erau lunecoase să-ţi rupi gâtul, dar aici am văzut că acolo unde soarele abia pătrunde şi pământul păstrează oarecare umezeală, fiecare frunză, chiar cele de fag, devin un pericol pentru mers. Primul care dădu dovadă fu Giacomo. A lipsit puţin, ca în tentativa de a ne căţăra, să nu ne tragă după el.

— E sortit să-mi las haina în pădure — murmură pipăindu-se.

— Doresc să nu lăsăm decât haina, zisei.

N-am văzut, dar am suspectat că înjură, ceea ca îl făcu să se distragă. Ne-am pornit din nou la drum.

Căţăratul dură mult, mai mult da o oră. Am obosit mai rău decât, dacă aş fi parcurs pe jos toată Roma. Urechile îmi vâjâiau, iar capul era strâns parcă într-un cerc de fier — simptom de oboseală. Santini se opri deodată şi cu mâna întinsă ne făcu semn să ne oprim.

Printre frunze, străluci o pată roşie, ce creştea şi se micşora ca un far minuscul. Ridicând ochii, am zărit o pată neagră, mai neagră decât noaptea, care creştea, ca un val

imens de umbră.

Nimeni nu respira. Umbra rămase nemişcată, dar punctul viu se mişcă, mai mult, mi se păru că urcă. Am înţeles atunci că era o ţigară aprinsă. Dispăru. Am înţeles că fumătorul se întoarse cu spatele la noi.

La un semn al lui Bonichi, Santini şi Arrighi se urniră, se strecurară uşor şi dispărură în tufiş. Noi trei rămaserăm nemişcaţi. Cât? Nu ştiu. Mi se păru că mult timp. Inactivitatea aceea îmi servi de odihnă mie şi lui Giacomo, pe care-l auzii respirând cu regularitate.

Deodată auzii cântecul unei ciocârlii atât de aproape, încât mi se păru că se află chiar pe ramuri deasupra mea. Bonichi se ridică, ne făcu semn să-l urmăm, o porni cu băgare de seamă, dând la o parte ramurile pe care le culegeam şi le dădeam lui Giacomo. Deştepţi sunt pictorii ăştia! Amicul depunea, în linişte ramurile, ca un adevărat pădurar.

Puţini paşi ne despărţeau de terenul gol şi mă pomenii în faţa căsuţei înaltă de patru metri, cu un perete dublu şi gros. Cele două ferestre de la etaj erau luminate. Ne-am apropiat de un fel de gard viu care limita piaţa mică din faţa construcţiei: de ambele părţi zărirăm cele două capete ale lui Arrighi şi Santini care făcuseră ocolul. Ne aflam astfel cu toţii în faţa uşii închise. Trecură câteva minute. Tăcerea era profundă. Fără lumina slabă ce se filtra printre obloanele de sus, am fi putut crede că ne aflăm în faţa unei ruine nelocuite. Deodată, în tăcere, o voce care îmi zbirii părul pe cap, vocea lui Maud, răsună:

— Cine-i?

Altă voce răspunse, a lui Lampugnani.

— Eu sunt, domnişoară!

— Ce vrei?

— Deschide, te rog.

— Nu.

— Trebuie să-ţi vorbesc.

— Mâine, ziua.

— Nu, în astă seară şi urgent, e vorba de sora dumitale.

— Sora mea?

Vocea ei tremura. O clipă îmi tremură şi mie inima: mă temeam că o să-l creadă. Dar nu, rezistă.

— Nu e adevărat. Nu ştii nimic despre sora mea.

— Ba da... din întâmplare... la Ronciglione sânt manevre... şi e maiorul Biondi.

Am tremurat la auzul numelui meu şi la vocea lui Maud.

— Biondi? Nu e adevărat.

— E adevărat. Am veşti de la el, indirect... e grav.

— Grav?

Un moment de linişte. Văzui cum Bonichi apropie gura de urechea lui Santini care făcu un semn, apucă pe drumul de unde venise, furişându-se de-a lungul zidului.

— Deschide, odată, domnişoară, te rog... e în interesul dumitale... acum vine o trăsură care să te conducă la sora dumitale. Fii gata. Va trebui s-o întâlneşti.

Niciun răspuns. Se vedea că fata stătea pe gânduri. Un pas greoi, de persoană ce coboară în întuneric, sună pe scara de lemn. Contele înainta.

Bonichi îmi ordonă mie şi lui Giacomo să trecem de cealaltă parte, iar el rămase cu Santini. Am înţeles. Trebuia să înhăţăm pe conte la ieşire. Am aşteptat cu inima în dinţi.

Paşii, greoi ajungeau jos.

— Hei, Paoletto, unde eşti?

Şi-apoi, cu accent supărat:

— Du-te de vezi dacă vine Moretti!

Niciun răspuns. Din nou se auzi vocea răstită:

— Iar s-a îmbătat! Cine mi-a pus în cale pe acest animal?

Un fluierat prelung pătrunse aerul liniştit. Văzui pe Bonichi că se agită, că vorbeşte repede cu Santini şi acesta dispăru îndărătul casei, în umbră. Uşa se deschise deodată şi apăru contele Lampugnani. Cu toate că nu suspectase,

mă zări şi se retrase: nu ştiu dacă m-a recunoscut — am aflat apoi că nu — dar se opri, simţind pericolul. Împinse uşa. Bonichi se aruncă, dar nu l-ar fi ajuns fără prezenţa de spirit a lui Giacomo care era lângă prag şi vârî bocancul său în uşă. Intervenţia fu providenţială. Uşa se vede că nu era solidă şi împinsă cu violenţă, se sparse. M-am aruncat şi eu, a fost o luptă corp la corp, o clipă, căci domnii mei îmi veniseră în ajutor. Dar n-aş fi crezut niciodată că lunganul ăla să fi avut atâta putere. Respins cu o lovitură puternică, n-aş fi scăpat cu viaţă, pentru că în mâna lui sclipi un fulger. Lovitura dădu greş, dar ar fi repetat-o, dacă o umbră coborâtă de pe scări nu s-ar fi aruncat pe adversarul meu, pe care, un minut după aceea, Bonichi şi Giacomo îl reduceau la neputinţă.

— Îmi pare rău, domnule conte, dar mă văd silit să vă pun cătuşele, — murmură comisarul.

Apoi ridică lampa spre faţa salvatorului meu. Credeam că Arrighi, introdus printr-o fereastră, intervenise la momentul oportun. Dar era bătrânul cu barba încâlcită, care mă fixa cu un zâmbet timid, închizând ochii, prea obişnuiţi poate cu întunericul. Bonichi îl contemplă curios şi, cu un surâs, arătând spre etajul de sus, întrebă:

— Vrei să chemi nepoata?

— Cu plăcere — îi răspunse bătrânul.

Suind câteva trepte, strigă:

— Maud!

Vocea prietenei noastre se auzi în tăcere:

— Unchiule, unde eşti?

— Jus! Maud, vino jos.

— Cu cine eşti, unchiule?

— Cu prietenii tăi, Maud, maiorul Biondi, pictorul Serra...

— Maud, noi suntem ! — strigai eu, neputând să mă reţin, iar Giacomo urmă:

— Suntem noi, Maud.

— Biondi! Serra! O, Doamne? Vin, vin imediat!

Când coborî, n-am putut să-mi reţin un strigăt de surpriză. Era Maud, puternica, îndrăzneaţă Maud, acea figură firavă şi uscată, faţa cea palidă, scofâlcită, în care numai ochii păreau că trăiesc, ochii mari, cu cearcăne, speriaţi!

— Oh! Maud! — strigarăm eu şi Giacomo.

— Prieteni, cât de buni sunteţi! — şopti ea, strângându-ne mâinile.

Apoi:

— Giovanni şi Marcella?

— Bine, Maud, bine amândoi!

— Marcella, mai e acolo?

— Da... a început să recunoască...

Abia atunci inima cedă. Îmi căzu în braţe, frântă de emoţie. Dar se reţinu imediat, văzându-l pe contele Lampugnani. El părea că îmbătrânise în câteva minute. Surâsul lui arogant dispăruse. Buzele îi tremurau. Începu să tremure mai mult când văzu venind pe sergent, care spuse comisarului:

— Brigadierul anunţă că Artur a fost prins.

— Bine. S-a opus?

— Deloc.

— Moretti e un nebun. Deh! Să mergem că se face târziu. Ia vezi colo ce face Paoletto.

Acesta ascultă:

— Sforăie liniştit, domnule comisar.

— Să-l lăsăm să doarmă. Mergem. Poţi să mergi puţin, domnişoară?

— Desigur... nu te gândi la mine...

I-am dat braţul şi am ieşit. Nu mai era luna ca să ne lumineze cărarea, dar lămpile funcţionau bine, fără teamă să fim descoperiţi.

Îl întâlnirăm apoi pe Santini, cu prada sa.

— Sunt două automobile, domnule comisar, şi aşteaptă

pe drum. Şoferii au fost schimbaţi, iar domnişoara Gina e leşinată.

Am reluat drumul. Maud era încă slabă şi trebuia să-şi adune toate puterile. Nu vorbea şi respectam tăcerea ei. Dar cărarea era fără sfârşit: suia, cobora şi cu toate lămpile noastre era greu de mers. Am propus lui Maud s-o duc eu, dar ea refuză:

— Simt că oboseala îmi face bine…

În fine, am zărit umbrele negre ale automobilelor. Într-unul luă loc Santini cu cei doi prizonieri şi în celălalt Maud, bătrânul, Giacomo şi Bonichi. Arrighi şi cu mine încălecarăm motocicletele.

La cantonament, în timp ce prietena noastră şi bătrânul se duseseră să se odihnească, iar ceilalţi fură închişi sub cheie, comisarul îmi spuse:

— Şi acuma, maior Biondi, termină opera.

— Ce trebuie să fac?

— Pune-ţi ţinuta de gală şi du-te la bal.

— Şi dumneata?

— Eu? În halul ăsta? Eu n-am ţinută de gală. Du-te dumneata şi informează-l pe general că totul e gata. Despre rest va hotărî el.

Serbarea era în toi. Femei frumoase, cavaleri eleganţi, lumini strălucitoare, muzică splendidă. Principesa, înconjurată de un grup curtenitor, povestea ceva. Ea mă zări imediat.

Generalul, mă întâmpină cu o satisfacţie rău ascunsă, înfrângându-şi cu greu nerăbdarea.

— Acuma ai venit, domnule maior?

— De câteva minute, Excelenţă.

— S-a făcut totul cum trebuie?

— Da, Excelenţă.

— Bine. Ai să-mi predai ceva din partea amicului nostru?

— Am însărcinarea să vă comunic că totul e gata.

— Aha! Bine, bine!

Se îndreptă spre principesă. Văzui că-i oferă braţul, că-i spune ceva la ureche. Femeia şovăi.

— O ameţeală, principesă? Dacă-mi permiteţi vă însoţesc chiar eu — zise generalul.

— Mulţumesc, domnule general. Accept! Vă rog, nimeni nu pleacă, balul continuă. Nu-i nimic.

Orchestra începu un fox-trot, perechile se avântară. Iar eu am urmărit cealaltă pereche, cea mai importantă, care în loc să intre în palat, se îndreptă spre cantonament, unde îi urmai, din depărtare, fără să fiu observat.

Povestirea pictorului Giacomo Serra

Azi dimineaţă pe când preparam o pânză, uşa studioului se deschise. Trebuia să fie poşta, deşi după soare se părea că-i prea devreme.

— Las-o pe scaun, Capanna! — murmurai, fără să ridic privirea, ca să nu dau prilej de palavre bătrânului portar.

— Nu e moş Capanna, dom’le profesor, sunt eu — răspunse o voce cunoscută.

Mă întorsei curios şi zării pe Ascanio Bonichi.

— Cum, d-ta? Ce vânt te-aduce? Îţi place pictura?

— Desigur, dar nu din cauza picturii am suit la etajul al 5-lea.

Zării atunci că avea un pachet subsuoară.

— Iar noutăţi, domnule comisar?

— Noutăţile le vom avea la sfârşitul lunii, spre bucuria amicilor noştri, iar în toamnă procesul Capodimonte şi compania.

— Atunci?

— Iată.

Desfăcu pachetul. Apăru trei caiete mari.

— Vezi? Profesorul Révere a început, domnişoara Magdalena Terzi, subsemnatul şi maiorul Biondi au continuat povestirea celor patru luni agitate, ca un roman de aventură. Citeşte, şi apoi completează. Numai dumneata lipseşti.

Şi cum îl priveam perplex:

— Vezi, amicul Giovanni, când i-a fost cu putinţă, a adăugat ultimele rânduri şi alaltăieri, domnişoara Terzi. Trebuie înnodat firul şi povestit ceea ce s-a întâmplat de la întoarcerea la Roma. Dacă nu mă înşel, numai dumneata ai fost martor la toate.

— Adevărat — i-am răspuns scărpinându-mi bărbia — dar voi putea?

— Cum? Un comisar de poliţie şi un ofiţer au fost în stare, şi d-ta, un artist, nu?

Depuse pachetul pe scaun şi se îndreptă spre uşă.

— Ş-apoi — încheie el întorcându-se — puse într-un tartaj frumos de marochin, ştii ce cadou de nuntă poate fi.

Mă părăsi murmurând:

— Curaj!

Am recitit caietele. Dacă le-ar fi scris cu intenţia să le dea publicităţii, n-ar fi reuşit să obţină efectul, pe care l-au făcut asupra mea. Probabil că cititorul curios, ar fi vrut să ştie şi cauza acestor peripeţii. Ar fi vrut să ştie cauza amestecului principesei di Capodimonte şi complicilor ei. Cititorul are chiar dreptate. Trebuie satisfăcut.

Dar ca să urmeze şi metoda cronicilor anterioare, să

povestim lucrurile în ordinea cronologică, aşa cum s-au întâmplat.

Acuzaţiile poliţiei împotriva principesei di Capodimonte şi contelui Lampugnani, le cunoaştem: rănire, sechestrare de persoane, erau suficiente ca să fie trimişi la o închisoare model. Ceea ce nu ştiam noi, era cauza. Prin noi, înţeleg pe Révere, Biondi şi subsemnatul. Noi trei am fost ultimii care am aflat, în calitate de soţi. Ba, pardon! Am uitat că cei doi amici ai mei vor fi în curând...

A doua zi după bal, principesa comunică invitaţilor ei că e indispusă. Invitaţii plecară, pe rând, fără s-o mai vadă, luând exemplul de la contele Lampugnani, care a şters-o fără să fie văzut.

Despre arestare, nicio vorbă. Un bileţel al principesei către intendent pretextă o călătorie şi ordonă ca nimeni să nu plece de la Ronciglione. Şi cum Gina dispăruse împreună cu stăpâna, toţi crezură că era chiar vorba de o călătorie neaşteptată.

Două zile mai târziu Maud abia putu să facă o cursă cu automobilul: am plecat la Roma.

Când Maud intră în odaia lui, Giovanni deveni mai palid decât atunci când a fost rănit. Cerură să fie introduşi la Marcella, dar doctorul nu permise: trebuia aşteptat momentul oportun, pentru că de la întâlnirea între cele două surori se aştepta miracolul.

Maud făcu acest miracol de faţă cu medicul, sora de caritate, Biondi şi subsemnatul. Giovanni nu era, căci el nu era încă pe deplin restabilit. Şi nu află decât după ce totul fu gata. Trei zile după sosirea la Roma, ne duserăm cu toţii, devreme, la spital. Deşi era vara, numai o rază bătea în fereastra Marcellei, iar copila deschidea mereu ochii.

În dimineaţa aceea, se văzu singură cu Maud. Uşa era deschisă, iar noi aşteptam la uşă. Deschise, aşadar, ochii şi zâmbi către soare. Observă că cineva e lângă ea şi privi

uimită. Sărmanul creier, inert, începea să lucreze. Maud se lăsă privită câteva clipe, se apropie de pat cu un surâs pe buze şi întinse braţele.

— Bună dimineaţa, Marcella!

— Asta-i Maud! Eşti Maud!

Şi cele două fete se îmbrăţişară. Miracolul se înfăptuise. Marcella se uită la noi: sora ei spuse numele fiecăruia, îi spuse că eram prieteni şi bolnava zâmbi surorii de caritate, medicului, la mine se uită, uimită. Dar când fu rândul lui Biondi, valeu! ochii se holbară. Liniile feţei începură să tremure şi o lacrimă brăzda obrajii uscaţi, şi aproape ruşinată, se ascunse în braţele lui Maud. Dar mâna nu şi-o scoase din mâinile amicului nostru. Astfel am aflat că eu eram de prisos.

Şi acuma să povestim, toată istoria, poate nu aşa de interesantă, a originei acestei aventuri. Puţin interesantă, mai bine zis nu prea nouă. Dar ce deosebire între nenorocitul de mine şi Giovanni, Maud, Bonichi, care au scris cele patru părţi ale acestei povestiri. Au trăit fericiţi, au avut culorile vii ale tabloului, pentru că au trăit părţile acestui mister. Eu nu am decât părţile din umbră, eu nu sunt decât cronicarul epilogului. Iată deosebirea dintre romancierii — cu fantezie — şi istoricii, reci şi plicticoşi care scriu relatările după documente, acte, memorii, scrisori, cronici, fără un tremur, fără o scânteie. Bravii mei prieteni. Şi-au ales bucata cea mai bună, iar Serra roade oasele.

Da! Să facem din nevoie o virtute şi... să povestim.

Aşadar, Marcella trăia într-un sat, predând abecedarul şi religia, când într-o zi primi o vizită.

— Eu sunt mătuşa ta Livia!

Despre mătuşa Livia şi despre o alta Giulia, abia auzise vorbindu-se. Erau surorile mamei, dar surori vitrege, deşi aveau acelaşi prenume. Bunicul după mamă avusese două

soţii. De la prima se născuse Livia şi Giulia, rămase orfane când ajunseră majore, deci stăpâne pe averea maternă, care era destul de mare.Trăiră o vreme în casa tatălui şi când acesta se însură a doua oară, plecară. Din a două căsătorie, se născură doi copii: Robert şi Maria, mama lui Maud şi a Marcellei. Robert nu era un copil excelent, aşa că tatăl îl expedie, când copilul împlinise 16 ani. Plecase undeva cu vaporul. Din drum scrise ceva, dar apoi încetă. Maria se mărită cu un negustor, Terzi.

Din ziua când părăsiră pe tatăl lor, cele două domnişoare, Livia şi Giulia Majoni duseră o viaţă foarte agitată. Erau libere, bogate, într-un oraş mare ca Milano, unde găsiră tovarăşe de şcoală şi fură introduse în acea societate, al cărui unic scop e să petreacă. Doi ani după plecarea de-acasă, cele două surori se despărţiră: cea mai mare, Livia, ofilită de vicii, patroana unei case de joc, cea mică, Giulia, deveni cântăreaţă şi ajunse într-un orăşel de provincie. Fu norocul ei. Într-un oraş antic al Sudului, artista, primadona Giulia, întâlni pe un nobil cretin, cu oarecare avere, care se amorează de ea şi o luă de soţie. Livia urmărită de poliţie, condamnată şi apoi eliberată, emigra şi urmele ei se pierdură pentru mulţi ani. Giulia însă, făcând pe femeia miloasă, cu farmecul vocii, cu mania moralităţii, specialitatea femeilor, ce au de ispăşit un trecut vicios, cuceri, repede, orăşelul unde se măritase. Baronesă, titlu vag, bazat pe renumele ce şi-l fac oamenii bogaţi în ţinuturile depărtate, ea era: intrigantă, bigotă, despotă. Ar fi rămas uitată în colţul acesta, dar norocul era lângă dânsa şi ea-l înhăţă îndată.

Un unchi bătrân al bărbatului ei avu nevoie de nişte hârtii ale familiei. Scrise mai întâi bărbatului Giuliei, apoi veni singur. Or, gurile rele insinuează că în afară de hârtii a venit să-şi vadă şi nepoata, în calitate de bătrân don-juan napolitan. Era adevărat sau nu, ceea ce se şoptea, fapt e că soţul Giuliei fu adoptat de bătrânul unchi, principele di

Capodimonte, care muri puţin după aceea, lăsându-l moştenitor.

Devenită principesă, cine o mai putu ţine în frâu? Întâi locui la Neapole, apoi la Roma. Aici rămase văduvă.

Încă un an înainte de război, viaţa largă a Giuliei făcuse un gol mare în averea familiei Capodimonte. Dar abia în anul 1914, ruina bătu la uşă. Rămasă văduvă la 1908, la vârsta critică a unei femei pe pragul celor 40 de ani, după atâţia ani de viaţă retrasă în provincie, iată doliul după soţul ei. Dar ea se refăcu! Mereu între Viena şi Paris, ea se consola pretutindeni, în toate staţiunile climaterice şi în toate casele de ioc. Astfel se făcu un gol mare în averea moştenită. Lumea începea să vorbească de rău, dar atunci interveni războiul.

După război, fastul familiei Capodimonte fu din nou la ordinea zilei, dar fu mult mai mare. Principesa era invitată pretutindeni şi deveni în curând stea de primă mărime în Olimpul Capitalei. Dar când era vreun loc vacant printre doamnele de onoare la palatul regal, Giulia di Capodimonte nu se puse printre aspirante, nu intriga. Aducea drept scuză vârsta şi dorinţa ei de a fi liberă. Şi era crezută.

Primitoare, serviabilă, cu renume, ea reuşi, să restabilească numele contelui Lampugnani, care era compromis. Îl întâlnise la Biarritz sau la Aix-les-Bains şi-i oferi serviciile ei. Contele deveni unul din familiarii săi.

Sfătuită de Lampugnani, Giulia di Capodimonte încercă să-şi restabilească averea, vru să ia un serviciu, dar... era târziu. Într-o zi primi o veste senzaţională.

Principesă — o întrebă sub-şeful poliţiei, un om numai nervi, cu barbişon, cu ochii nemiloşi — nu sunteţi din familia Majoni?

— Da, Excelenţă, Majoni din Perugia.

— Nu aveţi un frate, Robert, care a emigrat, de mult, din Italia?

— Frate vitreg, fiul soţiei de-a doua a tatălui meu.
— Puţin importă: felicitările mele!
— De ce?
— Se spune că e putred de bogat, trăieşte în Australia unde are terenuri imense, se spune că are mine de aur. Totuşi...
Inima doamnei bătea numai să se rupă.
— Totuşi... ce-i, Excelenţă?
— Consulul scrie că a fost victima unui accident, a fost lovit de un copac răsturnat. N-are soţie, nici copii. Dacă aş fi în locul d-voastră, Principesă, n-aş pierde o oră.
— Aş putea avea dovezi, Excelenţă?...
Fireşte.
— Din partea autorităţilor de-acolo?
— Sigur!
Astfel, însoţită de contele Lampugnani, principesa plecă în căutarea aurului: Se întoarse cu un bătrân bolnav, care locui câteva zile într-o cameră din vilă. Dar făcea prea mult zgomot şi dădea prea mult de lucru servitorilor. Bătrânul acela misterios era poate nebun, dar o nebunie blândă, un maniac al libertăţii. Nu trecea o zi fără să nu fugă şi era prins pe străzile cele mai depărtate.
— Nu vei putea să-l ţii, nici să-l păzeşti, prietena mea — îi zise într-o zi contele Lampugnani — trebuie dat cuiva să-l păzească, să se ocupe de el.
Propuse o guvernantă care se măritase cu un negustor de petice şi rămânând văduvă cu un fiu, o ducea greu. Astfel, Roberto Majoni avu de pedagog pe Michele Abadia.
— Într-o zi, însă, principesa fu invitată la poliţie. Se prezentă, fără să vrea.
Sub-şeful o primi cu multă curtoazie, dar cuvintele sale dezminţiră purtarea sa:
— Principesă, să dăm cărţile pe faţă.
— Ce vreţi să spuneţi?
— Mai bine să vorbim clar, nu-i aşa? Am primit nişte

scrisori din Australia, ce nu-mi plac. V-aţi însuşit averea domnului Robert Majoni.

— Eu? Robert e fratele meu...

— Principesă, nu mă luaţi repede. Robert Majoni, după părerea medicilor, nu avea dreptul să facă nimic. Condiţiile sale mintale abia îi permit să vegeteze. Şi aici — îi arătă un plic — am nişte hârtii care ar putea să vă producă neplăceri.

— Domnule, poziţia mea, trecutul meu...

— De-acord, principesă, poziţia d-voastră, trecutul, vă dictează anumite datorii. Aşadar e necesar să punem totul în ordine. Nu sunteţi numai d-voastră moştenitoarea domnului Majoni, mai e o soră.

— Nu ştiu dacă mai trăieşte sau a murit.

— Îi vom da de urmă. Şi în afară de asta există două fiinţe mai apropiate decât d-voastră, domnişoarele Terzi, nepoatele domnului Majoni, fiicele unei. surori adevărate.. Vă rog răbdare, nu mă întrerupeţi. E nevoie de un consiliu de familie. Nimic nu împiedică să rămâneţi în păstrarea acestei averi, cu atât mai mult, cu cât un notar din Melbourne ne-a înştiinţat că Majoni i-a lăsat un depozit enorm.

Principesei îi străluciră ochii.

— Un depozit?

— Da: o sută de mii lire sterline.

Doamna era să leşine.

— Depozitul, dobânzile şi restul trebuie să fie bine administrate, precum şi sumele pe care le-aţi luat, chiriile şi celelalte. Totul până la ultimul ban. Ştiu cu cine vorbesc şi sunt sigur, că aţi ţinut totul în regulă şi că banii domnului Majoni sunt în mâini bune. Totuşi vă sfătuiesc să vă consultaţi imediat cu preotul. La ordinele d-voastră, principesă!

Preotul, care nu avea motivele sub-şefului poliţiei ca să acţioneze repede, fu zăpăcit de vizita unei principese. Nu

că nu-şi făcea datoria cinstit, dar era tânăr, fiul unui funcţionar modest şi doamna Giulia se pricepu cum să-l ia. Fu măgulit că trebuie să conducă un consiliu de familie cu membri din înalta societate. Principesa obţinu uşor ca ea să administreze averea. Cum puteai să nu ai încredere într-o persoană atât de nobilă?

Sora Giuliei fu găsită: se afla la Marsilia, garderobieră într-o casă suspectă. Cum găsi banii de drum, veni fuga acasă. Ce au dres, ce au combinat cele două surori împreună cu Lampugnani e greu de ştiut. Dar rezultatul a fost vizita Liviei la Marcella, cu care se în toarse la Roma.

Şi aici intrăm din nou în cercul prietenilor noştri. Când fu în stare să-şi amintească şi să povestească, domnişoara Terzi povesti lui Bonichi, precum urmează:

În satul unde dăscălea, primi, într-o zi, vizita unei doamne respectabile care se prezentă drept mătuşa Livia. Îi vorbi în numele unei alte mătuşe, Giulia, principesa di Capodimonte, care o invită să vină la Roma, spunându-i că aceeaşi invitaţie s-a făcut şi surorii Maud. Fata, mirată, dar nu prea convinsă, obţinu un concediu şi plecă. Principesa o primi cu entuziasm. Surprinsă că n-o vede pe Maud, Marcella întrebă unde-i. I se răspunde că Maud face o excursie cu studenţii de la facultate şi că trebuie să se întoarcă zilele acestea. Deşi fu tratată cu multă bunăvoinţă de Giulia şi Livia, Marcella începu să se simtă rău. Nu ştia de ce, dar simţea un fel de nelinişte, care n-o lăsa să doarmă. Trei zile după sosirea la palat, principesa îi vorbi cam astfel: Fata mea, nu se potriveşte pentru familia mea, ca să fii învăţătoare la ţară. Poţi să te lipseşti: noi ne vom gândi la viitorul tău. Trimite-ţi demisia.

— La început am rezistat, dar... ce puteam face? Mă tratau cu atâta dragoste! Se părea că principesa şi contele nu aveau decât intenţiile cele mai bune.

— Iar despre domnul Robert Majoni, ce ştii? Când l-ai cunoscut?

— Nu ştiam de existenţa lui. Mama vorbise odată de el, dar îl credeam mort, nu dăduse niciodată un semn de viaţă. Se vorbea numai de un unchi, fratele tatălui care era şi el în străinătate. Dar se vorbea fără să se dea prea multă importanță. Aşadar, eu nu ştiam nimic despre unchiul Robert, când, într-o zi, auzii o ceartă în sufrageria din vilă. Contele se certa cu cineva, care avea o voce tare. Am aflat mai târziu că era un fiu al unui servitor al principesei, un oarecare Michele. Am auzit fără să vreau. Se vorbea despre bani şi despre un bătrân plicticos şi nebun. N-am dat atenţie şi voiam să ies, când auzii că cineva se mişca îndărătul meu. Era unchiul Robert care-mi zâmbea. La început, barba încâlcită şi haina ponosită a acestui om necunoscut mă înfricoşară, dar pe faţa lui era atâta blândeţe şi zâmbetul acela voia să spună atâtea! El şopti:

— Sunt unchiul Robert, fratele mamei tale, dar să te faci că nu ştii.

Şi se apropie să-mi şoptească la ureche: „să nu asculţi când îţi vor spune să scrii lui Maud, dacă vor cere s-o inviţi încoace... să nu-i scrii... pentru D-zeu”.

Îmi făcu semn să tac, ieşi repede în anticameră, lăsându-mă uimită şi zăpăcită. Ce era palatul, în care mă găseam, am aflat-o curând. Casa noastră din Perugia era liniştită: n-am auzit niciodată vreun cuvânt aspru, o ceartă; ai mei se adorau. În satul unde am stat, oamenii erau de treabă. Numai cei câţiva beţivi făceau zile fripte soţiilor lor. Credeam că cei bogaţi erau rezervaţi şi plini de demnitate ca să se arate miloşi cu cei umili; credeam că cei mari sunt nobili. Dar o stricată ca principesa şi un om mai vulgar decât contele, e greu de închipuit. Prima ştia să se ascundă, căci era o femeie deşteaptă. El era un nebun. În convorbirile lor cu Michele Abadia şi Arturo Moretti îşi scoteau măştile şi mănuşile. Ultimii doi păreau înţeleşi şi se supuneau celorlalţi. Dar eu credeam că sunt administratorii lor. Numai când, într-o zi apăru din nou

mătuşa Livia, sora principesei, lucrurile se schimbară. La prima vizită ea îmi inspiră milă. Părea bătrână, aproape o ruină. Mai ales că se îmbăta şi atunci vorbea nişte lucruri, ce nu se pot spune. Apoi începu cu morfina. Întoarcerea mătuşii Livia, pe care o credeam în căutarea lui Maud, schimbă lucrurile. La început mă tratau cu un fel de dragoste prefăcută şi începură să-mi spună să scriu lui Maud. Dar bătrână soră a principesei nu mai întrebuinţa vorbe dulci şi mă trata ca o stăpână, ca o tirană. Dar într-o zi, am declarat că vreau chiar eu să mă duc s-o caut şi atunci am fost făcuta prizonieră. Dar urletele şi blestemele mătuşei Livia, vizibile lui Michele Abadia şi
Arturo Moretti începură s-o supere pe principesă. Întâi am fost transportată într-un turn cu gratii. Îmi amintesc de o poarta cu cruce. Era atât de oribil turnul, încât apartamentul din strada Virginia îmi părea un paradis, unde am fost condusă într-o noapte şi închisă cu mătuşa Livia. Apartamentul a fost ales de Moretti, care locuia pe-acolo. Au fost primele zile triste din viaţa mea. Femeia aceea, mătuşa Livia, îndărătnică şi periculoasă mi-ar fi înfrânt rezistenţa, când surveni un fapt, care-mi dădu iar curaj. L-am revăzut pe unchiul Roberto. Era într-o duminică. Ca de obicei, mătuşa se dusese la biserică şi mă închise în casă. Astfel făcea în fiecare zi, când se ducea să târguiască. Eram pe balconaş şi priveam la câmpul de lângă casă. Eram disperată că nu pot fugi, când auzii o voce în apartamentul vecin. Fereastra spre balcon se deschise şi vocea lui Michele Abadia, sună: „Aşteptăm afară!”. L-am văzut pe acela, care-mi spusese că-l cheamă unchiul Roberto, înspăimântat, cu ochii holbaţi, cu mâinile tremurânde, care se ţineau de balustradă. Am şoptit:

— Unchiule Roberto!

Se uită la mine fără să mă recunoască, apoi se apropie de balustrada, care ne despărţea şi mă chemă pe nume. Dar părea nebun, nu vorbea, ci bâlbâia cuvinte neînţelese;

pronunţă numele lui Maud, privindu-mă ţintă:

— Nu, Maud! Nu, Maud! Nu, Maud

Am înţeles şi voiam să-i răspund, când auzii cheia în uşă. Am fugit în casă şi mătuşa Livia mă găsi în bucătărie, făcând focul. Am mai auzit odată vocea unchiului, în sala de intrare, dar zgripţuroaica mă închise în cameră cum făcea, când cineva bătea în uşă. Se vede că l-au expediat la Moretti şi nu l-am mai văzut.

Marcella se enervase, vorbind şi obosise. Bonichi îi făcu semn să tacă.

— Domnişoară, retrăirea acelor zile urâte, poate să-ţi facă rău. Nu mai povesti. Răspunde numai la ceea ce te voi întreba eu, adică nu, să mă întrerupi numai ca să mă corectezi. De altfel, e destul un simplu nu sau da.

În biroul comisarului, în afară de cele două surori, mai erau maiorul şi subsemnatul. Bătrânul cu pelerina, şedea pe un scaun şi părea absent. Giovanni era încă în convalescenţă.

— Aşadar, — începu amicul Ascanio — accesele mătuşii d-tale, din cauza beţiei, erau zilnice şi imediat îşi făcea injecţia cu morfină. De ce n-ai încercat să scoţi cheile, când dormea?

— De frică. Le ţinea sub pernă şi-apoi nu dormea adânc.

— Şi te ameninţa cu revolverul familiei, pe care l-am găsit în valiză?

Marcella confirmă.

— Şi astfel, într-o zi când ai refuzat să-ţi chemi sora, ea a tras. Dumneata ai ridicat arma şi ai aruncat-o pe fereastră. De ce?

— Mă temeam să nu fie acuzată... Era doar sora mamei mele.

— Dar cine a încărcat arma?

— Nu ştiu.

— Ai fost conştientă de ceea ce făcea?

— N-aş putea spune. De zile, din cauza teroarei sub care

trăiam, simţeam că mi-am pierdut capul. Eram slabă... Ca toţi cei care beau, mătuşa nu se îngrijea de mâncare. Altceva nu ştiu. În dimineaţa aceea nu se sculase, se simţea rău.

Era palidă şi mă certă mai mult ca întotdeauna, cu mai multă furie. Cred că m-ar fi bătut, dac-ar fi avut putere. Deodată am zărit că fereastra de la bucătărie era deschisă. Am vrut s-o închid ca să nu audă vecinii, deşi erau obişnuiţi. Atunci ea trase. Am simţit o lovitură şi zgomotul armei care căzuse pe duşumea. O arsură la umăr. Am avut timpul necesar să arunc arma şi să închid fereastra. Când m-am întors să mă duc la dânsa, am văzut-o nemişcată în pat şi m-am simţit rău. Am făcut câţiva paşi. Mai mult nu ştiu.

Comisarul puse încă câteva întrebări despre Moretti şi Abadia, apoi continuă zâmbind spre maior:

— Şi iată cum întâmplarea îşi face intrarea triumfală. Ai ştiut, domnişoară, că ai deşteptat gelozia cameristei, frumoasei Gina?

— Eu? N-am văzut-o după ce m-am mutat în strada Virginia.

— Bine, cred că mai e încă geloasă din cauza frumosului de Artur. A propos, l-ai mai văzut vreodată pe terasa aceea?

Fata roşi. Apoi zise:

— Da, a încercat să-mi vorbească de două ori printre gratii. Voia să-l urmez, zicând c-ar putea să mă salveze. Dar nu i-am răspuns şi am intrat în casă.

— Ei bine, domnişoară Marcella, mulţumeşte lui Arturo şi puterii sale de cucerire. Fără gelozia Ginei, cine ştie ce s-ar fi întâmplat..

Toţi ne-am uitat le el cu mirare. El urmă:

— Principesa a înţeles că cei doi tipi, Michele Abadia şi Arturo Moretti, de care ea se servea deseori şi de care n-ar fi putut scăpa, a înţeles zic că puteau să-i fie de-un ajutor

într-un moment critic. De aceea trebuiau să frecventeze palatul cât mai rar. Ca să-i cheme la dânsa, trimitea la „Mesagerul” anunţuri matrimoniale dintre care unul vorbea despre un om curajos. Gina trimitea anunţurile. Când fata fu cuprinsă de gelozie, prin cine ştie ce combinaţie a creierului ei, citind răspunsurile ea scrise faimoasa scrisoare maiorului Biondi
la „Racul verde”. Dar înainte de a expedia, ea se căi şi a arătat-o lui Arturo care, fireşte, o opri. Acuma trebuie să ştim cum de-a plecat. Ne uitarăm cu toţii ca atâtea semne de întrebare. Dar din colţul, unde şedea, bătrânul cu pelerina făcu o mişcare. Un zâmbet timid şi blând, cu vocea nesigură, spuse:

— Eu am găsit scrisoarea, cu numele ofiţerului. M-am gândit că ofiţerul ar putea s-o ajute pe Marcella.

— Am bănuit — spuse Bonichi pe când cei doi păreau fâstâciți — am bănuit eu.. În timpul certei dintre Moretti şi Gina, intră Michele Abadia care-l ducea pe d-nul Majoni. Scrisoarea părăsită pe masă a luat-o el şi a pus-o la cutie. Întâmplarea, dragă d-le maior, lucrează întotdeauna minunat. Şi acuma, domnişoară Magdalena, povestiţi-ne în amănunt ce ţi s-a întâmplat.

— Eu am puţine de spus — şi Maud dădu din cap. Când mi-am venit în fire, am văzut că mă găsesc într-o cameră lugubră cu gratii la ferestre şi lângă mine era principesa. Ea nu se prefăcu deloc. Îmi ceru să chem pe sora mea ca s-o îngrijesc eu. I-am spus că aş vrea să mă duc şi să văd dacă Marcella poate fi transportată. Ea îmi răspunse că eu nu pot pleca. Atunci am refuzat. Rămasă singură, m-am apropiat de fereastra cu gratii şi am văzut o uliţă pustie, chiparoşi...

— Casa din fundătură! murmurai eu.

— Un şofer — continuă Maud — îmi aducea lapte şi ouă. Apoi am primit din nou vizita principesei, care-mi făcu din nou aceleaşi propuneri, pe care le-am refuzat. Noaptea

târziu, veni o servitoare care mă trezi şi spuse să mă îmbrac. Pe când coboram scările, cineva mă acoperi cu un şal peste cap. Am plecat cu un automobil. N-am văzut încotro, dar călătoria a fost de lungă durată, cel puţin două ore. Apoi am coborât lângă o vilă şi cu ajutorul unor lămpi electrice am ajuns la un palat. M-am suit pe o scară de serviciu şi m-am pomenit într-o odăiţă săracă. O cameristă şi un tânăr mă însoţeau. Când am intrat în camera aceea, mi-au indicat un pat şi camerista m-a întrebat dacă vreau să mă ajute. Am refuzat. Atunci tânărul îmi zise:

— E în zadar orice ţipăt; nimeni nu vă aude.

Am rămas câteva zile. Într-o noapte am fost trezită, dusă într-un automobil şi am coborât lângă o cărare care ducea la o căsuţă ascunsă între copaci. Am rămas mult timp singură. Trecu multă vreme. Dar într-o noapte frumoasă am auzit pe scară. Am gândit că s-a întors camerista, care plecase a doua zi după sosirea mea. Dar nu era ea. Un ţăran bătrân, întotdeauna beat, care-mi aducea lapte şi fructe, îmi spuse că a adus un nebun. Nu ştiu de ce, dar gândul meu mă reconduse la Pantheon, la seara arestării lui Michele Abadia, la omul cu pelerina şi cu barba sălbatică. Parcă mi-ar fi simţit gândul, el bătu în peretele odăii mele. O voce întrebă: „Maud?” Am răspuns: „Eu sunt. Cine-i acolo?” Vocea şopti: „Unchiul tău Roberto”. Şi-apoi: „Să nu-i asculţi dacă te vor pune s-o chemi pe Marcella”. Am rămas înmărmurită. Unchiul Roberto? Parcă aveam încredere. Am avut un moment de ezitare. Simţeam totuşi că e adevărat. În zilele următoare am vorbit mai bine.

Bătrânul se ridică din nou şi se apropie cu zâmbetul lui blând.

— Când puteam... când îmi cădea greutatea de pe cap...

Îşi şterse fruntea cu palma şi două lacrimi se prelinseră pe faţa sa palidă şi uscată:

— Sunt fetele mele, murmură el.

Desfăcu braţele, iar Maud şi Marcela îl îmbrăţişară.

Cu permisiunea lui Bonichi, am asistat în biroul judecătorului de instrucţie, la interogatoriul lui Michele Abadia şi al lui Arturo Moretti.

De la primul nu s-a putut scoate niciun cuvânt. Cu privire la atacul împotriva lui Giovanni nega orice amestec.

Celălalt însă, frumosul Arturo, pălăvrăgea mereu. Confirmă complicitatea principesei, a contelui, a lui Abadia. Se dezvinovăţi, aducând drept motiv situaţia sa de servitor şi frica de conte şi de Abadia. Admise convorbirea cu Gina, descoperită de Arrighi. Mărturisi că a răpit-o pe Maud, ajutat de conte.

Şi de ce încercarea de a o ucide pe Maud pe malul Tibrului şi apoi simpla răpire? Bonichi presupune că la început, au crezut că starea Marcellei fiind disperată, au căutat s-o suprime pe Maud ca să înlăture orice pretendenţi la moştenire. Apoi, când au văzut că starea Marcellei se îmbunătăţeşte, răpirea lui Maud trebuia să aibă un dublu efect. A fost sechestrată, terorizată, ca s-o ceară pe sora ei, s-o îngrijească, s-o aibă lângă dânsa, adică în mâinile principesei. Sau, liberaţi de Maud, să ceară prin intermediul poliţiei, tutela asupra Marcellei, a cărei singură rudă era principesa. Adevărat sau nu, procesul o va dovedi.

La interogatoriul principesei şi al contelui n-am fost de faţă, iar Bonichi e mut ca peştele.

Bănuiesc că e vorba de ceva grav de tot, — de o călătorie cu scopul de a pune mâna pe averea domnului Roberto Majoni. Dar mi-e teamă că nici măcar procesul n-are să dea totul în vileag. Ca în toate delictele bine închegate şi conduse cu iscusinţă, aici apar două greşeli grave. Scrisoarea Ginei şi rănirea lui Giovanni sau intenţia de a o ucide pe Maud. Nu e prea clar: vom vedea la proces.

Batista parfumată, care a fost găsită printre lucrurile Marcellei, aparţinea principesei, care o împrumutase nepoatei, în primele zile. Câte nenorociri poate să aducă o

batistă! Othello a spus-o în proză şi în muzică.

Şi acum voi termina.

Ne-am adunat cu toţii la Caprarola, o vilă pe care a închiriat-o domnul Majoni. Giovanni îşi termină convalescenţa. Biondi vine în fiecare seară cu motocicleta. Ieri şi-a adus un musafir, pudrat ca un sac de făină. Abia l-am putut recunoaşte pe Bonichi. Vesel, cu toată viteza formidabilă pe care o luase bersalierul. Ne enunţă înaintarea sa la Milano. Asta ne-a stricat puţin buna dispoziţie. Ia cu sine pe Arrighi, care-i făcut pentru cariera asta.

— Când voi avea vreo afacere, cu surprize şi aventuri, am să vă chem îmi spuse mie şi maiorului.

Marcella protestă şi zise:

— Mulţumesc, dar nu cred.

În clipa aceea o porniră la plimbare, doi câte doi. Giovanni cu Maud, Biondi cu Marcella, Ascanio cu bătrânul Majoni.

Eu am rămas singur.

Ploua mărunt. Fântâna de la capătul aleii îşi arunca în aer stropii, care se contopeau cu ploaia. Apa din cer şi cea de pe pământ se îmbrăţişau în aer, se sărutau, se confundau. Iată un tablou, care mi-ar da primul premiu la expoziţie.

Dar, acuma, nu mai pictez: simt că-s scos din balamale.

Maud, Marcella, Giovanni şi Biondi, bătrânul Roberto, Ascanio Bonichi — toţi sunt fericiţi.

Iar eu? Eu voi trece la nemurire apa fântânei care face onorurile ploii din cer? E prea puţin, dar se spune, că trebuie să te mulţumeşti şi cu puţinul, în lumea asta. Mulţumeşte-te, măi Serra, ăsta ţi-e destinul.

Vocea lui Maud, voioasă şi limpede:

— Serra, vino. Lipseşte al cincilea la poker!

— Bine! îl fac pe al cincilea! Aşa-i: ăsta-i destinul meu.

— SFÂRŞIT —